

АЛФРЕД ВАН ВОГТ
БИТКА ЗА
ВЕЧНОСТТА

ФАНТАСТИКА

АРГУС

АЛФРЕД ВАН ВОГТ

БИТКА ЗА ВЕЧНОСТТА

Превод: Любомир Найденов

chitanka.info

Земята в далечно бъдеще... Човечеството, наброяващо хиляда души, се е изолирало от света зад защитна бариера. Планетата населяват милиарди хора-животни, създадени по изкуствен път от някогашните животински видове. Управляваща каста са хиените, но и те са марионетки, подвластни на извънземна раса, завладяла почти цялата галактика.

Срещу тях се изправя Модиун — човекът, който дръзва да се върне към истинския живот и да започне „битката за вечността“...

Мнозина пишат за бъдещето. Гранд мастър Алфред ван Вогт пише сякаш от бъдещето.

Източник: <http://sfbg.us/books/argus/f/index-0050.html>

I

Модиун се почувства твърде неловко, когато ораторът, след като приключи своето съобщение, осветляващо историята на човечеството от съвсем нов ъгъл, приканни присъстващите в залата да му задават въпроси.

Доста от въпросите се оказаха съвсем глупави. Хората вероятно все още не проумяваха много добре какво да правят с информацията, която току-що им бяха поднесли. Модиун лениво зададе своя въпрос и привлече вниманието.

— Вие уверен ли сте, че не описвате някаква древна митология?
— запита той.

Отговорът бе предпазлив.

— Естествено, без да сме напълно уверени, смятаме, че в нашия случай не става дума за древна митология.

— Онова, което не ми вдъхва доверие, е картината, с която обрисувахте нашите далечни прародители — настояващие на своето Модиун.

— В началото така беше и с нас — веднага му отвърнаха. — Но ситуацията и значимостта на получените детайли гарантират достоверността на гореизложеното.

— Тогава излиза, че нашите предци са воювали помежду си като зверове, при това с ярко изразени дива жестокост и ярост. Което ни навежда на мисълта, че те са били способни на действителна физическа активност.

— Твърде възможно е, ако изхождаме от онова, което открихме.

— Значи се получава както при нашите животни — прадедите ни действително са ходили изправени на собствените си крака, без да се нуждаят от изкуствена помощ?

— Съвършено вярно! — съгласи се ораторът.

— Представям си физиономиите на всички онези, които преди време са се заблуждавали по въпроса — изрече Модиун с язвителна насмешка.

Бегли усмивчици на одобрение се изписаха по лицата на много от присъстващите.

— Представям си също — продължи Модиун, — как самите те са зачевали и раждали собствените си деца.

— О, да, разбира се! — бе отговорът. — Имало е оплодителен процес, по време на който женските индивиди са били оплождани, а след като периодът на бременност изтичал, жената е раждала.

Аудиторията потръпна, представяйки си целия този процес.

— Отвратително! — измърмори недоволно една от присъстващите.

— Опасявам се — намеси се друг в разговора, — че за нас това откритие е нещо все още новор нещо, което трудно бихме могли да възприемем. Може би следващото, което ще ни разкажете, и в което ще се опитате да ни убедите, е, че същите тези наши предци съвсем сами са се хранили както и съвсем сами са погълъщали храната си?

— Съвършено точно! — съгласи се и с него ораторът. — Храната е преминавала по хранопровод, процес, при който сме свидетели на индивидуално, персонално храносмилане, в чиято финална фаза екскрементите били отвеждани в специален уред за изпражнения.

Имаше още няколко въпроса, но присъстващите вече бяха охладнели към темата. Благодарение на откритите усилватели на своите мисловни канали, посредством които все още бе включен в системата на „аудиторията“, ораторът Дода усети промяната в настроението. Забелязал, че Модиун бе сред малцината все още включени в мрежата, Дода му отправи частно мисловно съобщение.

— Имам известни основания да смяtam, че тъкмо вас тези открития биха ви заинтересували повече, отколкото другите присъстващи.

Модиун за малко не прихна.

— Вижте какво, тялото ми е дълго шестдесет сантиметра, а главата ми е с диаметър тридесет и пет. По никакъв начин някой си древен мой прадядо не би могъл да ме заинтригува със своите два метра и четиридесет мускули и кости, на всичкото отгоре и способен самостоятелно да държи главата си изправена! Впрочем, да, струва ми се разбирам: вие смятате, че ще израсте до тези размери просто защото това е научно обосновано?

— Нашите прадеди са били по-скоро към метър и осемдесет.

— Да, но заявихте, че главите им са били по-малки!

— Най-вероятно е така! — в гласа на Дода прозвуча отчаяние. — Представете си обаче, ако една жена се съгласи да израсте, за вас това ще се окаже ли интересен експеримент?

Модиун мигновено стана язвителен и недоверчив.

— Това никога няма да стане. Нашите жени са прекалено изящни, префинени...

След което насмешливо промени темата на разговора.

— Всъщност, защо не проведете експеримента със себе си?

— Защото аз съм експериментаторът... Аз съм този, който провежда опитите! Необходима е цяла година, докато тялото се издължи, а после най-вероятно още две, докато приключи самият експеримент и най-сетне още една година, за да се превърне отново човекът в човек... Кой тогава би бил наблюдаващият...

Модиун бе изпълнен с насмешка.

— Четири години! Когато решава да приключи окончателно с моя здрав разум, тогава ще се свържа с вас!

— Не е задължително да получа окончателния ви отговор още сега! — едва ли не го замоли Дода. — Припомните си, тъкмо вие отбелязахте, че човек е длъжен от време на време да минава отвъд бариерата на времето, за да погледне и види какво става в останалата част на света.

— Аз просто се пошегувах! — рязко отвърна Модиун.

— Каквото и да е, казахте го! Нали точно това си... помислихте!
Беше самата истина.

„Да-а-а! — унило и с горчивина поклати глава Модиун. — Оказва се, че винаги има някой, който, преследвайки собствените си цели, прихваща дори и най-незначителните, най-случайните мисли, пърхращи край него, а после ги интерпретира както му харесва...“

Нямаше никакво съмнение — Дода предварително го беше избрал за експеримента просто заради направената забележка. Само че... имаше в цялата тази работа някои неща, които не биваше да бъдат... омаловажени и пренебрегнати.

Най-неочаквано Модиун замислено заяви:

— Сигурен съм, че едно щателно проучване на архивите и ранните модели на обучаващите устройства, от които днес вече сме се отказали, ще ни даде солидна база данни. Всеки, решил се да участва

в експеримента, би трябвало предварително да направи такова проучване.

Дода благоразумно мълчеше.

Модиун продължи:

— На този етап подобни проучвания биха могли да бъдат интересни.

След което извика своите помощници-насекоми и те го отведоха.

Три дена по-късно Модиун лениво плуваше в собствения си облян в слънце басейн. Обикновено идваше тук да поглъща слънчевите лъчи. От тях извличаше енергията, която преобразуваше въздуха, който той дишаше, и водата, която през порите проникваше в тялото му, в питателни хранителни вещества, поддържащи в тялото му идеално здраве почти цяла вечност.

Да-а-а, почти цяла вечност. Той принадлежеше към третото поколение същества от сам бариерата, излезли от епруветките. Всяко едно от предните две поколения бе живяло около хиляда и петстотин години.

Така той плуваше лениво в басейна и с възхищение се любуваше на своето изображение в огледалото, потопено във водата.

Каква благородна и красива глава! Какво прекрасно и конусообразно изваяно тяло! Мъничките му крачка и ръчички частично се бяха прикрилли зад почти неразличимото снаряжение.

Той вече различаваше първите предвестници на изменението — беше се удължил с няколко милиметра. За неговия мозък, толкова чувствителен и така отворен за каквито и да е външни възприятия, дори такива незначителни промени бяха ясно забележими.

Дода му бе споменал, че при подобна скорост на растеж могат да възникнат слаби болки, ала с тях лесно щеше да се справи ученият-насекомо Еket, получил подробни инструкции как да впръсква болкоуспокояващи в храната на Модиун, която по-късно той да вмъкне в тялото си посредством различни тръбички.

Разбира се, отбелязал бе Дода в извинение, това щеше да продължи дотогава, докато Модиун не достигнеше стадий, в който да може да поема твърда храна.

Модиун вяло бе махнал с ръка, пропъдил бе безпокойството на експериментатора. Беше се решил на участие в експеримента едва когато бе разбрал, че жената Судлил е приела да израсте и да се обрече

на всеки мъж, който би сторил същото като нея... Тази информация бе предизвикала все пак някакъв интерес сред мъжете, просто защото Судлил бе невероятно женствено създание, което винаги с радост посрещаха край басейните. Ала Дода скоропостижно бе нанесъл съкрушителен удар на потенциалните конкуренти, обявявайки — с разрешението на Модиун, — че изборът на Судлил е вече направен.

Самата Судлил бе заявила, че е радостна да има за партньор Модиун. Щяла да израсте като него, макар и с месец закъснение.

Дни, месеци по-късно...

Лично Еket го беше докарал, а после оставил на дъхавата зелена морава недалеко от магистралата, която се криеше зад насипа, обрасъл с храсталаци.

И ето го, той е тук, сега. Шум от съскащи по асфалта гуми стигна до него. Неочакваното свистене накара Модиун да изтръпне. Трябаше да внимава. С мъка той едва успя да обуздае вроденото си непреодолимо желание да заподскача от превъзбуда. Реакцията бе съвършено неочеквана за тялото му. Продължи да удържа тръпнещите мускули, докато наблюдаваше завръщането на Еket към планините. Скоро ученият-насекомо потъна зад една издадена скала, изчезна от хоризонта.

Модиун заизкачва полегатия склон. Продължаваше да се сдържа и не преставаше да си диви на онова, което ставаше вътре в него. Стигна до върха и като ускори крачка, се запромъква сред гъстите храсталаци. Ненадейно се озова на пътя.

Много преди това той бе наредил на своите носачи-насекоми да го доведат именно на този път и известно време бе наблюдавал несекващото движение. Безброй коли се движеха с шеметна скорост и като побеснели прелиха край него. Почти във всяка една имаше пътници: множество животни от всякакви видове. Модиун не преставаше да се удивлява — такова разнообразие на живи същества! Беше забравил колко животни имаше по света! Сега, след хиляда години, всички бяха цивилизовани и живееха в един напълно нов, механизиран свят, сътворен от человека.

— Накъде са се запътили? — обръна се най-накрая той мислено към своя водач-насекомо, огромна богомолка, видоизменена и приспособена за пътешествия в планинско-гориста местност.

Богомолката така и не знаеше. Единственият, чисто практически отговор, който измънка, бе типичен за всяко насекомо и съдържаше в себе си въпрос:

— Господине, защо просто не спрем стотина коли и не попитаме пътниците им накъде са се запътили?

Навремето Модиун би отхвърлил подобно предложение. Щеше да му се стори ненужно и чиста загуба на време. Ала сега, докато наблюдаваше сновящите нагоре-надолу забързани автомобили, той съжали за някогашната си леност, която му беше попречила да доведе до успешен край предходния опит и зададе предполагаемите въпроси.

Сега не можеше да си позволи никаква леност. Тялото му, израснало и достигнало своите крайни размери, бе сгрявано от напрежението на хиляди мускулчета. Откъдето и да се погледнеше, всичко го въодушевяваше, никаква вътрешна възбуда го обземаше. Искаше му се да подскача, да се извива, да гримасничи, да дъвче, да размахва ръце наляво-надясно.

Колко движение имаше на това място! Автомобилите не можеха да се изброят!... Той ги виждаше, чуваше шума им, а двигателните му центрове се оказваха незащитени.

Почти не можеше да контролира страничните влияния. Беше непоносимо... Модиун опита да се овладее. И веднага всякакъв трепет, даже и най-малкото потръпване се прекрати.

Възвърнал отново предишното си спокойствие, той се отказа от един свободен автомобил, насочил се към него. Ала само след няколко минути направи знак на друга кола, в която седяха четири животни и имаше още две празни места.

Когато автомобилът със свистящи гуми закова на място, на Модиун му се наложи да изтича малко след него, за да се качи. Задъхан, той тромаво се отпусна на седалката, която плачливо изстена под тежестта му. Учуди се донякъде на резултата от положеното усилие и не пропусна да отбележи реакциите на собственото си тяло. Засилено сърцебиене. Бързо и внезапно разширяване на белите дробове. Шумно и дрезгаво дишане... И толкова много вътрешни химически изменения, че след като ги наблюдава няколко мига, той се отказа от по-нататъшен анализ.

Ала му бе станало интересно! Усещането бе ново. Не можеше да не се замисли над това.

„Лекарствата, които Дода ми даваше в последната фаза на израстване, най-вероятно са ме подтискали, за да живея спокойно, уравновесено. Естествено, тихата обстановка и идилията са предизвиквали само приятни усещания!“

Изведнъж той усети насочените към него погледи и осъзна, че другите пътници в автомобила с любопитство го наблюдават.

Мислите му за миналото се прехвърлиха на заден план. На свой ред Модиун се вгледа в спътниците си с лека, вежлива усмивка.

— Кой сте вие? Какво сте? — запита го най-сетне мъжът, приличащ на котарак. — Никога по-рано не съмвиждал представители на вашата порода.

Говорещият имаше много далечно сходство с южноамерикански ягуар.

Модиун тъкмо се канеше да му отговори, че е човек, когато неочеквано осъзна значимостта на забележката. За всички тях човекът, владетелин на планетата, бе... непознат, неизвестен вид!

„Напълно вярно е! — замисли се после. — Водим съвсем отделно съществуване с нашите слуги-насекоми и с домашните ни животни. А и самите ние никога не сме проявявали интерес към цивилизациите на насекомите и животните, съществуващи зад бариерата.“

Ала това, че този друг външен свят бе изличил от съзнанието си човешките същества, то беше съвсем друга работа. То не влизаше в първоначалната програма... Осъзнаването на този факт предпази Модиун от естественото желание да разкаже истината за себе си. Преди още да бе успял да реши какво да им обясни, това направи заради него някакъв миниатюрен хипопотам. Стойното създание от предната седалка, около два и четиридесет дълго и с неголяма шия, се разприказва, като размърда рамене:

— Той е маймуна, не виждате ли! Пълно е с такива като него в Африка.

Лисичеподобното същество, седящо до Модиун лениво се опита да възрази:

— Глупости! Виждал съм толкова маймуни! Вярно е, има някаква прилика, но не е маймуна!

— О, Боже мили! — обади се човекът-хипопотам. — Маймуните не са като вас и като мен, те са различни видове и една с друга не си

приличат.

Думите му изглежда прозвучаха убедително. Човекът-лисица поглади брадичката си замислено, ала млъкна.

„Така-а-а... — спокойно заразмишлява Модиун. — Значи, оказва се, че съм маймуна! Добре, защо пък не?“

В крайна сметка статусът му щеше да е временен! Недостатъчните знания на тези хора-животни им беше попречил да разпознаят в него човека. Странно! Трябваше по-нататък да се заеме отблизо с този проблем и да изясни някои неща. Причината за това дори можеше да се окаже тема за интересен доклад, когато се върнеше зад бариерата.

Така Модиун прие ролята на маймуна и поведе дружески разговор с човека-хипопотам, човека-лисица, с човека-ягуар и с красивото създание, което много скоро след това заяви, че е мечка-гризли.

Спътниците му хора-животни бяха високи от два метра и десет до два и четиридесет. Телата им се бяха видоизменили до такава степен, че бяха приели почти човешки вид. Всичките имаха ръце, седяха и разбира се — можеха да ходят изправени.

В известен смисъл пътуването в колата с тях представляваше интерес. Модиун се отпусна назад, загледа се в полския пейзаж, прелиращ бързо отвън през прозореца. После почувства как нещо в него потръпна. Възбуда? Не! Той веднага пропъди подобна мисъл. Все още анализираше реакциите на своето тяло. Предположи, че много отдавна човешките същества тъкмо заради това не са могли да разберат, че възбудата на ниско равнище е именно същата — чисто физическо и химическо усещане.

Отново си спомни за разговора с богомолката и онова, което тя му бе казала. Трябваше да разбере кои са причините, каращи стотици хора-животни да пътуват нанякъде. Затова и зададе въпроса:

— Къде отивате?

Сподави желанието си да допълни: „И защо така бързате?“ Но фактът си бе факт — всички автомобили направо летяха, все едно механични демони, при това с такава скорост, която явно превишаваше зададената в първоначалната програма. Очевидно настройките на *компютрите*, занимаващи се с тези подробности, бяха променени. Скоростта бе увеличена.

„Кой ли е сторил това?“ — запита се Модиун.

Четириимата негови спътници му заявиха, че отивали в тренировъчното училище на град Халий, където изучавали работата и системите на голям космически кораб, преди да излетят с него. Скоро Модиун се убеди, че по време на тренировките отношенията помежду им бяха станали задушевни, дори нежни. Проявили за кратко в началото любопитство към него, сега те се уединиха и съвсем изолираха своя нов спътник. А това напълно допадаше на Модиун.

Всъщност, той беше далеч от ежедневните грижи на планетата. И докато четириимата хора-животни обсъждаха подробностите на тренировката и предстоящото им пътуване в космоса, той се замисли за своите си работи. Скоро забеляза, че автомобилът, без да намалява скоростта, навлезе в града. Бroat на сградите бързо нарастваше. Бяха застроени по склоновете на хълмовете, а в далечината, зад някаква река, съмнително мерджелееха силуетите на други подобни. Градът скоро ги обгради от всички страни. Ниски и високи, постройките блестяха на полудневното слънце.

Както и очакваше Модиун, тялото му отново изпита лека възбуда. Ако не знаеше предварително, че става въпрос само за тялото му, можеше да реши, че разумът му също е в процес на възбуда. Трябваше и това да има предвид... Твърде изявена тенденция на личността да се отъждествява с телесните усещания.

„Град Халий!“ — прокрадна се в съзнанието му. — „Да, ето ме вече тук — първото човешко същество за последните близо три хиляди и петстотин години, преминало отвъд бариерата!“

А това наистина бе изключително събитие и Модиун нямаше как да не се съгласи с очевидното.

II

— Къде искаш да те откараме? — запита го едно от животните.

Мина минута, докато Модиун проумее, че тъкмо към него се обръща човекът-мечка. Отърси се от вцепенението и заяви, че няма представа.

— Тук съм нов! — започна после многословно да им обяснява.

— Току-що пристигнах от Африка. Къде бихте ме посъветвали да отида?

Те отново го забравиха и заобсъждаха сериозно поставения проблем. Най-сетне човекът-лисица проговори и в гласа му прозвуча удивление. Явно никога по-рано не им се беше налагало да дискутират подобни въпроси и сега бяха стигнали до нещо твърде оригинално.

— Защо да не го вземем с нас?

Такова бе решението им.

— Така ще можем да му покажем всичко — обади се човекът-хипопотам. — Ще е забавно да наблюдаваме, например, с какъв тип жени би могъл да се сближи!

В съзнанието на Модиун изплува спомена за Судил.

— Аз си имам жена и тя скоро ще пристигне! — заяви им.

— Толкова по-добре! — изкиска се човекът-ягуар. — Значи ще можем да видим как маймуните правят любов!

Странно изражение се изписа на лицето на Модиун. Почувства се неловко, леко издължените му очички любопитно се разшириха.

— Няма да имаш нищо против, нали?

Модиун не виждаше причина за възражение, но интуитивно предчувствуваше, че Судил може би щеше да се противопостави. Точно преди заминаването му двамата заедно бяха наблюдавали сексуален акт на домашните им животни. Тогава Судил още не беше напълно израстнала и реакцията ѝ изразяваше чувственото, превъзбудено състояние на нейното тяло... Така или иначе отношението ѝ към всичкото това бе твърде неопределено.

Споменът го накара да се усмихне. Модиун обясни, че понякога самците маймуни не са съгласни друг да ги наблюдава в подобни интимни моменти.

Четирите мъжки индивида се втренчиха в него. В началото с изненада, после с почти всеобщо презрение. Човекът-ягуар изрази учудването им:

— Всемили Боже, нима искаш да кажеш, че вие, маймуните, оставяте на вашите женски да ви диктуват какво да правите?

След което иронично изгледа останалите си спътници.

— Виждам, че трябва да научим нашия приятел как да се държи като мъж!

Беше спокоен и високомерен. Протегна ръка и потупа Модиун по рамото:

— Не се беспокойте, приятелю. Останете с нас и скоро ще ви приведем в нормално състояние.

В този момент четиридесетната животни най-сетне се представиха. Човекът-ягуар наричаха Дуулдн, човекът-мечка Руузб, човекът-лисица — Неррл, и човекът-хипопотам Игтдооз.

След като се представиха, хората-животни зачакаха. Модиун се разколеба. Много бързо той си спомни какво означаваха тези имена и откъде произлизаха. При идентификацията на животните хората просто им добавяха определено количество букви от азбуката: пет букви за животните от Северна Америка, шест за тези от Южна Америка, седем за Африка и така нататък. Компютрите, които трябваше да кръщават всеки, бяха програмирани така, че да не използват за имената една и съща буква. Поради тази причина нямаше животни с името Аааа или Бббб. Но като се изключи това, в останалото им бе дадена пълна свобода да ползват азбуката. В тази лотария с имена на спътниците му им бе провървяло. Имената им, без изключение, бяха произносими.

Това, което обезпокои за момент Модиун, бе, че хората избраха имената си по малко по-различен начин. Така например името му щеше веднага да го квалифицира като човешко същество... за всеки, който знаеше и добре разбираще формулата с даването на имената.

Колебанието му бе кратко. Веднага той забеляза, че ако замени „и“-то в името Модиун с „й“, той би могъл да запази произношението, като заличи човешката си идентичност. А ако добавеше още едно „н“,

то щеше да го идентифицира като животно със седем букви, представител на Африка. Поне такава комбинация от букви щеше да представи на компютъра.

Всъщност, това не бе чак толкова важно. В крайна сметка щеше да е нелепо да продължи да се представя за маймуна.

Измененото му име бе прието без никакви въпроси. Така за тях той бе Модиунн... за още няколко часа. Или минути.

След което Дуулдн, човекът-ягуар, му оповести, че с неговите спътници са поели към центъра на града.

— Нали знаете системата за настаняване? — запита го. — Тук е както навсякъде по света.

— Да, знам я — кратко отвърна Модиун.

Ала когато след няколко минути излезе от колата, той разбра, че се е насадил на пачи яйца. Okаза се, че не разбира нищичко от функционирането на тези градове! Той принадлежеше към раса, която бе създала автоматизираните градове и села — накратко всичко на тази планета!

Когато автомобилът замина, Модиун осъзна, че му е необходимо малко време, докато установи, че четиримата му спътници се бяха насочили към движещ се тротоар.

„Естествено!“ — усети се той като се наруга.

В съзнанието му нахлуха старите спомени и градът като че ли стана някак си по-близък. Жилищните зони тук бяха така структурирани, че да приемат новопристигналите в един сектор, множащите се семейства в друг, като най-накрая бе помислено и за човешките същества — за тях имаше построени разкошни апартаменти.

Пътешествието му по движещия се тротоар приключи след половин квартал. Човекът-ягуар протегна ръка, посочи склона и изрече:

— Всяка улица там е свободна. Да се настаним по-напред, а след това ще излезем да хапнем нещо.

Модиун последен от всички се прехвърли от скоростния тротоар към средноскоростен, от него към бавен, докато най-сетне излезе на улицата. Спътниците му вече бяха поели по склона, а той бавно и нерешително ги следваше. Трябваше ли да продължи с лъжите? Бе някак си несериозно. Както и да е. Съвсем скоро с останалите той се

озова пред низ от бутони. Натисна необходимите, с които набра своето маймунско име.

После зачака компютърът да отвори вратата.

Компютърът отказа да го пусне.

— Самоличността ви е идентифицирана неправилно! — бе отговорът.

Мина време, в което Модиун не предприе нищо — той просто не реагираше. Дори не се замисли над онова, което бе казала машината. Беше объркан. Чувството бе ново за него, неосъзнато и мозъкът му не разбираше реакциите на тялото.

Странно! Как мислите му можеха до такава степен да се объркат?...

Започна да възвръща реакциите си. Първата му съзнателна реакция бе просто да наблюдава. Пред него до вратата на апартамента се намираше механизъмът: бутоните, които бе натиснал, и малката триъгълна металическа решетка под тях, откъдето гласът на компютъра бе произнесъл невероятните слова.

От дясната си страна Модиун забеляза редуващите се една след друга стерилни квартири, такива, каквито бе избрал за свой дом. Всъщност, не бяха точно квартири. Къщите бяха едноетажни и разположени покрай блока като тераси. Пред всяка квартира имаше по няколко стъпала, а стълбището водеше към малко предверие, и, както той предположи, макар да не можа ясно да види как е по другите врати, на всяка една от тях имаше бутони с букви и домофонна система, скрита зад решетка.

В известен смисъл този свят бе еднообразен... Но как иначе можеха да обезпечат с жилища милиони? Действително, ако неговите прадеди бяха избрали такава безразлична позиция на търпимост спрямо хората-животни, каквато бе и неговата понастоящем, напълно възможно бе тогава грижите им да са били насочени не толкова към красотата и естетиката, а най-вече към практическата полза на нещата.

И тъй като чистотата беше полезна, те бяха предвидили за всяко обиталище и за самия град автоматични системи за почистване. Ето как пластмасовите стени и врати, неръждаемите стоманени решетки — всичко блестеше от чистота. Стълбищата също изглеждаха наскоро измити и грижливо изтъркани, а долу на тротоара не се виждаше никакво петънце.

Модиун продължаваше все така разсеяно да оглежда подробностите на заобикалящия го свят, когато изведнъж осъзна какво му беше подействало така подтискащо.

Отказът.

Бяха го отхвърлили.

През целия му живот за няколкостотин години никой никога не бе постъпвал по този начин с него. Това бе удар за мозъка му, пред който никога не бяха съществували други прегради, освен философията за суетата и безполезнотта на битието и особено за суетата и безполезнотта на усилията. Действително, нищо не си заслужаваше труда да бъде направено. Да, тялото изпитващо чувства, но мозъкът не. Човешката природа бе такава, че човек можеше да усеща какви чувства изпитва тялото му. И като следваха своята съдба, човешките същества можеха да избират или да игнорират усещанията на своето тяло.

Ала от няколко мига той не можеше да стори дори и това. Когато Модиун проумя тази невероятна истина — източник на дълбоката му тревога, — той започна да разбира, че тялото му изпитва остро раздразнение.

Мисленото осъзнаване на физическото чувство беше като сигнал. Мозъкът на Модиун мигновено се върна към нормалното си състояние: отдели се от тялото. Модиун се успокои, но прояви любопитство.

— Какъв е проблемът? — запита. — Името ми има необходимата дължина и правилен код на маймуна от Африка. Защо съм отхвърлен? Кое го прави неприемливо?

— Личността, която понастоящем носи името Модиунн, сега се намира и живее в Африка, зарегистрирана на определен адрес.

Раздразнението на Модиун нарасна. Тялото му, както изглежда, все по-малко се поддаваше на контрол. Измина минута и едва после Модиун разбра коя бе причината, създала подобно беспокойство в тялото. Преди време компютрите можеха да бъдат програмирани по такъв начин, че да отчитат и реагират на такива детайли. Ала явно не бяха го сторили, защото нито едно човешко същество никога не бе дръзвало да се занимава с отделни животни — хората не се интересуваха къде се намират животните, нито дори какво става с тях.

Ето защо Модиун произнесе със заплашителен глас:

— Откога даден компютър се занимава с местонахождението на дадено животно?

— Всъщност вие ме питате дали имам право да ви откажа достъп и да не ви пусна да влезете? — запита го компютърът.

— Съмнявам се и затова те питам откъде знаеш къде в момента се намира някой си друг Модиунн? Искам да разбера кой те е свързал с друг компютър в Южна Африка? — отвърна му с въпрос Модиун от висотата и положението на човешко същество.

Машината му отвърна, че вече от 3453 години, 11 часа, 27 минути и 10 секунди е свързана с всички компютъри на планетата. Докато компютърът му отговаряше, Модиун заключи, че машината просто е програмирана да отговаря на подобни въпроси.

Отвори уста, за да продължи да разпитва, когато изведнъж осъзна как тялото му изпитва болезнено усещане. Разбра, че през цялото време бе нервничил, а това стягаše вътрешностите му. Не знаеше точно от колко време хората се намираха отвъд бариерата, но в края на краишата той принадлежеше към третото поколение. С помощта на информационните центрове в мозъка се досети, че компютрите са били препограмирани след изолирането на хората.

Кой ли можеше да го е направил?

Модиун опита още веднъж.

— Значи отказваш да ми отвориш вратата?

— Принуден съм да го направя! — бе отговорът. — Аз съм автомат, вие не отговаряте на изискванията и не можете да влезете!

Заявлението на компютъра за нещастие напомни на Модиун за ограниченията на механичните устройства. Проблемът всъщност не беше в машината, а в това кой и как бе променил принципа на нейната работа.

„Да видим дали ще мога да убедя някого от другите да се пренесе в по-голям апартамент и да заживее с мен?“ — реши той.

Забеляза обаче, че хората-животни, с които се бе запознал, бяха изчезнали в малките си къщурки. После си спомни, че Руузб, човекът-мечка, се бе настанил в апартамента отляво. Модиун се отправи натам и почука, все едно на вратата липсваха каквито и да е звънци и бутони.

Изчака един миг. После отвътре се разнесе шляпане на боси крака. Вратата се отвори и на прага се появи едрият мъжага-мечок. Приветливо се усмихна на Модиун.

— Хей — изрече му той, — много бързо се оправи! Влизай, след минутка ще съм готов!

Модиун боязливо прекрачи прага. Страхуваше се, че и тук компютърът на вратата ще откаже да го пропусне. Ала домофонната система зад решетката мълчеше, разговорът му с Руузб не задейства механизма. Явно присъствието на Модиун не му влияеше, при положение че стопанинът на дома си бе вкъщи.

„Значи се активира само при натискане на бутоните?“ — заключи Модиун с облекчение.

Смяташе да предложи на человека-мечка да се засели с него в друг апартамент. Но като че ли сега това май повече не бе необходимо. Модиун не знаеше точно кога и какво щеше да му се наложи да прави. Едно бе пределно ясно — нещо тук, в този свят, не беше така, както трябваше да бъде.

Ала продължаваше да вярва, че културата на животните е останала непроменена, същата, както преди, и едва ли можеше да му поднесе изненади. Сърдечното посрещане и поканата на Руузб му дадоха още мъничко време да обмисли положението и нещата.

„Ще го помоля да се преместим заедно в друг апартамент... малко по-късно!“ — реши той.

III

Половин час по-късно...

Петимата приятели се отправиха към столовата, която се намираше два квартала по-нататък. Озовали се вътре, Модиун поизостана, докато останалите нетърпеливо взеха подносите и се наредиха на опашката. Модиун трескаво мислеше: „Ами ако компютърът, раздаващ храната, откаже да го обслужи? Щеше ли тук и сега да обяви, че той е човешко същество?“

Размислил, той реши да продължи с маскарада. Не беше за вярване, че някой си е дал труда да промени програмата на милиони прости машини и, което бе по-важно, тук поне нямаше никакви външни признания за това, че бавно създаваната (повече от хиляда години) система за безплатно хранене се е изменила.

Машините автоматично обработваха земята и прибраха урожая. За онези, които преди бяха месоядни, компютрите създаваха различни типове протеини от ядивни зърна, плодове, разни треви, храсти и дървета. За онези пък, които преди бяха тревопасни, по същия начин биваше създавана подходяща храна. Почти всичко зелено, жълто или растящо в гората биваше използвано по един или друг начин от разумните форми на живот. Почти нищо не се изхвърляше.

Прекалено усложнено... Изменението би означавало вмешателство в цялата операционна мрежа. Модиун измъкна храна от контейнерите, които автоматичният компютър му позволи да отвори. Той назова истинското си име, доверявайки се на своята логика. Освен това си спомни, че големите маймуни се хранеха с още много други растения, които на хората пък не се нравеха. Тъй че, не, благодаря.

Когато сипаха в чинията му храната, той се отправи към същата маса, където малко преди това се бяха настанили неговите спътници. До този момент нямаше никакви проблеми, всичко вървеше гладко. Докато новите му познати оживено беседваха, Модиун се настани и започна старательно да дъвче и преглъща храната. Макар и много пъти

в края на пребиваването си зад бариерата да се бе хранил, като цяло процесът по погълъщане на храната му бе някак си неприятен.

Спомни си и друго — след като изтърпеше неприятностите по време на храносмилането, го очакаха още по-лоши моменти. По късно... щеше да му се наложи да търси обществена тоалетна и в присъствието на други същества в съседните кабинки да се отърва от ексрементите, натрупали се в организъма му.

„Жivotът отвъд бариерата е точно такъв, какъвто винаги съм си го представял — помисли си той, — скучен, отегчителен и раздразнителен опит за преживяване!“ Но за известно време той бе затворник на това огромно тяло, в което го бяха напъхали, и трябаше да се подчинява на неговите изисквания и нужди.

В главата му нахлуха спомени за отдавна минали времена. Всяко едно същество тук бе направлявано, неговите проблеми никога не се решаваха докрай, постоянно съществуващо необходимостта да се бори с околната среда и това се повтаряше всяка сутрин, заставяше съществото непрестанно да действа, да реагира.

Можеха ли да мислят подобни същества? В никакъв случай!

Без капчица удоволствие Модиун предъвкваше храната и обмисляше своето положение. Прихванал с мисловните си рецептори случайно дочутата думичка, той изведнъж разбра, че неговите другари все така продължават да обсъждат вече дотегналата му тема за предстоящото пътуване в космоса.

Явно някой бе успял да убеди властите да утвърдят неправилна цел на експедицията. Така спътниците му смятаха, че трябва да се противопоставят, да убедят отговорните личности към кои звезди е правилно да се лети и да дадат нова посока на кораба.

— ...Значение... Необходимо действие... Жизнени... Решаващи за нашия свят...

Тези думи с техния скрит смисъл и условията, които на всяка цена трябаше да бъдат изпълнени, минаваха през възприемащата система на Модиун, ала в самото начало той просто ги регистрираше. Най-сетен той усети значението им и се намеси в разговора с лека усмивка.

— А ако не успеета да отстоите своето мнение, тогава какво би могло да се случи?

Човекът-ягуар удивено го загледа.

— Някой друг ще предложи свой готов план!

— Какви ще бъдат последствията? — заинтересува се Модиун.

— Техните идеи са неправилни, а нашите верни.

— Но все пак нещо ще стане... Какво точно? — настояващо Модиун.

— Експедицията ще се отправи към група жълти звезди, подобни на нашето слънце. Шансовете да намерим живот на тези планети, принадлежащи на сродни нам системи, са по-малки, отколкото на планетите със сини слънца. Това е вече доказано.

Модиун, за когото всички тези неща бяха безсмислени и напълно безполезни брътвежи, отново се усмихна на наивното обяснение.

— Да предположим, че експедицията не намери живот нито в системата на жълтите, нито в системата на сините звезди? Тогава?

— Тогава цялото пътуване ще бъде напразно губене на време.

Безупречната му логика не успяваше да достигне до съзнанието на съществото. Човекът като такъв бе преминал през същия промеждутъчен стадий и навремето бе вярвал, че успехът се заключава единствено в резултата. Модиун промени акцента на своите въпроси.

— Участниците в едно такова пътешествие няма ли да изпитват неудобства?

— О, не! Корабите ни са съвършени. Те са направо огромни градове, плаващи в пространството.

— Ще могат ли пътниците на кораба да спят, да се хранят, да се развлечат, да общуват със същества от противоположния пол, ще имат ли възможност да се тренират и обучават?

— Разбира се!

— Тогава защо толкова се беспокоите за резултата? — Модиун тържествуващо.

— Защото ако не намерим живот другаде, то пътешествието ще бъде безполезно. Междузвездните кораби са изключително бързи, а ние ще посетим много планети, което съответно ще отнеме и много време. Ще бъде тежък удар за отделната личност, ако целта не бъде постигната.

Въпреки това, Модиун си мислеше, че всички пасажери на кораба щяха да живеят съвършено еднакво, независимо дали експедицията щеше да се окаже неудачна или успешна. Като се забавляваше, той отново промени темата на разговора.

— Добре, да предположим, че намерите разумен живот в друга звездна система... Тогава какво ще стане?

Човекът-ягуар поклати глава:

— Вие, маймуните, задавате страшно много и при това глупави въпроси. — отвърна му. — Нима не ви е ясно, че всичко около нас е живот? А животът всъщност е ново познание! Нима това за вас нищо не означава?

Модиун обаче не се отказваше.

— Кажи ми — упорстваше той, — как бихте постъпили с други същества, ако откриете такива?

— Хм... Ще ни се наложи да изработим собствена политика към тях. Всичко ще зависи от техните реакции.

— Дай някакъв пример за подобна политика.

Настроението на человека-ягуар се промени. Изглеждаше разстроен, като че ли разговорът му беше дотегнал.

— Откъде бих могъл да знам предварително какво ще е? — избухна.

Докато продължаваше дискусията, Модиун с нарастваща увереност разбираше смисъла на техните думи. След което запита:

— Споменаваш, че е нужно да се убедят властите. Кои са тези власти?

Зачака отговор и се замисли: „Сега ще разбера кой е врагът“.

— Хората-хиени! — бе отговорът.

Последва мигновено разочарование. Отговорът се оказа от банален, по-банален. „Не хората-тигри или хората-льзове — мислеше си Модиун, — Не и хората-слонове! Нито един от някогашните могъщи и велики видове. До върховете на властта са се добрали онези, които някога се хранеха с мърша!“

Такава констатация силно го разтревожи.

Всички се намираха на едно и също равнище. Когато хората бяха отстъпили зад бариерата, самосъхраняващите се компютри управляваха градове и села. Хората-хиени бяха пробили тяхната отбрана. Невероятно, но факт! Нямаше причини да не се съмнява в истинността на твърдението.

Въпреки това се почувства по-добре. Съществуващие все пак някаква група, с която можеше да разговаря, на която да разчита, да

върши нещо. В крайна сметка проблемът му се стори не чак толкова сериозен.

Модиун се отпусна... и за първи път с искрен интерес се включи в дискусията. Тези разговори като че ли му напомняха нещо.

— Не преставате да говорите за търсене на други обитаеми звездни системи. Какво ще кажете за Нунулите, които откриха живот тъкмо в нашата слънчева система? Нима се върнаха обратно на Земята? Защо тогава не попитате тях къде са другите обитаеми звезди? Уверен съм, че те с радост ще ви разкажат, каквото знаят... Нунулите са услужлива раса...

Мълкна, видял смутените им лица.

— Нунулите ли? — като ехо се отзова човекът-лисица.

— Същества от друга звездна система? Не, ние никога... — последва го човекът-мечка.

— Откъде си чувал за тези извънземни? — запита с подозрителен тон човекът-ягуар. — Кога и при какви обстоятелства е станало?

Модиун, който за миг беше забравил, че за тях той е маймуна и не можеше да знае повече, успя да измърмори:

— Аз ли... Ами... чувал съм за тях там, откъдето дойдох!

После самодоволно се успокои, защото това си беше самата истина.

Четиримата хора-животни сякаш приеха уверението му. Явно и те точно не знаеха какво всъщност става в далечна Африка. Още няколко минути продължиха сериозните си разисквания и стигнаха до извода, че никога нямаше да научат историята на онези, долетели от космоса на Земята.

Можеха да съжаляват, затото бе пълна глупост. Ала според човека-мечка това си имаше и добрата страна, защото само по себе си доказваше, че някъде в космоса живееха и други раси.

— Целият този район трябва да бъде изследван! — неопределено махна с ръка той към хоризонта.

Подходящият момент още не беше настъпил, вниманието им все още бе ангажирано от натрапчивата идея, ала съзнанието на Модиун вече мислеше за нещо съвсем друго.

— Какво правехте до момента, преди да ви наемат за полета? — запита ги с любопитство. — С какво се занимавахте?

— Аз бях монтьор по строежите — отговори Нерпл. — Знаеш какво е, когато всичко е автоматизирано, има разни неща, дето се губят. Невероятно е, но аз бях този, който ги намираше!

Игтдооз, както се изясни, бе работил в океанска ферма за развъждане на водорасли.

— Винаги съм се чувствал добре във водата, независимо от това дали е солена! — заяви той. — Канали, блата... С една дума, адски ми харесва!

Руузб бе лесничей.

— Обичам горите и разстоянията — започна. — Ето защо си мисля, че такъв космически полет ще mi се понрави. Космосът е...

Дуулдн не пожела да разказва за себе си. В известен смисъл изглеждаше някак си притеснен.

— Не че се срамувам или смущавам — започна, — но би било странно да разказвам за това и по-добре да не го правя.

Отказът му мигновено подейства на Модиун. Той съмътно помнеше, че изменяйки животните, човек бе пожелал да съхрани някои специфични качества, характерни за всеки вид... Какви можеха да бъдат те у ягуарите? Не можеше да си спомни, нито пък да се досети.

Хрумна му със закъснение, че познатите му най-вероятно ще пожелаят да узнаят каква е била и неговата професия. Отвори уста да им заяви, че е специалист по електроника, но неочеквано мълкна. Внезапно разбра, че нямаше нужда нищо да им казва. Другите така и се бяха върнали към предпочитаната си тема.

Онова, което им бе споменал за Нунулите, бе възбудило у тях още по-голям интерес, и, доколкото беше възможно, бе ги направило още по-решителни от когато и да било в стремежа си да настояват за правilen избор на цел и маршрут на кораба. Когато Модиун отново се вслуша в разговора им, те обсъждаха начините и способите, които щяха да им помогнат да склонят „властите“ да приемат тяхното мнение.

По едно време човекът-лисица подскочи.

— Хей! — извика той. — Трябва да отидем и да присъстваме на събранието на комитета!

Модиун се изправи заедно с останалите. Донякъде беше обезкуражен, но не чак толкова много. Тяхното неочеквано (а всъщност съвсем закономерно) намерение, навярно щеше да сложи

край на плановете му да заживее в една квартира с Руузб. Не му беше хрумнала подобна идея, макар че трябваше предварително да се досети — следобеда те щяха да присъстват на събранието.

Всъщност, не в това се криеше истинският проблем. Пред него стоеше задачата да си намери квартира и той трябваше на всяка цена да я разреши.

Модиун се запъти към най-близката врата, след него другите го последваха. Помисли си: „Когато отидат на събранието на комитета, ще се опитам да се справя със стайнния компютър. Тогава ще видим кой тук командва — човекът-създалел или машината!“

С тези мисли той прекрачи прага, обърна се и забеляза, че е навън... съвсем сам!

IV

Останалите бяха изчезнали.

Поразително!

А само допреди малко бяха зад него. Иггдооз хрипливо се смееше, Дуулдн разказващо нещо с дълбоки, мъркащ тембър, Руузб тежко стъпващо по пода, а човекът-лисица отвръщащо на някого с лаещ гласец...

Думите нямаха абсолютно никакво значение, ала звуците, които издаваха неговите познати, се бяха превърнали в неизменна част от заобикалящата го среда.

Модиун се спря, огледа се. Да, това отзад беше вратата, през която току-що бе преминал и излязъл навън.

Помнеше, че не беше прозрачна, но все пак...

Непрозрачна ли?

Когато отново се насочи към нея, забеляза, че нямаше нито брава, нито пък се виждаше каквато и да е ключалка. Направи още две крачки и дланите му трескаво заопипваха вратата в търсене на някакъв начин да я отвори.

Под ръцете му се хълзгаше единствено гладка, мазна повърхност. Вратата нямаше да се отвори. Зад гърба си, откъм улицата, Модиун долови слаб шум... Нещо в мозъка му прещрака, долови някакви вибрации, веднага отреагира.

Модиун бързо се извъртя на пети.

Високият близо два метра и половина човек-хиена стоеше на пет-шест метра от него, насочил автоматичен пистолет в ръка.

— Какво се е случило? — запита го със странен глас.

След което Модиун направи неопределено движение с тялото, сякаш се заклати, пистолетът изхвръкна от протегнатата ръка на хиената, удари се в тротоара с метален звук.

Това бе един вид сигнал.

Огромното същество се свлече на колене и изшептя:

— Помогнете ми...

Модиум можеше да му помогне, но не го стори. Стоеше встрани като парализиран, почувстввал се изведнъж виновен.

Чувстваше с ума си... разбираше какво се бе случило. Осъзна, че бе сразил човека-хиена, активирайки от тялото си газ.

Колкото и да бе невероятно, частичка от мозъка на Модиун бе уловила звука зад гърба му. А може би бе предусетила намерението на другия, доколкото й позволяващо препредаването на мисълта, и тъкмо това й бе позволило да го интерпретира като заплаха.

Ала онова, което учуди най-много Модиун, бе, че неговата реакция се оказа агресивна.

В продължение на целия си мирен живот, пропит с философията му за пълен, именно за *абсолютен* отказ от насилието, Модиун никога никого не беше нападал. Ала се оказваше, че мозъкът му е способен да го направи.

Физически рефлекс на тялото с цялата му животинска освирепялост.

„Господи — помисли си той. — Ще трябва занапред да следя за подобни реакции!“

Докато премисляше и вземаше решение, човекът-хиена се бе преобърнал настани и в момента се превиваше на две върху цимента, стенеше, обзет от конвултивни потръпвания. Модиун пристъпи към него и със съжаление загледа тялото, гърчещо се от болки.

След минута съгледа и пистолета, изтърколил се няколко метра встрани. Отиде, вдигна го и като го отвори установи, че бе зареден — в дулото имаше вкаран патрон.

Умът му беше объркан, Модиун не знаеше какво да мисли. Затова запита:

— Откъде си взел оръжието?

Не получи никакъв отговор, до слуха му долитаха само стенания.

Модиун продължи да настоява:

— Мислех си, че повече не произвеждат такива пистолети...

Този път му отговориха.

— За Бога! — простена човекът-хиена. — Аз умирам, а вие ми задавате глупави въпроси!

Всъщност, нещата не се оказаха толкова сериозни. Действително, първоначалното чувство за силна вина се бе отеглило на заден план в съзнанието на Модиун, но все още присъстваше там, макар и съвсем

слабо, когато с облекчение осъзна, че изпускайки газ, той инстинктивно се бе възползвал от защитните функции на своя организъм. Това бе накарало человека-хиена да изпадне в ужасен пристъп, да получи спазми в стомаха. Възможно бе да е получил и силни изгаряния, както и други последствия, наблюдавани при обгазените животни и хора.

Беше ужасно, болезнено, но хиената нямаше да умре.

— Ще се оправиш напълно след около час — каза му Модиун и пъхна пистолета в джоба на сакото си. — Но съм сигурен, че беше готов да използваш този автоматичен пистолет. А това те прави потенциален убиец, ето защо ще си запиша твоето име...

Подозираше, че няма да му отвърнат доброволно и отново настоя.

— Глидлл — отвърна човекът-хиена.

— Така е добре, Глидлл! — рече Модиун. — Не желая повече да нарушавам правото ти на свобода на мисълта, затова няма да ровя понататък мислите ти и да търся допълнителна информация. Има нещо гнило в този свят, нещо неправилно и не мога да повярвам, че ти собствено си виновен за всичко. Но ще знам как да се свържа с вас, когато най-сетне взема решение да го направя.

При тези думи той се обърна и пое наляво, където, докато се бяха разиграли последните събития, бе забелязал малка дупка в оградата, водеща към входа на столовата.

Когато се озова на улицата, четиридесетата му спътници тъкмо излизаха от сградата. Забелязал Модиун, Неррл, човекът-лисица, облекчено въздъхна и всички се спряха.

За няколко минути разговорите им се превърнаха в неразбираема смесица от думи, от които Модиун все пак успя да извлече някаква информация: спътниците му бяха решили, че са го загубили. Загледа ги замислено. И от четиридесетата се изльчваше наивност, искреност, което правеше цялата история твърде приемлива за него. Каквото и да се бе случило, те нямаха никаква вина.

Всичко като че ли можеше да се обясни съвсем просто и бе станало напълно случайно. Съвсем случайно той беше излязъл през вратата в същия миг, в който — както в момента му описваха случилото се, — те се бяха спряли за да огледат нещо. Когато се бяха обърнали, той вече бил изчезнал.

Но как се бе случило така, че човекът-хиена го чакаше в задния двор със зареден пистолет? Съвпадението изискваше напрежение на въображението, но тъй като никой не го познаваше и не знаеше какъв всъщност беше, можеше да се приеме, че случилото се е било чисто и най-обикновено съвпадение.

Тази мисъл накара тялото на Модиун да се отпусне.

Видя как четиридесетата му спътници забързаха за събранието. За да стигнат до улицата с автомобили, най-напред те се възползваха от услугите на движещия се тротоар. Един от четиридесетата махна с ръка и някаква кола спря. Те се качиха и вратите хлопнаха зад тях. Миг след това автомобилът потъна в движението и Модиун го изгуби от погледа си.

Почувстввал се успокоен, може би и малко нещастен, Модиун се върна в своя апартамент. Първите неудачи донякъде го безпокояха. „Телата са нещо фантастично!“ — помисли си. Беше невероятно, но телата на четиридесетата спътници му липсваха. В тяхната компания до известна степен се бе чувстввал щастлив.

Това можеше да обясни защо съзнанието на първите човешки същества се бе объркало. Но Модиун бе по-скоро учуден защо обучаващите машини не го бяха подготвили за подобни капани. Онзи, който бе програмирал машините, явно бе забравил тези подробности. Или ги знаеше, но не им беше отдал нужното значение.

Модиун продължаваше замислено да поклаща глава, макар в действителност да не го безпокояха различията, когато неусетно се озова на улицата, където живееха другите и където той смяташе да се настани. С облекчение установи, че мезонетът между квартираните на човека-мечка и човека-ягуар още не е зает. Така нямаше по-късно да му се налага да обяснява защо се беше преместил, тъй като в действителност още не се бе установил.

Сега вече не си губи времето за продължителни спорове с машината. Онова, което направи, бе един от старите и изпипани способи, с помощта на които човешкият ум контролираше положението и държеше нещата в свои ръце. Силата, която мигновено бе приведена в действие, унищожи електрическите съединения на така наречената неуничожима специална реле-система, отваряща вратата.

И понеже логиката му беше безупречна, той не повреди малкия превключвател, с помощта на който компютърът от разстояние

контролираше неголямото обиталище. Модиун просто отключи вратата. Доказателството не закъсня — само след миг, когато той завъртя дръжката и побутна вратата, тя безпроблемно се отвори.

Сега вече можеше да влезе. Вместо това обаче той продължи да стои отвън. Някакво усещане се появи в него, чувство, предаващо се от мозъка в тялото.

Модиун стоеше на прага пред мезонета и от малката височинка наблюдаваше град Халий. Чувстваше, че той е човек, а другите не са като него. Повечето бяха приспособени и не се бяха изменили. Това, че хората ги бяха измъкнали от дълбините на животинското им минало, за большинството от тях не се бе окказало трамлин за прогресивно развитие.

Бяха използвали чудесата на биологията. Бяха закодирали молекулярни мрежи, за да поддържат измененията, и за хиляда години такова кодиране блестящо бе изпълнило своята задача.

За съжаление обаче в развитието си те не бяха помръднали. Модиун ясно си представяше огромни маси от хора-животни, които щастливо общуваха помежду си, ползваха се от услугите на автоматите за храна и на компютрите, обсъждаха енергично подробностите за това защо са били програмирани или, както се бе случило с неговите познати — правеха онова, което ги караше да правят човека-хиена.

А не беше ли най-стрannото, че тъкмо хората-хиени се бяха оказали единствените от хората-животни, пробили мрежите на вътрешното кодиране?

Застинал на място, Модиун все още се надяваше, че пробивът е незначителен, че в човека все още има нещо повече, отколкото в което и да е животно.

Това беше усещането, загнездило се в мозъка му.

„Ние сме най-великите!“ — помисли си.

И за първи път той прие, че е постъпил правилно като се е измъкнал иззад бариерата. Така единствено можеше да оцени измененията на външния свят, да узнае какво бе направило времето с планетата на хората.

Възприел по този начин своето присъствие тук, отвъд бариерата, той влезе в къщата, където смяташе известно време да живее като маймуна.

Поне докато не пристигнеше Судлил.

Случаят с въоръжения човека-хиена му се струваше маловажен в светлината на подобни обстоятелства. Скритият смисъл се заключаваше в това, че Модиун най-вероятно бе забелязан.

Което, разбира се, бе невероятно.

„Никой няма да ме потърси! — успокояваше се Модиун. — Аз съм човек-маймуна и просто минавам през град Халий! Ако с този пистолет е трябвало да бъде убит някого, то това не съм бил аз!“

Логиката бе съвсем проста. Нямаше нужда повече да размишлява над тези въпроси.

И той престана да размишлява.

Събуди се в мрака, осъзнал, че в стаята има някой. Мисълта се вряза тревожно в мозъка му.

Някой, който се бе навел над кревата с оръжие в ръка.

V

Нямаше време да обмисля как най-добре да отреагира. Затова активира системата си за въздействия и превърна своя противник в камък.

Едва тогава запали осветлението и стана. Надвесен над неговата постеля, човекът-хиена бе застинал неподвижно, ръката му стискаше нож. Излъчването го бе изненадало тъкмо в момента на нанасянето на удара и позата му бе динамически неустойчива.

Никога по-рано Модиун не бе използвал метода да превръща в камък човешки същества, и сега, докато наблюдаваше своето творение, тялото му изпита известна възбуда. Самият той, мислеща личност, изучаваше неканения гост с пълно безразличие. От онова, което знаеше за процесите, настъпващи в живия организъм при такива способи на въздействия, той разбра, че всички потенциални възможности за втвърдяване в тялото на човека-хиена са били мигновено освободени от вътрешните химични сили.

Бе предизвикал в човека-хиена артрит, паралич, камъни в бъбреците, втвърдяване на артериите и въобще вкаменяване на цялото тяло... Подозираше, че съществото насреща му изпитва силни болки. Пристъпи към него и измъкна ножа от ръката му — по-скоро, опита се да го направи.

Трудна задача... Палците сякаш бяха залепнали за дръжката. С рязко дръпване Модиун успя да измъкне ножа. После провери джобовете на съществото, намери няколко таблетки и като усили своето обонятелно чувство разбра, че бяха ядовни.

Подуши острието на ножа. Същият мирис. Методът на двоен опит за застраховка.

Не намери нищо друго.

Стана му жал за съществото и остави в тялото му все пак минимума необходима живителна течност.

Човекът-хиена като че ли изтече на кревата. Лежеше отгоре сякаш огромна мокра маса и всъщност за известно време това си бе и

самата истина.

В момента тялото търпеше вътрешни преобразувания. Може би на хиената щеше да й е необходим цял ден, за да се оправи от шока и възвърне способността си за движение. За известно време в мозъка щеше да има достатъчно вода и прекалено много течност във всичките клетки. Очевидно бе, че човекът-хиена не е болен и тъй като в организма му нямаше естествени нарушения, той в крайна сметка щеше да дойде в съзнание.

Модиун по никакъв начин не можеше да предположи кога щеше да му се удаде да разпита своя предполагаем убиец и да разбере неговите мотиви. Смътно си припомни как преди години обучаващите машини им бяха обяснявали, че са необходими една или две седмици, преди гласните струни напълно да се възстановят, за да може съществото да отново проговори след подобно облъчване.

Всичките тези неща бяха маловажни. От значение бе единствено... Вече не можеше да има никакво съмнение — някой го търсеше!

Логиката му казваше, че това невъзможно, но фактите бяха неоспорими. Две покушения срещу него! Бе невероятно за свят, в който престъплението беше изчезнало! И въпреки всичко, се бе случило!

Модиун веднага разбра къде трябва да отиде, за да направи своята първа проверка.

Малко след три след полунощ той отвори голямата входна врата на столовата и се насочи към страничната, през която — дали пък случайно? — беше излязъл и се бе озовал в двора лице в лице с въоръжения човек-хиена.

Нещо в цялата тази работа го беспокоеше. Моментно объркване...

„Усилвател на мисли ме насочи да мина през тази врата — анализираше Модиун. — Бил е активиран само за няколко мига...“

Но се бе окázalo достатъчно, за да бъде подтикнат той да излезе през страничната врата... Всичко изглеждаше така, сякаш е било плод на неговата собствена мисъл в хармония със собствените му цели. В шумната гълъч наоколо той не бе забелязал никакво странично въздействие.

Можеше да предположи, че едновременно и четиримата негови приятели-животни също са били подложени на подобен умствен натиск, отправил ги безропотно към същата тази врата. Поради тази причина те не бяха забелязали неговото изчезване. Но това за тях не беше проблем. Хората-животни нямат потенциално съзнание за подобен род феномени.

Убеден в своята правота, за себе си Модиун реши: „Пътят, по който съм поел, ще ме отведе в компютърен център и до някой, който е там. Тогава от него ще разбера какъв е проблемът.“

Модиун дори не предполагаше с какъв невероятен проблем ще се сблъска.

Беше все още нощ... единствено на изток се бе появило слабо сияние.

Модиун влезе в компютърния център през главния вход и се озова в оскъдно осветен свят на метални панели, някои от които се издигаха от пода до високия таван.

Долавяше слаби звуци. Доколкото можеше да определи бяха шумове от машините и техните системи за управление. Леки прещраквания, когато блоковете един след друг се включваха в основната машина или изключваха от нея.

Това нищо не означаваше и не бе от значение. Тук цареше завиден ред и всичко работеше в същия този автоматичен режим много хилядолетия, а вероятно щеше да продължи да работи така, докато от планетата не изчезнеше и последната искрица живот.

Онова, което беше съществено, бе неговата мисъл-водач. Тя го преведе през няколко врати, после Модиун мина по коридор и се спусна надолу по стълбище. По този начин стигна до централното устройство.

„Така-а-а — помисли си той. — Пристигнахме!“

Машината, пред която се бе озовал, приличаше на обикновен компютър от универсален тип, способна за интервръзки и включвания. Ала от този компютър се излъчваше направляващата мисъл, онази, която го бе заставила да излезе през страничната врата на столовата.

След минутка Модиун се озадачи, че му позволиха така лесно да стигне толкова надалече, без да се натъкне на каквото и да е препятствие. Чувстваше... усещаше... никаква съпротива... на своето

присъствие тук. Поразителното бе, че колкото и да беше чувствителен към външни дразнители, той не можеше да го осъзнае съвсем точно.

За щастие, скоро всичко щеше да му се изясни.

Заговори с компютъра, поиска разяснения. В помещението с машините гласът му отекваше като ехо. Той ясно усещаше, че бяха изминали много, много столетия откакто *никакъв* паразитен шум не бе нарушавал тишината на това затворено пространство.

Последва пауза, която натежа и продължи. Само по себе си това не бе обичайно, тъй като компютърът веднага отговаряше... С изключение този път.

Най-сетне прозвуча отговорът му:

— Получих инструкции да ви информирам, че Властелинът на тази планета, Нунули, ще говори лично с вас веднага щом се озове в тази зала, за което ще е необходима около минута.

Модиун разполагаше с шестдесет дълги секунди, за да обмисли значението на тези думи. И тъй като с мисълта си упражняваше пълен контрол, не изпита никаква реакция, освен леко удивление след отговора на компютъра.

Минутата изтече. Зад гърба, извън полезрението му, някаква врата се отвори.

VI

Само за няколко мига съществото, което се появи иззад редиците с машини и метални панели, приличаше на човек. Беше облечено в костюм, покриващ тялото и ръцете му. Имаше два крака и две ръце и си служеше с тях като истински човек.

Второто основно впечатление на Модиун бе своеобразната синьозелена прическа на съществото и ръкавиците му от странна синя тъкан.

Миговете, в които приликата бе траяла, отлетяха.

Модиун разбра, че съществото не бе земно създание. Онова, което бе приел за цветна прическа, се оказа маса от мънички пипалца, които стърчаха от главата и се отразяваха в гладката кожа на лицето като в огледало.

Колкото до онова, което наподобяваше костюм, то се оказа в действителност зеленикова кожа, на някои места по-скоро синкова, отколкото зелена. Съществото бе чисто голо.

Макар никога да не бе виждал Нунули, Модиун разбра, че в крайна сметка това е прословутият пришълец, който пръв бе посетил Земята преди около пет хиляди години.

Поне един от пришълците... и той беше пред него.

Съществото се бе спряло и бе на едно ниво с Модиун. Пришълецът се оказа висок около метър и осемдесет, ала някак си хилав. Землянинът го надвишаваше с цели шестдесет сантиметра.

Модиун не почувства това да му дава някакво приемущество.

— И какво смятате да правите? — запита той извънземното.

Ръцете се надигнаха — удивително точно подражание на човешки жест, все едно повдигане на рамене.

— Всичко вече е свършено — отговори Нунули. — Нищо повече не ни е необходимо. Тази планета е завладяна.

Гласът, който бе произнесъл тези слова, бе мек, звучеше нежно, но не бе женски. Самите думи бяха изречени на универсален земен

език, без акцент. Или ако такъв имаше все пак, то бе лек регионален диалект.

Модиун прецени ситуацията.

— Искам да кажа — какви са ви плановете спрямо мен и спрямо останалите човешки същества? — запита пак той.

— Никакви — беше му отговорено. — Вие какво можете да направите срещу нас?

— Притежаваме системи за управление на разума — заяви Модиун.

— Колко души наброявате?

— Около хиляда. — неохотно отвърна Модиун.

За миг, само за миг го порази количеството на шепата останали хора.

— Когато за първи път пристигнахме — изрече Нунули, — тук имаше около четири милиарда човешки същества. Тогава те можеха да се окажат опасни. Но сега ви казвам направо, че ние сме готови да оставим на мира тези хиляда да правят каквото си искат... Дори да ни се съпротивяват. Но не виждам защо те ще ни причиняват неприятности, след като самите ние не ги беспокоим?

Модиун се замисли над въпроса с чувство на облекчение. Мускулите и нервите му се бяха напрегнали и сигналите, които изпращаха в мозъка, бяха прекалено мощнни.

Най-сетне той отговори:

— Защо ни завладяхте? Какво смятате да правите на тази планета с толкова разнообразни разумни форми на живот?

— Какво ще правим с тази планета ли? — отвърна на въпроса с въпрос Нунули. — Все още не сме решили. Решението ще бъде прието на следващото събрание на комитета.

Съществото протегна ръце, познатия жест за повдигане на раменете, след което продължи:

— Понякога е трудно да се вмъкнат подобни въпроси в дневния ред на събранията.

— Но с каква цел ни завладяхте? — настояваше Модиун.

Нунули отново възприе официалния тон.

— Получихме инструкции да унищожим ръководната група, след което щеше да бъде взето решение какво да правим с планетата. Методът ни за завоюване на Земята бе следният: да предложим на

човешките същества усъвършенстване на тяхното тяло и техния мозък. Вашите прадеди веднага бяха привлечени от безумните възможности, които се разкриваха пред тях. Дотолкова, че им се изпълзна един факт — в следствие на всичко това се появи стремеж към уединяване и философско съществуване. И докато процесът продължаваше, човешките същества твърде скоро приеха тяхната цивилизация да бъде ръководена от животни и насекоми. По-късно, когато решихме тук да ни представя група животни, избрахме за тази цел хората-хиени. Естествено, тъй като те не си дават ясна сметка за ситуацията, за вас те знаят твърде малко. Затова и ви обезпокоиха.

Модиун предположи, че съществото му намекваше за покушенията. Обяснението му се стори нездадоволително, но той се въздържа от коментари.

— Това няма да се повтори — продължи Нунули, — ако и вие не проявите упорство.

Модиун бързо оцени казаното, въздъхна дълбоко.

— Вашите действия едва ли приличат на завоевание.

— Човекът фактически е изчезнал. А това е само по себе си е завоевание!

На Модиун му бе трудно да оцени положението от такава позиция. Съкращаването на човешкия род до хиляда индивида му се струваше съвсем разумно и практично за Нунули, които след като бяха приключили с хората, можеха да продължат по същия начин и с огромното количество животни и насекоми, гъмжащи навсякъде по Земята.

Точно така и изрази мисълта си.

Нунули отхвърли подобна идея.

— Нашите инструкции са да завладеем Вселената и да получим съответното количество на необходимите ни подчинени, нужни за изпълнението на тази задача.

— Но защо?

— Това решава комитета! — бе хладният отговор.

В мозъка на Модиун започна да се оформя смътна картина на йерархическата структура на завоевателите.

— Този комитет... Вие директно ли общувате с неговите членове?

— Не, те сами се свързват с нас. Ние получаваме просто инструкциите им.

— Значи те не живеят сред вас?

— О, не! — Нунули изглеждаше потресен. — Те живеят зад бариерата, където никой не ходи. Да, никой...

— А те дали приличат на вас? По форма, искам да кажа...

— Разбира се, че не. Би било смешно. — Нунули сякаш ненадейно се възмути. — Членовете на комитета са от по-висша раса.

— Какъв ли може да е техният брой?

— Около хиляда — бе отговорът.

— Да, разбирам... — провлече Модиун.

От думите на съществото бе ясно, че самото *то* нищо не разбираше.

— Комитетът не бива да наброява повече. Иначе съществува опасност членовете му да не си вършат работата.

— Разбира се! — побърза да се съгласи Модиун.

А след минутка добави:

— Забелязах, че вие изпращате нашите хора-животни в космоса към други светове. Очевидно ги използвате като част от вашите завоевателни войски?

— Напълно нормално! Те действат като допълнителни сили в нашите завоевателни планове.

— Значи слуховете за това, накъде ще се отправи големият кораб, който е вече готов за излитане, са просто камуфлаж?

— На Земята ние поддържаме картината на демокрацията, установена първоначално от човека. — отвърна Нунули. — Затова изслушваме большинството и създаваме у него впечатление за свобода на избора. Ала в действителност планетите, които е трябвало да бъдат завладени, предварително са избрани.

— Това означава ли, че в момента вие нямаете окончателен план какво да правите с хората, живеещи на Земята? — запита Модиун.

— Докато комитетът не приеме решение във връзка с това какво да се прави със Земята — план ние няма да имаме! — отвърна Нунули.

— А какво ще правят през това време обитателите на Земята, не е важно. Земята вече е завладяна планета.

След което съществото заключи:

— Предчувствам, че може да имаме проблеми заради вашето присъствие по тези места тъкмо сега, във времето на промени и преди полета. Затова ви препоръчвам да се върнете обратно, отвъд бариерата.

— Струва ми се — възрази Модиун, — че не бих могъл да ви създавам проблеми тук, поне докато се подвизавам под приритието на маймуна.

— Рано или късно все някой ще ви разпознае, а това ще създаде допълнителни усложнения. — отвърнаха му. — Така че напуснете този град... Това е моят съвет.

Ала Модиун не се отказваше от своето:

— Както знаете, ние хората не се държим агресивно. Изпитвам обаче усещането, че ако пожелая, бих могъл да унищожа всички Нунули на тази планета. Не е ли така?

— Очевидно ще ни се наложи да ви доказваме, че докато сте малобройни, това ви прави напълно безсилни. — раздразнено му отвърна съществото. — Това е последната ми забележка и с нея смяtam, че разговорът ни е приключи. Можете да излезете от сградата по същия път — така, както дойдохте...

На другата сутрин...

Когато Модиун се събуди, стори му се, че не прави разлика между сегашното си състояние, вече знаещ, че живее на завладяна Земя, и предишното, когато не знаеше за това. Не можеше четири милиарда мъже и жени постепенно да са умирали винаги поради една и съща причина — че животът не си струва! Но не изпитваше и усещането да са ги избивали... Или още по-лошото, че в най-скоро време предстои да унищожат тези, които бяха останали.

Работата бе свършена мирно и тихо от самия човек. Дали можеше подобна съдба на човечеството да бъде свързана с преднамерено завоевание?

Въпросът бе от областта на философията.

VII

Мислите му се изпариха.

Модиун се отказа от по-нататъшни размишления и стана от постелята.

Когато се облече, дочу тихи стъпки зад малкия праг на вратата. Отиде и я отвори.

Зад нея стояха четиримата му приятели хора-животни. Бяха облечени малко по-различно, отколкото предната привечер. Всеки от тях се бе стегнал в костюм, а под костюма носеха бели ризи с твърди яки. Ярки цветни вратовръзки пристягаха вратовете им. Дори и краката им изглеждаха по-иначе. До преди ден със стайни пантофи с неопределен фасон, сега приятелите му бяха обути в черни лъскави мокасини.

Изумен, Модиун се вторачи в хората-животни. Преди да успее да каже каквото и да било, човекът-мечка с весел глас му извика:

— Помислихме си, че не би имал нищо против да отидем заедно на закуска?

Поканата бе приета радушно от тялото му и Модиун не се поколеба. Всъщност, до пристигането на Судлил иззад бариерата, той действително нямаше какво да прави тук. Смътно му бе хрумнала интересната идея да направи пътешествие по планетата, да огледа. Когато след време отново се присъединише към своите от човешката раса, туристите със сигурност щяха да му поискат възможно най-подробен отчет. Туризмът обаче можеше да почака. Поне докато мине закуската. Модиун се усмихна.

Излезе на прага. Извъртя се на пети. Затвори вратата зад себе си. Отново се обърна. Здрависа се с всеки един от хората-животни. Нерпл се оказа последен.

— Разполагаме с достатъчно време — каза му той. — Заседанието на комитета ще продължи от единайсет часа.

Денят и днес щеше да бъде прекрасен. Когато поеха, Модиун дълбоко вдъхна и отбеляза, че въздухът е чист и свеж. Поне до него не

се бяха докосвали. В изключително настроение, Модиун непринудено запита своите спътници:

— Как премина вчерашното изслушване в залата?

Четири гърла му отвърнаха с недоволно ръмжене.

— Отвратителни хиени! — оплака се Дуулдн.

Другите изразиха същите чувства и от реакциите на Модиун му стана ясно, че на хората-животни не им бяха разрешили да изкажат мнението си само заради това, защото не са били подходящо облечени. Така те разстроени и отчаяни бяха останали да седят сред публиката като слушатели, а неуместните свидетелства в полза на тяхната гледна точка ги бяха осмели, поставили ги бяха в глупаво положение пред комисията.

— Можеш да бъдеш сигурен, че днес ще сложим точка на този въпрос — измърмори Дуулдн с мъркация си глас.

Дръпнатите очички и интонацията му, смътен намек за яростта на ягуара, за което свидетелстваше и избилата по бузите лека руменина, придаваше на думите му определена свирепост.

Спомнил си какво му бе казал Нунули (целта на кораба бе вече избрана), Модиун изпита съжаление към своите спътници. Някаква реакция в тялото му го подтикна.

— А защо и аз да не дойда с вас? — предложи им той. — Ще ми се лично да видя тези прословути хора-хиени. Няма да се изказвам, просто ще наблюдавам.

Модиун казваше истината. Той действително искаше да ги види.

Четиридесет хора-животни останаха във възторг.

— Може би ще те накарат да им разкажеш за Нунули — предположи Иггдооз.

— Но трябва да си намери други дрехи — избуча Руузб, — да се облече като нас.

— Аз нямам намерение да се изказвам — повтори Модиун.

След като закусиха и взеха назаем костюм за Модиун, те изведнъж забелязаха, че времето бе отлетяло за миг. Заедно с останалите Модиун забърза към улицата, където прелитаха автомобили. Почти веднага към тях приближи кола и ги взе.

Целта им се оказа високо здание в центъра на града. Асансьор ги качи на един от последните етажи. В коридора по лицата на спътниците на Модиун се появи угодническо изражение и съвсем

скоро те изшептяха своите намерения в ухото на двуметровия пазач — човек-хиена, който стоеше пред затворената двойна врата, водеща, най-вероятно в заседателната зала. Съществото поклати глава, помоли ги да пазят тишина и съвсем тихо отвори вратата достатъчно широко, за да могат те да се промъкнат един след друг вътре.

Модиун седна отзад и погледът му се плъзна над множеството глави на най-страни същества. Тук присъстваха дори няколко представители на насекомите, разбира се, не бяха носачи. Впоследствие се изясни, че и те бяха тук, за да депозират и отстояват свое никакво мнение. Модиун не се заслуша в доводите им, така и не разбра какво искаха.

Вниманието му бе приковано върху членовете на комисията, състояща се единствено от хора-хиени. Бе невероятно. Той изпита непреодолимо желание да отиде по-близо до тях, да ги види, да ги огледа. По-късно обаче установи, че към комисията приближаваха само онези, които вземаха думата. Хрумна му, че е длъжен да узнае колкото се може повече за хората-хиени, след като имаше намерението да оспорва правото на комитета да взема решения. Защо пък да не го направи?

Затова когато Неррл изказа своите изпълнени със страст доводи и беше отпратен, Модиун му направи знак да се приближи. Шепнешком му съобщи, че е премислил и би желал името му да бъде включено в списъка на изказващите се.

Човекът-лисица, който се бе наклонил, за да изслуша молбата му, се изправи в цял ръст, два метра и тридесет и два, и изненадано заяви:

— Разбира се, записали сме те още от самото начало. Искаме ти лично да им разкажеш за Нунули.

Гласът му прозвучава гръмко и секретарят на събранието рязко почука по масата, призовавайки ред и тишина. Скоро Модиун се озова на стола на свидетелите. Веднага един от членовете на комитета вежливо се обърна към него.

— Представени сте като маймуна. Аз съм виждал доста маймуни и смяtam, че вие не приличате на нито една от онези, които съм срещал.

— Има твърде много видове маймуни! — Модиун перифразира аргумента, който бе представил в колата един от неговите спътници.

— А вие към какъв вид принадлежите? — настояваше разпитващият.

Модиун пропусна въпроса покрай ушите си. По-скоро му бе интересно да огледа отблизо животните, завзели властта на Земята. Хората-хиени, които предния ден бе видял в задния двор на столовата и в своята стая, поради болезненото им физическо състояние не бяха подходящ обект за изучаване.

Предполагаше, че каквато и да бе силата на неговата раса, навярно също така трудно щеше да бъде изучаването на човек, страдащ от артрит или жълчни спазми в стомаха.

Той внимателно се вгледа в своя събеседник.

Разлика действително съществуваше... и тя веднага се набиваше в очи.

На външен вид председателстващият напомняше на обичайните видоизменени животни. Формата на главата му бе като на истинска хиена, но точно толкова, колкото и на останалите животни. Както и у другите хора-животни, изражението на лицето на човека-хиена бе почти човешко, маниерите също бяха в пълна хармония с биологичната модификация.

Разликата беше недоловима, но очевидна. Модиун усети чувството им за превъзходство. Логиката им бе проста: те управляваха планетата, значи бяха по-висши от останалите.

В главата на Модиун възникна въпрос: знаеха ли хиените, че служеха за агенти на чужда, извънземна раса? Или съзнателно бяха сключили съюз с Нунули? Не, при сегашните обстоятелства той не можеше да предусети отговор от човека-хиена.

Когато веригата от усещания приключи сноването си из мозъка на Модиун, той веднага се реши да атакува настоящия порядък на нещата.

— Бихте ли могли да ми цитирате кои директиви на хората позволяват на човека-хиена да разглежда подобни въпроси?

В публиката настана вълнение. Провлачиха се крака. Дори дишането като че ли стана по-тежко, надигна се ропот.

Чукът на председателстващия отново влезе в действие, за да въдвори тишина. Един от членовете на комитета, който малко преди това бе говорил от трибуната, надигна вежди, отметна назад глава, после се овладя и заяви:

— Въпросът ви не се отнася към тези, по които комитетът може да взема решения. Ние работим по указания на правителствения департамент и кръгът от въпроси, които разискваме, е строго ограничен. Удовлетворява ли ви този отговор?

Модиун бе принуден мълчаливо да се съгласи. Беше пропуснал да отбележи кого атакува с въпросите си, защото тук се бе сблъскал с второстепенна организация. Тя бе една от онези малобройни и напълно безполезни организации, които бяха вплетени в затворения кръг; един вид като разговор с компютър, вместо с човека, който го е програмирал!

„Така значи! — помисли си Модиун. — Оказва се, че хората-хиени се държат като *джентълмени*!“

Действително всичко изглеждаше твърде цивилизирано и благопристойно. Модиун разбра, че не може да се противопостави на никого, достигнал такова ниво на култура.

— В такъв случай — заяви той на комитета, — аз нямам повече аргументи.

Тъкмо се изправяше и готвеше да слезе от естрадата, когато човекът-ягуар се провикна от публиката:

— А какво ще кажеш за Нунули?

За човека-хиена това бе капката, преляла чашата. Чукчето яростно затрополи по плата на масата. Появиха се хора-хиени в униформа и за няколко минути залата беше опразнена. В коридора бе прочетено съобщение, че заседанието ще продължи същия следобед от три часа.

Модиун и другарите му се отправиха към асансьорите. Свърнаха зад ъгъла и едва тогава съзряха униформените хора-хиени, блокирали коридора тридесетина метра пред тях. Всички, които бяха присъствали в залата — и зрители, и изказващи се, — стигнали до тази жива бариера, биваха спирани и разпитвани. Изглежда отговорите бяха задоволителни, защото пускаха задържаните да продължат по тясната пътечка, оформила се между двета реда хиени в униформи.

Групичката от петимата трябваше да изчака реда си на опашката. Неррл, който бе най-отпред, се обърна и съобщи:

— Питат всеки за името. Чак след това разрешават да продължаваме.

Човекът-хиена, който задаваше въпросите, имаше суроvo изражение. В ръката си държеше някакви бумаги. След като Модиун произнесе маймунската версия на името си, офицерът заби нос в листата и с официален тон нареди:

— Произнесете го буква по буква!

Модиун търпеливо се подчини. Съществото се взира в документите още няколко мига.

— Това е за вас! — каза, като му подаде една от листовките.

Човешкото същество я пое озадачено.

— За мен ли? Какво е това?

— Призовка.

— Призовка? Каква призовка?

Модиун действително бе заинтригуван.

Човекът-хиена се раздразни.

— Прочетете я. Ще ви стане ясно за какво става въпрос.

Той маxна с ръка към униформените. Групичката застина.

— Надясно! Ходом, марш! — заповяда командирът.

Шумът от стъпките им бързо загълхна.

Четиридесетте приятели на Модиун се бяха втренчили в него.

— Какво беше това? — запита го Руузб, който бе най-близо до него. — Какво ти даде?

— Призовка! — отговори му Модиун.

— Какво?

Модиун подаде призовката на човека-мечка. Мечокът огледа сгънатия документ, после бавно и високо зачете заглавката най-отгоре върху бланката.

— „Държавата срещу Модиунн“!

Подир което надигна очи.

— Модиун си ти, правилно! — отбелаяза. — Но кой е този „държава“?

Модиун не можа да сдържи усмивката си.

— Държавата, това е правителството.

И мълкна. Усмивката му се стопи, когато осъзна смисъла на собствените си думи. В крайна сметка изрече:

— Вероятно става въпрос за онези хиени, заграбили властта.

Видя как бледорозовото лице на Дуулдн се навъси.

— На заседанието ти каза истината, Модиунн. Какво право имат хората-хиени да решават накъде трябва да полети космическият кораб?

Лицето му вече бе добило заплашително изражение. Дебелите мускули по челюстите му странно потръпваха. Той стисна зъби с почти металическо проскързване и довърши:

— Никога по-рано не се бях замислял над това.

— Да, въпросът наистина бе хубав. — намеси се и Руузб. — Дяволите да го вземат, двамата с теб — и той изгледа човека-ягуар, — можем да се справим с дузина хиени, без да ни е необходима подкрепа? Защо те ще ни наставляват какво трябва да правим?

Погледът на Модиун се местеше ту от единия, ту на другия от двете силни животни. Лицата на двамата бяха почервенели, явно емоционалният им източник бе раздразнен и вътрешно те кипяха. Човешкото същество се замисли, че в крайна сметка диващината може и да бе скрита, но не чак толкова надълбоко... Не беше за вярване, но...

За него това се оказа решаващо. По-добре бе да внимава с приказките в бъдеще. Явно опитът да раздразни тези хора-животни нямаше да доведе до нищо добро. Така можеха да си навлекат само неприятности.

— Успокойте се, приятели — извика им той високо. — Да не се вълнуваме толкова. Не е необходимо.

Измина още минутка, но напрежението продължаваше да тегне във въздуха. После лицата им започнаха да възвръщат цвета си. Дуулдн протегна ръка и грабна документа от ръката на Руузб.

— Дай да видим! — рече.

— Чакай — възрази човекът-мечка.

Ала реакцията му бе прекалено бавна. Приятелят му вече разгръща призовката. Човекът-ягуар се взря в първите думи и като че за няколко секунди онемя от онова, което беше прочел. После заяви на висок глас:

— Това е съдебна призовка за криминално престъпление.

— Съдебна призовка за криминално престъпление ли? — не повярва Неррл.

Четиридесета мигновено се отдръпнаха от Модиун. Отделиха се настани и го загледаха.

Сега на лицата им се бе изписало недоумение. Ореолът на невинност като че ли ги бе изоставил за миг.

— Как мога да бъда криминален престъпник в свят, в който престълението не съществува? — запита ги Модиун.

— Да. Той има право! — каза Модиун. — Какво е могъл да направи?

— Какво ли? Не знам... — със съмнение произнесе човекът-лисица. — Щом хората-хиени твърдят, че е престъпник, вероятно е истина!

Млъкна, а после изненадващо продължи:

— Хубаво е да спорим за това как на тях им се е удало да влязат в правителството. Но фактите са факти — те са това, което са!

Модиун се обърна към Дуулдн.

— Там трябва да е написано в какво ме обвиняват? В какво?

— А, да — отзова се Руузб. — Прочетете!

Човекът-ягуар отново поднесе листа към светлината и с мекия си дълбок глас произнесе:

— Обвинението е... хм, да... Ето го... Че е повреден терминал на компютър, че е проникнато по незаконен начин в стая за временно ползване...

Той примига.

— Хей, ами че това е несериозно престъпление.

Той за сетен път се вгълби в призовката.

— Тук се казва, че трябва да се явиш в съда следващия... хм... вторник. А дотогава, чуйте... Всички честни граждани се призовават да не общуват с обвиняемия! Отнася се за нас, честните граждани! Значи — той поклати глава към Модиун, — ще останеш съвсем сам до следващия вторник!

Набързо сгъна листовката и я подаде на Модиун. Всякакви признания на скорошното му възмущение бяха изчезнали.

— Хайде, приятели — подкани той останалите. — По-добре да излезем оттук!

А на Модиун каза:

— До вторник, друже! Тогава ще се видим!

И се отдалечи. Последваха го Неррл, който небрежно махна с ръка на прощаване. Руузб и Иггдооз се колебаеха. Човекът-мечка неуверено измърмори:

— Не можем да оставим току-така другаря ни в беда!

Модиун бе твърдо решен да не забърква тези същества в своите дела.

— До следващия вторник! — отпрати ги. — Тогава ще се видим!

Сякаш тъкмо тези думи бяха необходими на човека-мечка и човека хипопотам, за да се успокоят. Те видимо почувстваха облекчение, стиснаха му ръката почти с благодарност. После побързаха да настигнат двамата си спътници.

В това време Модиун, отправил се в същата посока, стигна до асансьора. Четиридесетте му приятели ги нямаше там. В действителност, наоколо не се виждаше никой. Асансьорът бе празен. Което, каквото и да се говори, бе най-малкото странно! Модиун се отправи и към следващия, но видя, че и той бе празен. Тъкмо се канеше да влезе, когато мисълта за отсъствието на хората-животни, които само преди пет минути сновяха там, предупреди Модиун за опасността.

„По-добре да се спусна пеша“ — реши той. Помнеше, че Нунулите могат да бъдат коварни.

Щеше да е обидно, ако асансьорът заседнеше надолу по пътя. За да се спаси, Модиун трябваше да наруши още няколко закона... Спусна се по първата отсечка на стълбището и осъзна, че отреагира прекалено сложно на съвсем обикновена ситуация.

„Надявам се — мислеше си той, като се спускаше по втората отсечка от тридесет и три стъпала, — че точно така са мислели преди време хората, тогава, когато е имало конкуренция, интриги и всянакви от този род.“

По третото стълбище Модиун изпита съвсем ясното отвращение към живота отвъд бариерата. Може би наистина трябваше да направи онова, което желаеха Нунули — да се върне зад бариерата и да забрави цялото това безумие.

Ала докато превземаше четвъртата отсечка стъпала, тъгата го завладя.

„Az обещах, Дода. Освен това, след няколко седмици ще пристигне Судлил!“

Тъй че не му оставаше нищо друго, освен да се спусне още трийсет етажа надолу.

Което и стори.

Когато се добра до хола, решението бе изкристиализирало в него.

Той беше разбрал.

VIII

Тишина покриваше всичко... ала на някои места възникваше беспокойство.

Модиун чувстваше единството си с близката Вселена. Изключение правеха зоните на беспокойство — зони на вмешателство, на въздействие, на агресивна енергия, на така нареченото насилие. А може би бе просто намерение за такова насилие. Спирали, вериги и тъмнина. Просвятващи кабели и потоци студено просвятващо сребро вибрираха в спокойствието на безбрежното пространство край него.

Той усещаше, разбираше, че хората-животни са мирни и глупави. Тук те бяха толкова много, че тяхната обща доброжелателност изпълваше пустотата.

Хората-хиени създаваха безпорядък в усещанията му за околните енергосистеми. По-голямата част от тях бяха нищо незнаещи и неподозиращи жертви. Сиянието, преплетено с проливи мрак, не му позволяваше да проумее как те бяха успели да завземат властта. Хиените се бяха съгласили да играят тази роля — тук поне не можеше да има никакво съмнение. И от тях се изльчваше постоянен поток слаба агресия. Да, те създаваха строгост... жестокост, един вид твърдост и непоколебимост. В краина сметка обаче — нищо действително сериозно.

Колкото до хиените ръководители, те бяха по-различни. Те проумяваха, те знаеха истината. И това тяхно знание ги опияняваше, даваше им криле. Край тези осведомени индивиди се зараждаха облаци от своеобразни частици на себевъзхита. Ликуване за пълна безопасност. Безопасност, която произтичаше от съзнанието за това, че всемогъщите Нунули и те, ръководните кадри, чрез които Нунули упражняваха своята власт, са абсолютно неуязвими и недосегаеми.

... Гордост от заеманото положение, преплетена с вечна еуфория — структурата на пространството бе изпълнена с многочислени форми и образувания. Бяха повече от стотици хиляди, прекалено много, за да

може той да ги преброи — цял висш клас от хора-хиени. И всяка личност бе обвита в агресивна аура...

Всъщност, истинското беспокойство се изльчваше от един-единствен Нунули. Край него пулсираше огромен, безформен черен облак. Непроницаема пелена покриваше това същество.

Тъмнината извличаше енергията си от някакъв близък източник. Същият нямаше определено местонахождение, но произтичащата от него сила бе удивителна, дори малко плашеше Модиун.

Да, това бе ЕП — Единното Психопространство.

„Добре — помисли си той. — Направих основно откритие, засягащо врага!“

Съзнанието му се зае с изучаването на тази мисъл. Модиун бе нерешителен. Съзнанието отхвърляше идеята за враг, защото... Впрочем, съществуваха ли тук врагове?

Цялото му мирозрение, миролюбивата му философия утвърждаваха, че не е прав. Тук нямаше врагове. Тук имаше единствено същества, които със своите действия предизвикваха враждебно отношение към себе си, а впоследствие започваха да считат, че за същото това отношение е виновен някакъв враг.

Но истинският враг бяха тези мигновени импулси, които макар икраткотрайни, принуждаваха хората да правят онova, което предизвикваше враждебното отношение.

Ако нямаше ответни реакции, нямаше да има и никакъв враг.

Модиун реши, че трябва да се върне в малкия апартамент и да остане там. Без да създава проблеми, без да предизвиква към себе си враждебно отношение... До следващия вторник, когато щеше да се яви в съда. Това щеше да е мирна реакция на призовката, която му бяха връчили.

Точно това той и направи, след като отиде да се на храни.

IX

До вратата седеше мъж, за дрехите му бе прикрепена табелка с надпис: „СЕКРЕТАР ПО ПРИЗОВКИТЕ“. Човекът-хиена огледа призовката на Модиун и просто каза:

— Влизайте, господине.

Модиун влезе в голяма зала и веднага объркано се огледа. Точно срещу него имаше дълга скамейка. Зад прозрачните гишета малко по-нататък се виждаха дузина жени-хиени. А пред всяко гише се извиваше опашка от хора-животни. Опашките варираха — от шест до дванайсет человека.

Нямаше никакви видими признания това да е съдебна зала. Модиун отново излезе в коридора, огледа и другите врати. Пристъпи бавно към най-близките. Мисълта, че може би на призовката му е написан неправилен номер, изчезна. И тук нямаше никакъв помен от съдебна зала.

Той отново бавно се върна към голямата зала, отново показа призовката на „Секретаря по призовките“, който, както изглежда, го беше забравил, и отново го пуснаха да влезе. Този път вече Модиун се приближи към човек-хиена в униформа, стоящ встрани. На неговата табелка беше написано: „Съдебен пристав“. За пореден път призовката се оказа средство за общуване между двамата. Служителят я погледна, прочете я, съдържанието изглежда го задоволи. После безразлично изрече:

— Гише номер 8.

Модиун отиде и се нареди най-отзад. Опашката тук бе най-малката — само пет человека. Модиун се оказа шестият.

Едва застанал отзад, той забеляза, че първият на опашката бе човек-тигър, на когото през гишето подаваха някакъв лист. Човекът-тигър го прочете внимателно. После се наклони и каза нещо в гишето. Модиун не чу думите, но не можеше да се изльже в чувството, които те изразяваха — ярост. Отговорът на жената-хиена бе удивително кратък и ясен. Тя вежливо отвърна:

— Съжалявам, но не съм аз тази, която пише законите.

Човекът-тигър бавно се изправи. Ядосан остана няколко мига така, не повече от десетина секунди, след което стисна зъби и пое към вратата.

Мъжът-плъх пред Модиун поклати глава и прошепна:

— Присъдата явно е била твърде сурова!

Модиун бе заинтригуван:

— Въпросът е какво ли е било престъплението?

Събеседникът му заклати глава:

— Написано е в призовката му. — После допълни: — Сигурно е набил някого. Наказанията за подобни дела са строги.

— Хм... — измърмори Модиун. Беше му станало интересно и любопитно. — А вие какво сте направили?

Човекът-плъх се поколеба, след което отвърна:

— Откраднах.

— Кражба? — Модиун не можеше да повярва. — Кражба в свят, в който всичко може да се получи свободно?

Той бе искрено удивен. Едва след това, когато изрази мисълта си, неволно му хрумна, че думите му са могли да наранят человека-плъх.

Действително, първата реакция на человека-плъх бе да отговори язвително:

— Боже мили, та това не е чак толкова страшно!

Той се отпусна и като че ли разбра, поне донякъде, защо Модиун толкова се беше учудил. После продължи с по-непринуден тон:

— Трудно е да си го представите, но аз започнах да забелязвам някои неща. Двамата с теб... — той неочеквано се възмути. — Двамата с теб можем да ползваме тези обществени автомобили по главните пътища. Ала ако поискаме да стигнем до някоя второстепенна уличка, трябва да слезем от колата и да вземем движещия се тротоар или просто да тръгнем пеша.

— Какво толкова лошо има в това? — запита Модиун с неутрален глас. — Когато тези подробности са били обсъждани, всичко е изглеждало напълно нормално и справедливо. На никого не му се налага да върви повече от сто метра!

Изпитото мише лице пред него се свъси, проникновена усмивчица се изписа.

— Когато забелязах, че хората-хиени имат специални автомобили и могат с тях да отиват до второстепенни улички, реших, че аз като всички останали също имам право на такъв достъп. Тогава взех един автомобил и с него се прибрах у дома. Затова съм тук!

Докато разговаряха, опашката се придвижи напред. Модиун се взря в лицето на човека, на когото бяха връчили присъдата и който в момента си заминаваше. Лицето му не изразяваше абсолютно нищо, напомняше смътно на крокодил или в крайна сметка на влечуг — беше съвсем безизразно. Модиун не успя нищо да открие в изражението му. Отново се обърна към човека-плъх.

— Как ви заловиха?

— Частните автомобили са свързани със специален компютър — бе възмутеният му отговор. — Той изпрати по следите ми патрул. Връчиха ми призовка и ме извикаха днес да си получа наказанието... И ето ме сега тук — да ме осъдят!

— Процедурата не ми прилича много на съд — отбеляза Модиун, когато третият човек от опашката получи картичка, на която присъдата му предварително бе напечатана. Той я прочете, разтревожено се изкашля и разкри заешките си зъби, след което подскочи към вратата.

Значението на думите на Модиун явно не стигна до съзнанието на човека-плъх.

— Съдът си е съд! — отвърна той с отегчение.

Модиун не смяташе, че прилича на съд.

— На нас двамата просто не ни е провървяло — човекът-плъх сви рамене. — Затова сме сега в съда.

Четвъртият се отдалечи от гишето. Мъжът-плъх набързо изрече:

— По добре да се обърна към гишето. Трябва да изразяваме уважение. Иначе маниерите ни могат да бъдат изтълкувани като неуважение към съда.

— Как се казваш? — запита Модиун.

Името на човека-плъх бе Банлт, живееше в Халий, имаше жена и три деца. Банлт пожела да разбере защо Модиун се интересува.

— В света — обясни ми Модиун, — в който всичко е идеално, с изключение на това, че на хората им се налага да извърват стотина метра пеша, ти си извършил кражба. Ще ми се да разбера каква е твоята философия.

Банлт не отговори. Получаваше своето съдебно решение. Прочете го, лицето му придоби напрегнато, недоверчиво изражение. Отдалечи се, напълно зашеметен. Модиун поиска да го догони, но бе дошъл неговият ред. Пъхна своята призовка под решетката и с жив интерес впери очи в жената-хиена, която на една машина отдясно набираше числата, напечатани на призовката. От машината се появи лист.

Модиун го поглеждаше с огромен интерес го зачете:

„Наказание: двадесет дена под домашен арест. Можете да излизате навън три пъти на ден, за да се храните, като за всяко хранене не трябва да ползвате повече от един час!“

Модиун бе изумен. Обърна се и се наклони към жената-хиена:

— Струва ми се, че в моето наказание няма никаква логика. Обвинен съм в това, че съм заел квартирата нелегално. Сега съм наказан да търпя домашен арест в същата тази квартира. Явно излиза, че пребиваването там вече няма да се счита за нелегално? Има ли някого тук, с когото мога да обсъдя тези нелепости?

— Ако обичате, напуснете опашката. Обърнете се към съдебния пристав за всяка информация!

Докато получаваше своята „присъда“ Модиун с крайчеца на окото бе наблюдавал излизането на Банлт, краткия въпрос, който той бе задал на секретаря по призовките. Модиун се изправи се и забърза към изхода. Излезе в коридора, загледа минувачите, като се опита да намери човека-плъх.

Не го откри.

„За съжаление Банлт най-вероятно е тичал и напълно е забравил моя въпрос! Колко жалко!“

Модиун поклати глава, както понякога бе виждал да прави Руузб. Обърна се и понечи отново да влезе в съдебната зала. Входът му бе преграден от съдебния пристав.

— За да влезете в съдебната зала трябва да имате призовка, господине! — вежливо го спря човекът-хиена.

Модиун му обясни какво се бе случило, показва му листа с наказанието. Пазачът, защото тъкмо такава роля изпълняваше в този момент, на свой ред поклати глава.

— Съжалявам, господине, но не са ми дали нареждане да пропускам когото и да било без призовка!

— Добре-е-е, добре, така да бъде! — отвърна Модиун. Отстъпи крачка назад. Огледа създанието, което му препречваше входа и си помисли:

„В крайна сметка целият съд тук е жива пародия. Би било смешно да се беспокоя и разпитвам за ирационалността на един аспект, когато цялата процедура е несправедлива!“

Ала го вълнуваха още някои подробности. Зададе въпроса си на глас:

— Можете ли да ми кажете какви наказания се налагат тук? Например на онзи човек-плъх, който излезе преди мен? Какво наказание е могъл да получи за деянието, което е извършил — кражба на автомобил?

Пазачът се изправи пред него в цял ръст.

— Господине — каза му, — онези от нас, които сега имат властта да отсъждат, са имали още навремето така също и добрината да преценят всяко наказание да се съобщава единствено на подсъдимия.

Модиун запротестира:

— Не виждам каква е ползата от такава тайна, при положение, че човек може несправедливо да е наказан!

Пазачът оставаше спокоен и невъзмутим.

— Ако обичате, отдръпнете се! Пречите на съда да работи!

Беше истина, защото точно в този момент друг човек-животно с призовка в ръка приближаваше. Модиун отстъпи, постоя още няколко мига в нерешителност, след което се отправи към асансьорите.

Беше влязъл в съда, сега трябваше да изтърпява своето „наказание“. Поне до пристигането на Судлил.

X

Спирачките изскърцаха, автомобилът спря и Модиун забеляза жената, наполовина скрита зад храсталаците. Хвърли й бегъл поглед. Закъсняваше и се чувстваше виновен. Скочи от колата, затича към жената. Не беше доволен от разчетеното свободно време, не беше доволен, че трябваше да остане извън домашния си затвор колкото е възможно по-малко.

Макар да бе пропуснал отиването до столовата в желанието си да има повече време, Модиун разбираше, че отдавна е закъснял. Сега трябваше да действа по-бързо, да качи жената в някой автомобил и да я отведе в града.

С тези мисли той се закатери по хълма към храсталаците, където го чакаше жената и там забеляза... Еket. Ученият-насекомо беше на височина около сто и петдесет метра над долината и несъмнено се връщаше обратно през бариерата.

Гледката напомни нещо на Модиун. Той спря, концентрира се, настрои мисълта си на една от честотите на насекомите и активира. Най-напред поздрави учения и получи в отговор вежливо приветствие. После предаде съобщението си за останалите човешки същества.

В отчета си накратко описа какво е открил. Измененията в програмирането на компютъра. Новият статус на хората-хиени, както и това, че Нунули бяха завладели Земята от името на някакъв далечен комитет.

Думите му не бяха нищо друго, освен информация. Едва ли щяха да представляват интерес за истинските човешки същества. У някои тази информация може би щеше да предизвика приятна възбуда. Вероятно бе Дода да изпита задоволство и удовлетворение от резултатите на експеримента, който така силно бяха критикували. (Особено няколко мъжки индивиди, надигнали ропот, че беше въвлякъл в своите опити и Судлил). Въпреки това, все още бе твърде съмнително някой друг така да се развълнува, че да склони и приеме

да бъде независимо, отделно и самостоятелно функциониращо тяло с всичките унизителни нужди на живия организъм.

Модиун не пропусна при заключителните думи в своя отчет да предположи подобна възможна реакция за онези, останали зад бариерата, и като използва Екет като посредник, заяви:

— Тъй като двамата със Судлил сме осъдени още три години да търпим мъчителното си съществуване в пълна зависимост от нашите тела, които вече са тук, бих ви предложил да ни разрешите ние сами да вземаме решения, свързани с настоящата реалност и настоящето положение на нещата.

Така завършващо неговото съобщение.

Връзката бе кратковременна, но в следващия момент Модиун установи, че бе изгубил жената. Беше излязла извън полезрението му. Колебанието му трая само един миг. Хвърли поглед към потъналата в мъгла долина, където бързо изчезваше насекомото-носач.

Онова, което за момент го обезпокои, бе чувството, че току-що е излъгал. Защото истината бе, че той не можеше да се спправи със създалата се ситуация и се съмняваше дали и Судлил ще пожелае да му помогне да разрешат този проблем.

Усещането за обида към самия себе си се разсея. Нищо... Нищо не се бе случило. Какво можеха да направят Нунули срещу човешките същества? Като че ли... нищо. С тази успокоителна мисъл Модиун започна да претърсва храсталациите. Обиколи ги отвсякъде. Спра. И застинага парализиран.

„Господи!“ — помисли си.

Судлил стоеше край магистралата и наблюдаваше несекващия поток автомобили. Бе само на тридесет метра от Модиун и изглежда чувстваше неговото присъствие. Модиун се приближи... и тя се обърна. Мигновено. Това го изуми.

Нейната живост! Бе съвършено поразително! Судлил се усмихваше, докато го гледаше. Усмивката й беше наелектрилизираща, великолепна. Жената беше облечена по-скоро екстравагантно — с панталон и риза. Златистите й коси като водопад се разливаха по раменете. Сините й очи бяха толкова ярки, че сякаш сияеха със собствена светлина. Устата й бе полуотворена и като цяло Судлил създаваше впечатление за човек с ярка индивидуалност, на границата на... На какво?

Модиун нямаше ни най-малка представа. Той никога не бе виждал в такъв ръст човешко същество, при това жена, израстнала напълно. Изненадата му се засилваше и от факта, че когато преди няколко седмици за последен път беше видял Судлил, размерите ѝ бяха значително по-малки. Тогава тя изглеждаше все още непохватна и тромава, което Дода отдаваше на прекалено бързия растеж на нейните клетки. Както и на поеманите лекарства, разбира се.

Сега от всичкото това нямаше и помен.

Судлил сияеше от здраве и жизнерадост. Цялото ѝ тяло и лице като че ли тръпнеха. И това продължаваше, не преставаше нито за миг! Прекрасното създание изчурулика с несравним меден гласец:

— Еket поръча да ми предадат съобщението, което си изпратил до останалите.

После жената допълни:

— Значи... значи има проблем?

Едва сега Модиун заговори:

— Отчасти... — а после веднага допълни. — Да вземем кола, всичко ще ти разкажа по пътя.

Замъчи го безпокойство. Наистина беше закъснял с прибирането в квартирата и колкото по-бързо тръгнеха обратно към града, толкова по-добро щеше да е положението му.

Судлил не се опита да възрази. Модиун направи знак на една свободна кола. Двамата се настаниха в нея и той започна. Разказа ѝ как погрешно го бяха възприели за маймуна, как от любопитство бе допуснал грешка и го бяха идентифицирали, разказа ѝ за това, че е длъжен да търпи наказание и да седи под домашен арест в своята квартира, в която бе влязъл с взлом под чуждо име.

Когато свърши с краткия разказ, Судлил се заинтересува:

— Присъдата ти е за двадесет дена, нали?

— Да.

— И от нея са изминали осемнадесет?

— Да.

Беше озадачен... Струваше му се, че тя нещичко е намислила.

— Мислиш ли дали е от значение, че присъдата ти е точно двадесет дена?

— Не разбирам какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че може би са им необходими точно двадесет дена, за да извършат някакви приготовления, свързани с теб, или пък да ти попречат през това време ти да не можеш нещо да направиш.

Идеята й беше съвсем нова. Модиун бързо схвана скрития замисъл.

— Каквото могат да направят за три седмици, ще го свършат и за три дни! — отвърна й той. Помълча, а после просо заключи. — Предполагам, че получих присъдата си заради извършеното престъпление.

— А нима си уверен, че много други животни не използват чужди имена?

След дълбокомислена пауза Модиун разбра, че не вярваше в нищо подобно, както и не вярваше преди това някого да са наказвали за такова „престъпление“.

Бавно изрече:

— Да, наистина е много странно. Но всъщност какво могат да направят? На какво ли може да е способен техният комитет?

Правилните черти на Судлил се свиха в гримаса, изражението й стана такова, сякаш тя се стараеше да проумее изключително трудна мисъл. На въпросите на Модиун отвръщаше със сияеща усмивка. Само за миг красотата й отново бе разцъфтяла. Судлил беше прекрасна.

— Така е — съгласи се тя с него. — Проблем значи не съществува. Просто бях любопитна да разбера.

Това, че тя се бе отклонила от въпроса, след като сама бе подхвърлила великолепната идея, не задоволи напълно Модиун. А това му напомни, че времето лети.

— Решението ми след всичко станало до този момент е да не правя нищо, което може да създаде допълнителни проблеми.

— И явно така е най-разумно да действаме — отвърна жената.

Отговорът й бе формулиран по такъв учитив начин, щото Модиун реши, че е настъпил подходящия момент да сподели с нея своя план. Разказа на Судлил как и защо Нунули считаха Земята за завладядана планета.

— Отдавна, преди много години, много преди още човешката раса да е достигнала днешното високо ниво на развитие, такова положение на нещата би ме заставило да обяня война на завоевателя и да прогоня нашественика от нашия свят. Изпитвам усещането обаче, че

те са ни победили с хитрост — довери ѝ той. — А такова коварство разкрива ужасният им и отвратителен характер. Не трябва да им позволяваме да реализират докрай своята цел. Макар че, както казват моите приятели-животни, и ние сигурно трябва да се съгласим с тях, всичко е преходно!

— Аз съм съгласна — каза жената.

— Затова — Модиун довърши мисълта си, — затова ще ни се наложи да живеем тук още няколко дни като маймуни. Не желая да предизвикваме раздразнението на хората-хиени.

Последва кратко мълчание. Автомобилът летеше, гумите свистяха. По някое време Судлил се обади. Гласът ѝ прозвуча необично:

— Но аз не съм маймуна!

Донякъде Модиун не беше учуден от отговора ѝ. Струваше му се, че такива подробности бяха очевидни и не можеха да бъдат оспорвани. Направи онова, което никога по-рано не бе считал за нужно: мислено се запита какво толкова ѝ бе казал, че предизвика такава реакция от нейна страна. Не можеше да има съмнение — разказът му бе изключително рационален, бе обяснил ясно своето затруднено положение и как смяташе да излезе от него.

— Вие, мъжете, понякога имате много странни идеи — продължаваше Судлил. — Съвсем очевидно е, че този път ние ще се появим като хора и това автоматически ще реши предходния проблем. Така че можем да смятаме въпроса за приключен.

Опечален, Модиун продължаваше да седи до Судлил. Нещо в логиката ѝ не беше наред, но тонът ѝ бе достатъчно категоричен. Докато той продължаваше да действа на принципа за пълно уважение спрямо нейната гледна точка или към гледната точка на всекиго другого, всичко щеше да бъде окончателно и категорично.

Мълчанието им внезапно бе нарушено двадесет минути по-късно. Судлил гледаше през прозорците на автомобила. Неочаквано протегна ръка.

— Какво е това?

Модиун проследи с поглед посоката на ръката ѝ. В далечината, сред равнината извисяващо своята грамада някакво съоръжение — най-голямата конструкция, която той някога бе виждал. Успя само да съзре основните ѝ контури — автомобилът профуча покрай

дефилетата, прорязали стръмните хълмове. После чудовищното съоръжение изчезна зад тях. Макар и за кратко, Модиун достатъчно беше видял.

— Това трябва да е космическият кораб — предположи.

Сподели със Судлил за четиридесета си приятели-животни и за предстоящия им скорошен им полет към далечната звездна система.

Продължи с развеселен глас разказа си, описа ѝ как в деня на получаването на присъдата и четиридесета бяха дошли да се заинтересуват какво наказание е получил. Не пропусна да ѝ спомене за облекчението, което другарите му бяха почувствали, узнали, че нищо повече не ги задължаваше да го избягват.

— Навещаваха ме — каза ѝ, — бъбрехме, хранехме се заедно, не се видяхме единствено днес, защото трябваше да излязат да получат апаратурата за пътешествието.

Судлил не направи никакъв коментар. Слушаше равнодушно, с дружески неутралитет. По-късно, когато автомобилът навлезе в града, Модиун показа на своята спътница някои от забележителностите: квартирите за посетители; домовете, където се живееше постоянно; някаква мярнала се на пътя им столова; търговска уличка с магазинчета... Разбра, че не може да сдържи чувствата си. Започна да го мъчи фактът, че сега изпитваше един вид гордост. Сякаш беше човек, знаещ всичките тези дреболии, и само заради това бе по-висш от другия, който не ги знае. При все това го учуди интересът, който Судлил прояви към някои от подробностите. Както трябваше и да се очаква, вниманието ѝ в крайна сметка се прехвърли на жилищните домове, предназначени в миналото за хората.

— Мислиш ли, че все още ги използват? — запита го тя.

— Сега ще проверим! — отговори Модиун. Посочи ѝ склона на един хълм пред тях. — Ето тук, вдясно.

Домът, който предпочете Судлил, имаше терасовидни градини, които се издигаха до самото сдание, представляващо като цяло пет овални конструкции, вмъкнати една в друга. Всеки овал беше в различен цвят и общият ефект бе впечатляващ. Но жената бе като поразена. Тъй като самата тя си беше избрала своя дом, Модиун не се противопостави на желанието ѝ. Представи се на автомобила с истинското си човешко име и му нареди да ги отведе до края на стръмната алея, извиваща нагоре до главния вход.

Едва-що стъпили на земята, колата веднага потегли обратно.
Бяха пристигнали.

XI

Бяха пристигнали на местоназначението, но Модиун все още се колебаеше какво да предприеме. „Трябва ли да се съглася с нейното решение?“ — питаше се той.

Означаваше ли това край на маймунското му съществуване?

Властелинът на планетата Нунули го бе предупредил да не действа така. Модиун се притесняваше, че можеха да насъскат глупавите животни против двете човешки същества. Тогава щеше да им се наложи да преценяват до каква степен да използват способите си за защита.

Обърна се към жената да я запита дали има някаква идея по въпроса и видя, че се е запътила към красивата ограда в края на алеята. От другата страна на оградата хълмът се спускаше отвесно надолу. В низината се разпростираше град Халий, много по-надалече, отколкото Модиун си беше представял по-рано. Жената се подпра на оградата и загледа пейзажа, прострял се в краката ѝ. Модиун не помръдна, но и оттук се откриваше голяма част от великолепната панорама.

В този момент той забеляза нещо, което преди това не му бе направило впечатление — избраният от Судлил дом бе най-високият в града. Те стояха на върха на хълма и гледката, откриваща се пред тях, бе невероятна. Даже върховете на далечните небостъргачи, като онзи, по чиито стълбища беше препускал, бяха по-ниски от мястото, на което се намираше Модиун.

„Може би на Судлил ѝ харесва не разнообразието на цветовете, а височината?“ — запита се. Трябва да бе точно така, защото и той самият бе впечатлен.

Хрумна му, че като опитно човешко същество, трябваше нещо да направи.

Но какво?

Огледа се. Автомобилът ги беше оставил пред централния вход. Алеята минаваше покрай къщата и продължаваше вдясно зад нея.

Очевидно правеше кръг, защото автомобилът се появи малко по-надолу и продължи със същата скорост по пътя, по който бяха дошли.

Модиун внимателно се вгледа в постройката. Ако къщата вече беше заета и някой живееше в нея, отвън не можеше да се разбере. Наблизо не се чуваше никакъв звук, нищо не трепваше. Не, все пак имаше някакви звуци. Хладният бриз разрошваше храстите, накапалите листа с шепот се въртяха по вечната пластмасова алея. Неочаквано се обади и кукувица.

Той се отправи към входа. Усети, че и жената се беше обърнала. Модиун назова истинското си име на компютъра на вратата... и Судлил се приближи до него. Модиун натисна дръжката. Побутна вратата. Обърна се, пристъпи към жената и с едно движение я взе в ръце.

Изненада го тежестта ѝ, но предаде на мускулите си команда допълнително да увеличат усилията и без затруднение пренесе Судлил през прага.

Леко задъхан, той отпусна тялото ѝ на пода и я задържа, докато тя установи равновесие. Судлил остана изненадана от поведението му.

— Какво беше това?

— Сватбена церемония — спокойно отвърна Модиун.

Обясни ѝ, че по време на ареста бе имал възможността да гледа разни драми по телевизията и в заключение допълни:

— Филмите бързо ми омръзнаха, престанах да ги следя. Но една двойка животни направиха същото. Така че... — той сви рамене, както често правеше Дуулдн, — запомних някои подробности.

— Значи сега аз съм твоя жена? — Судлил изглеждаше заинтригувана.

— М-да-а-а.

— Ами... — започна тя неуверено. — При такива обстоятелства мисля си...

— Разбира се, не ще и съмнение — отвърна Модиун. — След като ще имаме сексуални отношения...

Тя поклати глава и се обърна.

— Да огледаме как изглежда нашия дом след три хиляди години.

Модиун не възрази. Вървеше след Судлил от стая в стая. Всичко в къщата изглеждаше много по-хубаво, отколкото го описваха обучаващите машини. Към трите спални имаше бани. Стотметрова всекидневна. Огромна трапезария. Кабинет. Множество неголеми стаи

за малки животни с отделни бани, две стаи, чието предназначение му бе непонятно, и столова с автоматично оборудване.

Обучаващите машините не бяха успели да им предадат красотата на мебелировката. Всичко бе изкусно направено от нерушаща се пластмаса. Формата на полираните повърхности по своеобразен начин отразяваща светлината. Отдавна починалият майстор-декоратор бе добил желания ефект: палисандрово дърво сияеше в едната спалня, в другата имаше имитация на антика. Неголемите дивани във всекидневната бяха от тиково дърво. В същата огромна стая откриха удобни кожени кресла, пищни китайски килими и драперии, които приличаха на гоблени.

Младоженците преминаваха от стая в стая, Судлил беше безкрайно доволна. Най-сетне двамата се установиха в столовата, където Судлил многозначително му подхвърли:

— Дори няма да ни се налага да излизаме, за да се храним...

Модиун предусети какво искаше да му каже. Стори му се неразумно да не ѝ обърне внимание на отрицателните аспекти на това начинание.

— Както знаеш — продължаваше жената, — по време на растежа си подложихме на някои нежелателни унижения. Да се храним и след това да изхвърляме ненужните за организма ни екременти. Да спим и по такъв начин да си губим времето. Необходимостта да седим или да стоим... Всичкото това е доста неприятно. Така или иначе, свикнахме. В крайна сметка сега ни се предоставя възможността да вършим тези неща у дома, в уединение.

Модиун бавно изрече:

— Не трябва да забравяме все пак, че Нунули по всяка вероятност знаят къде се намирам, а надявам се са осведомени, че и ти също си тук!

— Погледнато в исторически план, тези въпроси не засягат жени, не ти ли е ясно? — прекъсна го Судлил. — И понеже с теб слязохме на по-ниско еволюционно ниво, като мъж ти несъмнено си задължен да се заемеш с тези подробности.

Модиун внезапно бе озарен от идея. Судлил винаги бе ценена заради устояването на своята женска позиция. Очевидно тя бе имала време да обмисли своето ново състояние. Така сега тя демонстрираше своята нова философия. Интересно! Само дето не отчиташе факта, че

ако Нунули се захванеха с нея, влиянието, което щяха да й упражнят, щеше да бъде същото, каквото упражняваха и над него.

Жената провери няколко шкафа, после доволна, се обърна към Модиун.

— Така, огледахме къщата... — каза му. — Какво ще правим оттук нататък?

Модиун ѝ довери желанието си да направи околосветско пътешествие. Намерението му обаче бе да изчакат няколко дена, докато изтече срока на наказанието му, нещо, което не ѝ каза направо. Судлил търпеливо го изслуша, след което отново запита:

— Хубаво, но какво ще правим днес?

Модиун не смяташе, че е объркан. Той просто се приспособяваше към несекващата ѝ необходимост по всяко време с нещо да се занимава, да не бездейства.

— Можем да подновим нашите философски спорове, както правехме зад бариерата... — предложи.

Тя го прекъсна с многозначителен нотка в гласа.

— В тези нови тела мислите ни не могат да са носители на същите ценности!

Модиун сякаш не я чу. Продължи.

— Бихме могли да поседим, да полежим, да почетем книги за животните в кабинета, а след това да обядваме. Да погледдаме после телевизия и в края на деня, разбира се, да си легнем.

— Имаш предвид просто да седим, така ли?

Реакцията ѝ бе озадачаваща, Судлил изглеждаше изумена. Докато говореше, не сваляше поглед от лицето на Модиун. От изражението му навярно се беше досетила, че за него това също е в известен смисъл проблем. Бавно изрече:

— Знаеш ли, чувствам в мозъка си... възбуда. Все едно всичките ми нервни сектори, направляващи двигателната активност, се поддават на влиянието на всеки мой поглед, на всеки особен звук. Същото се получава и при всяко натоварване на краката, дори и когато вятрът гали кожата ми. А обонянието и вкусът пък ме карат да се чувствам неловко, леко ме отвращават. Искам да се движа?

Тя го изгледа.

— Разбираш ли?

Изслушал признанията й, Модиун се усмихна с разбиране и търпимост.

— Сигурно си забелязала, че тези усещания са станали още по-настойчиви след преминаването ни отвъд бариерата. Това са все познати и прекрасни неща, а пътищата на нервните ни импулси отдавна са ни известни. Но тук — той се огледа, — тук домът, градът, хората — всичко е ново и ни възбужда по нов, своеобразен начин, колкото и да е обичайно. Нужно е на всяка цена да разбереш, че това са физиологични импулси, телесни реакции, а тялото трябва да се управлява от философски идеален разум. Дотогава си затваряй очите колкото е възможно по-често. Ако това не помогне, то ставай и танцурай, както животните! Често го правех, докато по време на ареста стоях затворен у вкъщи, особено докато слушах определена музика!

Той свърши и по изписалото се на лицето ѝ изражение Модиун видя, че думите му бяха предизвикили у нея реакция на съпротива, същата, каквато и тя самата бе открила, сблъсквайки се с обонянието и осезанието. Затова побърза да допълни:

— Но може би ти имаш някакво друго предложение?

— Защо да не правим секс? — Тя наистина беше готова с предложението си. — При животните сексуалният акт отнема час или два, знаеш. Тъкмо ще дойде време за обяд. А след като се нахраним, можем да решим какво ще правим довечера.

Според Модиун моментът не бе най-подходящ за такъв род занимания. Кой знае защо той си беше втълпил, че секс се прави късно вечер или рано сутрин. Но вече беше установил, че за Судлил приспособяването към новото ѝ тяло бе твърде силно преживяване.

„Много добре! Идеално!“ — помисли си.

И докато я превеждаше през най-дългия овал към най-голямата и красива спалня, с развеселен глас забеляза:

— В светлината на историческото ни развитие Дода вярва, че докато окончателно ние не сме еволюирали в хора, единствено някои святы личности са могли да живеят без въобще да правят секс! Очевидно каквото и да са направили Нунули, те са развили у нас това свято свойство — предполагам, че тази дума е свързана с примитивната философия. Така сме успели да се издигнем от стадия на хора-животни и да се превърнем в истински хора.

Той свърши, но веднага бе споходен от друга мисъл.

— Твоите полови органи приличат ли на гениталиите на жените-животни? — запита я.

— Никога не съм ги сравнявала — отговори Судлил. — Външно сякаш да, на пръв поглед!

— Направих си труда да огледам няколко женски индивида... Така че бих могъл да извърша точен и обстоен анализ...

— Добре — съгласи се жената.

— Наистина, твърде много приличат! — заяви в заключение Модиун след няколкоминутен оглед. И продължи: — С едноединствено изключение: жените-животни отделят голямо количество мъзга. А сега не открих никакви такива следи.

— Аз пък не забелязах у теб никакви агресивни признания, каквито се наблюдават у всички срещнати мъжки индивиди. Не помниш ли?

— Може би подобни явления възникват, докато има сексуална активност? Така че не е ли по-добре да започваме!

Опитът им да се правят секс много скоро ги постави в неудобно положение. Те се въртяха в кревата, бяха неприятно шокирани от физическото съприкосновение на едната плът с другата, тръпнеха, пъшкаха, колебаеха се... но проявяваха решителност и любопитство. В крайна сметка, обезкуражени, двамата се отдръпнаха един от друг.

— Животните като че ли изпадат в особено състояние на възбуда — забеляза не след много Модиун. — В действителност, при тях сексуалният акт е придружен с отделянето на неприятна миризма. При нас нямаше такава възбуда и почувствах едва доловим мирис на пот.

— Докато устните ти бяха опряни в моите — на свой ред се обади жената, — ти отделяше слюнка, навлажняваше устата ми, а това, повярвай, ми подейства страшно неприятно!

— Струва ми се смешно суhi устни докосват други такива! — заоправдава се Модиун.

Тя не отговори, припълзна се към ръба, отпусна загорелите си крака на пода и седна в леглото.

Започна да се облича. За минута беше в панталони и риза. Когато се наведе, за да обуе обувките си, заяви:

— Отне ни по-малко време, отколкото мислех. Сега смятам да се поразходя. Ти какво ще правиш?

— Ще остана тук, ще полежа със затворени очи... — отвърна Модиун.

Тя вече беше отворила вратата и излизаше от стаята. Той долови отдалечаващите ѝ се стълки по дебелия килим, след което входната врата се отвори и хлопна зад нея.

Известно време мина така.

Вечерният мрак започна да се спуска. Модиун се облече, отиде в столовата, вечеря. Судлил още я нямаше. По-скоро любопитен, той излезе да я потърси. В тъмното различаваше все още алеята, виеща се към града. От своето място не можеше изцяло да я обхване с поглед, но уличното осветление бе запалено. Судлил не се виждаше никъде.

Модиун си спомни за отказа ѝ да се храни в обществена столова. Мисълта го успокои: „Скоро ще огладнее и ще се върне!“

Той се прибра обратно в къщата, изтегна се на леглото — приятен навик от времето на ареста. След няколко часа щеше да стане време за сън.

Судлил продължаваше да се бави.

„Странно!“ — мислеше си той, но търпеливо чакаше. Явно жената беше решила да разгледа основно града още в първия ден на своето пристигане. При това много по-обстойно, отколкото бе направил Модиун преди време. После той се досети и за несекващата ѝ нужда от движение. Очевидно това чувство продължаваше да я направлява.

Модиун се съблече, легна в постелята и заспа.

Някъде в рехавата нощна светлина се разнесе експлозия.

XII

В мига на катастрофата всички човешки същества, намиращи се зад бариерата автоматически изпратиха масово мисловно съобщение с информация какво да се прави. За нещастие Модиун бе включен в списъка и също получи съобщението.

Всички без изключение веднага бяха осъзнали заплахата и алтернативата, която се беше наложила: да се съпротивяват или не! А най-невероятното бе, че никой, освен Модиун не можеше да реши такъв въпрос.

Политиката му на пасивно приемане и толериране на хората-хиени, в това число и правилата на Нунули, бе единствената определена изкристализирана мисъл. В течение на една решаваща милионна част от секундата, в която хората можеха все още нещо да предприемат, тази предначертана схема на поведение се обърка, смеси се и разми с онова, което по друго време можеше да се окаже единствената естествена реакция.

Каква щеше да бъде тази естествена реакция, никой никога не узна. Мигновението, когато все още нещо можеше да се направи, отлетя прекалено бързо, за да може Единното Психопространство да реагира.

И отнесе със себе си хората във Вечноста.

В предпоследния миг се появи слаб зачатък на мисъл, когато всеки разум като че ли се прощаваше с останалите: „Сбогом, скъпи приятели...“

А после...

После се възцари безмерно тъмнина.

Модиун се изправи, седна в кревата и си каза:

— Боже милостиви!

Докато произнасяше тези думи милиони наносекунди изтекоха в безвремието. Той скочи от кревата, запали осветлението. Когато се опомни, вече се бе озовал в яркоосветената всекидневна. Едва след това осъзна слабото конвултивно потръпване в десния крак, слабостта,

която го обземаше. Прасците и бедрата му отказваха да се движат, той се свлече на пода, извъртя се на хълбок, започна да рита, разтресе се целият.

Трудно му беше дори и да вижда. От напрежение пред очите му се бе появило петно, взорът му се разтвори в гъста пелена, сякаш двигателните центрове на мозъка бяха засегнати. Усещаше времето като пулсиращ, заголен нерв.

„Господи мили, какво става?“

Усети някакъв интензивен източник на горещина. Очите, лицето и тялото му се нагорещиха, пламнаха. Бе смайващо и ставаше автоматически.

Вода! На всяка цена му трябваше някаква течност! Цел, която го накара да се запрепъва към трапезарията. Чашата се разтрепери в ръката му. Не можа да я удържи, разплиска съдържанието ѝ, докато се опитваше да я поднесе към устата. Ала почувства прохладната влага, която потече по брадичката, по голите му гърди, по краката.

Благодарение на влагата и прохладата успя да възвърне разсъдъка си. Достатъчно, за да осъзнае своите чувства.

Гняв!

Гневът роди мисъл, която обхвана свободно реещите се в разума му усещания, насочи го право към обекта на неговото ожесточение.

И тъй като яростта включваше в себе си движение, той затича обратно към спалнята и бързешком се облече. Обличането го задържа. Разярението го обземаше. Модиун най-сетне изскочи навън и затича надолу по алеята.

Стигнал до първата улица, към него веднага приближи свободен автомобил. Едва сега Модиун със закъснение си даде сметка, че в момента на бедствието не бе почувстввал съзнанието на Судлил в общия мисловен порой. През целия път той не престана да си задава въпроси относно загадъчната причина на нейното отсъствие, което го обезкуражаваше.

XIII

С изключение на запалените улични фенери и яркоосветените сдания, наоколо бе тъмно като в рог. Автомобилът на Модиун спря пред компютърния център.

Модиун бавно излезе от колата. Минало бе време. Прегряването, предизвикало бурната му вътрешна реакция, значително беше отслабнало. Той дори бе започнал критически да оценява своята реакция, която сега му се струваше полудетинска.

Въпреки това съвсем целеустремено той влезе в сданието, макар в действителност да не знаеше много добре какво щеше да прави там.

Нунули, който скоро се появи иззад машините и Модиун веднага го забеляза, не беше същото същество, с което бе разговарял предния път.

— Пристигнах на Земята няколко минути след взрива. Дойдох направо тук — съобщи новият извънземен индивид в отговор на въпроса на Модиун. — Виждам, че и вие сте сторили същото. Искам да кажа, че и вие сте решили да дойдете направо тук!

Нунули стоеше пред неголямо метално заграждение, което защитаваше гигантски компютър. Този Нунули дори и физически се отличаваше от предходния. Беше по-висок. Малко прегърбен. А може би и по-стар.

Открытието, че се намира пред личност, която вероятно не отговаряше непосредствено за онова, което се бе случило, за известно време сдържаше яростта на Модиун. Впрочем, тя почти се бе уталожила. Най-неочеквано му се стори от първостепенно значение да постави всичко на място, да изясни кое, какво и защо.

— Какво се е случило с Първи Номер? — запита Модиун.

— Замина късно снощи с жената. — бе отговорът.

— Преди експлозията ли?

— Разбира се — раздразнено отговори Нунули. — Експлозията бе предизвикана от агент на специалния комитет.

Най-сетне Модиун бе срещнал когото трябваше.

— Къде е той? — неочеквано го запита той със заплашителен тон.

— Замина приблизително трийсет секунди след взрива! — Нунули направи пауза. — Синхронността в действията — продължи, — беше избрана така, че никой от нас да не знае какво трябва да прави другият. В такива случаи не може да не се изтъкне непогрешимата логика на комитета.

— Да — просто отвърна Модиун. — А каква е вашата роля в цялата тази работа?

— Аз съм заместител на Нунули, Властелинът и стопанинът на тази Земя.

Това обърка плановете на Модиун, постави го в задънена улица.

— Тази история ме зарежда с отрицателна енергия — каза малко след това той. — Чувствам се задължен да действам срещу вас лично!

Дори и да беше смутен от тези думи, Нунули не го показва. Нищо в него не трепна.

— Какво, например, бихте направили? — запита го той.

— Най-вероятно ще бъда принуден да наложа някакво наказание.

— Какво точно? — запита другият, вече подразнен.

— Има една стара поговорка, която гласи: „Зъб за зъб, око за око...“

— Струва ми се, че това е в пълно противоречие с вашата философия. От друга страна — продължи нетърпеливо извънземното същество, — от друга страна кому би било полезно подобно деяние?

— Никому, прав сте!

Модиун беше разстроен. Усещането, че е длъжен нещо да направи, бързо отстъпи място на очевидната логика на ситуацията, в която се намираше.

А Нунули продължаваше:

— Работата е там, че хората даже не се опитаха да се защитават.

Защо вие се считате задължен да предприемете някакви действия?

— Ами... — Модиун се колебаеше.

Опечален той се замисли за собствената си роля в неуспеха на човешките същества. Защо хората се бяха отказали да действат? Беше му трудно да прецени толкова сложно психично явление, защото... Терзаеха го съмнения: не бе ли той изцяло виновен за тяхната фатална

колебливост в критичния момент? Щеше ли да се избави от това усещане?

Между другото, това в известна степен прехвърляше част от отговорността на Нунули върху него. И колкото и да бе ясно, че е нелепо, истината се заключаваше в това, че бедствието се бе случило, тъй че в бъдеще нямаше да има място за упреци.

В един момент Модиун осъзна, че вече обмисля други аспекти на ситуацията.

— Какви бяха подбудите на комитета да действа по този начин?
— запита той.

— Първи Номер вече ви каза. Вие заплашвахте, че ще причинявате неприятности.

— Така е, но бях аз, а не онези, които живееха зад бариерата. Не намирам никаква логика да се нападат хора, които дори не са си помислили да напускат.

— А ние откъде можем да знаем за какво те си мислят? Вие собствено напуснахте — продължи Нунули. — Комитетът знаеше и прецени, че останалите от човешката раса могат да причинят куп неприятности. Затова и намериха най-доброто решение.

— Предполагам, че това, което казвате, е логично от гледна точка на комитета — с неохота се съгласи Модиун. — Само че техните намерения ме беспокоят. Възниква следният въпрос: дължно ли е същество като вас, свързано с комитет, способен да действа по такъв начин, да има право на свобода на действие и да се отдава на подобни разрушителни постъпки, на каквито и вие очевидно сте способен, след като одобрявате стореното?

— Какви примери още можете да дадете във ваша подкрепа? — запита съществото.

Модиун се досети за едно-единствено сравнение.

— Онези, които сте измамили — хората хиени, не престават да ме преследват. Досаждат ми, а то ме навежда на мисълта, че предишният Владетел Нунули е замислил нещо против мен.

— Хм... — съществото изглежда размишляваше. Лъщящото му сиво лице леко се бе издължило. — Чуйте какво ще ви кажа... Повече няма да ви преследват. Останалата част от вашето наказание се отменя. Свободен сте да правите каквото искате, да ходите, където пожелаете на Земята.

— Това не ме удовлетворява — заяви човекът. — Но ми се струва, че е най-доброто от онова, което можех да очаквам при така стеклите се обстоятелства.

— Много добре. Свободен сте тогава да се разхождате навсякъде по света... като маймуна.

— Значи има все пак някакво ограничение?

— Нищожно. Има ли смисъл последното човешко същество на Земята да обявява самоличността си?

Модиун трябваше да се съгласи, че това действително не бе толкова необходимо.

— Само че не съм сам — продължи той да упорства. — Остана още едно човешко същество: жената Судлил. Вие казахте, че тя е напусната планетата миналата нощ?

— Както обясни членът на комитета, занимаващ се с тези дела, историята е следната: ако единствено Първи Номер знае къде се намира жената, а той замина в другия край на Вселената, за да не се върне никога повече тук, то би ви било невъзможно да откриете следите ѝ.

Модиун стоеше на металния под в компютърния център с високи тавани и под подметките на обувките си чувствуващо вибрациите на плочите. В мозъка му възникна импулс от друго естество и със свой интензитет. Най-сетне човекът заяви:

— Проблемът наистина е интересен!

— Неразрешим! — увери го Нунули тържествуващо.

Самодоволството на съществото осърди Модиун. Но той го възприе като физиологическа реакция на тялото, сякаш част от самия него бе поела предизвикателството и се стремеше да разреши проблема. Разбира се, не беше така. Защо трябваше да разрешава проблем, когато не бе необходимо? Судлил бе напусната къщата и вероятно малко след това се бе качила на борда на космически кораб. Събитията се развиваха обезуражаващо, затова Модиун предполагаше, че тя не бе възнамеряvalа да го направи.

— А може би най-простото решение ще е вместо мен вие да разберете къде е и да ми съобщите? — заяви той високо.

— И дума да не става. — отсече Нунули сухо.

— Каква е причината за отказа ви?

— Вие сте мъж. Тя е жена. — отговори Нунули. — Би било смешно да ви позволим да живеете заедно, да се съвърплявате и да имате поколение. По тази причина тя отиде там, където няма хора, а вие останахте тук.

Модиун отхвърли възможността Судил да се поддаде на възпроизвъдителния процес и да има поколение. Вниманието му превключи на друга мисъл.

— Значи Номер Първи е успял да я хване и качи на борда на космическия кораб?

— Хм... не.

На сивото, гладко като огледало лице, движението на мускулите отразяваше емоции. Модиун оцени видяното като самодоволно смешно превъздейство.

— Доколкото разбрах — започна Нунули, — тя е била много доверчива и естествено не е могла да проникне в дълбините на мозъка на моя предшественик. Когато той ѝ е предложил да посети един от скоростните кораби на комитета, тя се е качила на борда без нищо да подозира. Главнокомандващият кораба ни съобщи, че дори след като е усетила вибрациите при излитането, не се е разтревожила.

Модиун се успокои.

— Естествено — каза. — Дали ще е тук или там, все е добре. — Интересът му отслабна. — Нещо, което вие изглежда не можете да проумеете. Сега обаче разбирам защо имахте намерението и двама ни да нараните. За щастие човешката мисъл превъзмогна вашето зло и не допусна това да стане. Излиза, че Судил е на някакъв копраб и в момента някъде я отвеждат. Разчитам обаче в бъдеще, когато вие по-добре оцените действителността, да ми кажете къде е.

— Повтарям ви, това никога няма да стане! — отново му бе отговорено.

— Наистина се надявах да ми кажете — изрече Модиун. Обърна се, внезапно станал безразличен към всичко. — Донякъде съм отговорен за нея, затова след време при други обстоятелства ще настоявам да ми разкриете нейното местонахождение.

— Доникъде няма да стигнете! — заяви новият Властелин Нунули. — Не знам къде се намира жената, а и комитетът издаде специални инструкции никога да не получавам такава информация. Така че няма да мога да ви помогна, дори и да поискам. А аз не искам

да ви помогна. Така, сега е време да преустановим нашия спор. Освен ако нямате други въпроси към мен?

На Модиун не му хрумна нито един.

XIV

Отново се озова навън. Все още бе нощ, макар в схупилото се под облаците небе да се прокрадваха първите предизгревни лъчи. Модиун вървеше по пустия тротоар. На улицата, естествено, имаше автомобили. Всичките бяха свободни. Всъщност, можеха ли друго да правят, освен да се движат, в случай че на някого му се наложеше да ползва услугите им? В крайна сметка това бе и тяхното предназначение.

Три неща вълнуваха Модиун. *Първо*: той не беше достатъчно сигурен в онова, което чувстваше. *Второ*: бе забелязал, че тялото му не е в добро душевно състояние. *Трето*: осъзнаваше, че за щастие е спокоен.

Разбираше, че Судлил бе породила известно напрежение в него. Още с пристигането ѝ му се беше наложило да се съобразява с реалиите на едно друго същество, ала след два-три часа, прекарани с нея, тя му беше омръзнала.

Някой ден, несъмнено, те отново щяха да бъдат заедно и може би щяха да обсъждат бъдещето на хората. Но едва ли и това бе крайно необходимо.

„Струва ми се — каза си той, — че най-разумното в момента е веднага да си легна, да се наспя и така да дам на моето тяло почивката, от която се нуждае. А утрото е по-мъдро от вечерта, на сутринта ще реша какво да приема по-нататък.“

Край тротоара се плъзна автомобил и той го повика. Точно в този момент изпита увереността, че околосветското пътешествие повече не го интересува. Целта му по време на такова едно пътешествие щеше да е да събира информация за онези от хората, които бяха останали отвъд бариерата... Ала сега вече нямаше никакъв смисъл.

Тъй че, какво щеше да прави?

Сети се за единственото ограничение, което Нунули му бяха наложили — да държи в тайна своя човешки произход. В крайна сметка, защо пък не? Той даде на автомобила адреса на квартирата си

за приходящи, отпусна се назад в седалката и се замисли: „Значи така-а-а... Член на далечния комитет бе проявил непосредствен интерес... Невероятно!“ Ала бе факт, точно това бе заявил Нунули!

Именно непосредствен интерес към мъничката планета Земя в слабо населен, от гледна точка на количеството слънца район, при това в самия най-отдалечен край на галактиката Млечен път... Тук Модиун разбра, че се опитва да проумее дали има някакъв заговор срещу техните две същества: срещу Судлил и срещу него самия. Ето, това всъщност му *се струваше* невъзможно!

Много вероятно бе някой от членовете на комитета да бе посъветвал Нунули, но при положение, че *такъв съвет е бил поискан*. Техните общи директиви безусловно обхващаха такива безконечно малки (за техните стандарти) единици като Модиун. Нунули просто се бяха опитали да проявят старание така, както трябваше да го стори всяка една раса добри и покорни слуги.

Единственото човешко същество, пацифист и философ, безобиден, в смисъл, че беше *напълно* готов да остави на спокойствие всички и тъкмо поради тази причина никога нямаше да нанесе ответен удар, такъв именно човек не можеше да представлява никакъв интерес за една господстваща и завоевателна галактическа йерархия. На такова огромно разстояние членовете на тази галактическа йерархия просто не можеха и да предполагат, че той съществуваше. Така че каквито и съвети Нунули да даваха на своите същества, сами по себе си тези съвети засягаха конкретно онези, срещу които бяха насочени.

Въпреки безупречната си логика, Модиун все не можеше напълно да се съгласи с подобни аргументи.

„*Пак ще обмисля това, но по-късно!*“

Трябваше да преустанови размишленията, защото бяха пристигнали. Модиун слезе от автомобила. Когато наближи малката си квартира, остана удивен да завари там Руузб. Човекът-мечка беше приседнал на стъпалата на верандата. Подпрян на една от поддържащите греди, красавецът дремеше.

Модиун пристъпи по-наблизо, човекът-животно отхлупи клепачи и извика:

— Хей!

В нощния въздух гласът му изплюющя като камшик. Човекът-животно се усети, изправи се на крака и почти изшептя:

— Къде беше? Тревожехме се за теб!

Модиун спокойно му обясни, че беше възникнало събитие, на което трябваше да обърне внимание. След като му обясни какво се бе случило, Руузб го хвана за ръката и го задърпа към един от апартаментите.

Зачука силно по вратата. Полузаспал, Дуулдн отвори. Руузб тикна Модиун навътре към човека-ягуар, после стремително хукна назад, като през рамо подхвърли:

— Отивам да извикам останалите.

След пет минути всички се събраха в квартирата на Дуулд. С дебелия си нисък глас Руузб изръмжа:

— Приятели, тази маймуна не е с всичкия си! — и той се почука с пръст по челото. — Тя наруши условията на домашния арест само два дена преди изтичането на наказанието. Утре това може да му навлече куп неприятности, но ние няма да сме тук, за да успеем да му помогнем.

Той се обърна към Модиун. Красивото му лице стана сериозно, докато обясняваше как те четиримата трябвало до обяд на другия ден да бъдат на борда на междузвездния космически кораб. Излитането било предвидено да стане в други ден сутринта.

Модиун не скри своята изненада.

— Искаш да кажеш, че те се готвят да натоварят на борда на кораба един милион души наведнъж?

— В случай на крайна необходимост могат да го направят, но не там е работата! — намеси се Дуулдн. — От две седмици насам те вече са започнали да го правят. Ние ще се качим на кораба с последните петдесет хиляди.

Руузб махна с ръка на другаря си да замълчи.

— Да не се отклоняваме от темата — каза им. — Въпросът е в това, какво ще правим с тази маймуна? Не ми изглежда да е много наясно със ситуацията...

Човекът-лисица се размърда в другия край на стаята.

— Измислих! Защо да не я вземем с нас?

— Имаш предвид в космоса?

Човекът-мечка гледаше същисан. После поклати глава.

— Сигурно ще е нередно.

— Нередно според чии норми и принципи? — отново се намеси Дуулдн. — Според тези на хората-хиени, които са завзели властта ли?

Той сви рамене.

— Една маймуна в повече или по-малко... никой няма да я забележи сред другите на борда! А и нашият приятел винаги може да каже, че си е изгубил документите!

Силно учуден, човекът-хипопотам се обрна и загледа човешкото същество.

— Хей, Модиунн, ти какво мислиш по въпроса? Ще ли ти се да дойдеш с нас или не?

Модиун го интересуваше единствено желанието и готовността им да съзаклятничат, да му помогнат. Удивителното бе, че единствената мисъл, която им беше подхвърлил — идеята за незаконното обсебване на властта, — се бе оказала достатъчна да унищожи тяхната преданост към хората-хиени. Най-напред Руузб и Дуулдн, а сега, очевидно с течение на времето, Неррл и и Игдооз също се бяха оставили на (какъв беше точният термин) ... покварата. Само за няколко минути маските бяха свалени. Без да знаят цялата истина, те бяха реагирали с разярение на най-малкия намек, изведенъж бяха загубили своята наивност и чистота на намеренията си.

Мисълта на Модиун се върна към човека-плъх, престъпник като него, който се бе принудил да открадне, разbral, че на хората-хиени не се налага да извързват пеша последните стотина метра, делящи ги от техните домове. Човекът-плъх се бе възмутил от тази им привилегия.

„Значи, в действителност не е необходимо чак толкова много, за да пламне искрата!“ — замисли се Модиун.

Идеалното равновесие, което беше оставил човекът, преди да се оттегли зад бариерата, бе нарушено от завоевателите Нунули. Какво нещастие! Явно трябваше да се действа в това направление!

После Модиун осъзна, че четири изгарящи от нетърпение погледа все още бяха втренчени в него и хората-животни чакаха отговор. Това му напомни, че преди всичко той имаше да изпълнява едно задължение.

— Налага се да изляза на здрачаване, но ще се върна към девет, девет и половина. Нали няма да е твърде късно?

Те пламенно го увериха, че не.

С падането на нощта Модиун се озова там, където преди един месец Екет го беше довел... и където той бе срещнал Судлил. Съзнанието му все още пазеше ясната картина на местността и възможния път, по който автомобилът да може да го преведе през пустеещото поле. Както и бе предполагал, роботът-автомобил се подчини на човешкото му име.

Скоро Модиун стоеше на хълма, извисяващ се над онова, което до неотдавна бе долина и където хиляди бяха живели в рай. Сега всичко тук беше изчезнало: градините, каналите, плувните басейни край тях, прекрасните домове и златистите морави, които образуваха централната част на хиляда и петстотин метра в диаметър. Липсваше също и външният жилищен район, където бяха разположени домовете на насекомите и животните, слуги на човека. На мястото, където се бе намирало градчето с останките от човешката раса, сега бе издълбана дълбока осемстотинметрова яма — пет километра на дължина и три километра на ширина.

Ако Модиун възнамеряваше да излети в космоса, то може би след време щеше да му се наложи да потърси сметка за всичкото това, сторено от членовете на комитета.

Той внезапно разбра, че действително трябваше да постъпи точно така.

XV

В самото начало Модиун се погрижи да си намери собствена постоянна кабина. След като се раздели с четиридесетимата си приятели, които имаха запазени помещения, той тръгна напосоки по един коридор и скоро стигна до врата, зад която се откриваше гигантска зала.

Зашари с поглед и бързо разбра, че диаметърът на това помещение бе повече от километър, а височината не по-малка от сто метра. Накъдето и да се обърнеше, навсякъде растяха дървета, в далечината зеленееше пасище и, разбира се, хиляди хора-животни се наслаждаваха на приятната гледка на това открито пространство. Беше идеалното място да проведе тук първите свои няколко часа на борда на звездолета. Модиун понечи да мине и установи, че вратата беше заключена.

Към него се приближи жена-животно. Беше облечена с вкус и напомняше — ами да! — напомняше на женска маймуна. Тя изгледа преценящо двата метра и четиридесет на Модиун от висотата на своите два метра и двадесет, после заяви:

— Тези оградени места, господине, са един вид неприкосновени. Когато на борда на звездолета има толкова много пасажери, откритите пространства трябва да се ползват само в определени часове. Ако ми дадете името си и номера на вашата кабина, ще ви запиша и ще гледам да ви информирам, за да можете да дойдете в назначеното време.

Ситуацията бе неочеквана, но разумна. Тъй като все още нямаше кабина, Модиун отрицателно поклати глава в отговор на нейното предложение. Но продължаваше да изучава жената с неприкрит интерес.

— От коя част на Африка сте? — запита я.

— От източното крайбрежие. — Тя очарователно му се усмихна и стана още по-привлекателна. — Откъдето идват най-красивите... Не желаеш ли да се настаниш в моята стая?

На Модиун му стана интересно.

— Как бихме могли да уредим това?

В отговор на неговото съгласие тя се усмихна възхитително.

— Ако жената успее да си намери мъж, това ѝ дава правото на голямо легло. Има по няколко такива във всяка обща спалня.

— Идеята ми се струва чудесна! — каза Модиун. — Къде е спалнята?

— Сега ще ти напиша! — нетърпеливо отвърна тя.

Той наблюдаваше как тя набързо измъкна от чантичката си малък бележник и с изящен миниатюрен почерк написа няколко редчета. После откъсна листчето и му го протегна:

— Ето.

Модиун поглеждаше бележката, погледна и прочете: *Палуба 33, секция 193, коридор H, спалня 287*. И подпись: Тръолдн.

Той пъхна бележката в джоба си. Жената-маймуна го запита:

— А ти как се казваш?

Той ѝ даде своето африканско име — Модиунн, след което добави:

— Ще се видим довечера, преди лягане.

Вечерта настъпи, а след нея нощта. Дойде времето да отиде на адреса, който му бе дала Тръолдн.

През нощта жената-маймуна разбуди Модиун. Покатери се върху него, докато той продължи да лежи по гръб. Жената бе по-скоро тежичка и докато обмисляше възможността дали да ѝ позволи да лежи така върху него без коментари, Модиун наруши мълчанието и с тих, вежлив тон я запита:

— Събуди ли се?

— И още питаш дали съм се събудила! — отвърна му и тя също така тихо.

— По такъв начин ли са свикнали да спят маймуните от твоята част на Африка? — запита я той.

— За Бога, какви са тези въпроси, дето ми задаваш? Ти мъж ли си или какво?

Наистина, по въпроса можеше да се спори.

— Хайде да обсъждаме подобни загадки на сутринта, искаш ли?

Сега просто ми се ще да поспя мъничко.

Последва дълго мълчание. После, без нищо да промълви, жената се отдели от него и извъртя в другия край на леглото. Вероятно остана

там, защото повече го беспокоиха. Когато на сутринта Модиун се събуди, Тръолдн бе станала и нещо правеше в далечния край на спалнята пред някакво огледало.

Модиун започна да се облича. Наведе се да обуе обувките си и почувства как подът отдолу потрепера. Събитието бе така значимо, стана за един бегъл миг и носеше в себе си такава енергия, че мозъкът на Модиун отбеляза този факт, без съзнателно разпореждане.

В главата му нахлуха картини.

В началото бяха само вълни в затворено пространство. Квадрилиони движещи се линии, които създаваха един видим свят.

„Магнитно-гравитационни вълни! — помисли си Модиун. — Разбира се, че е така... Корабът трябва да промъкне през магнитно-гравитационните полета на Земята, за да може гигантската му маса да се отскубне от гравитационните сили!“

Значи излитаха. Съвсем леко. Простичко. Без никаква опасност и напрежение.

Съзнанието на Модиун се успокои, картините се измениха. Появи се лицето на човек-хиена: офицер в униформа с медали, който седеше в голяма стая някъде на кораба. В стаята блестяха механични уреди, други хора-хиени в униформа стояха пред пултове и командни табла с прибори.

Сцената избледня, изчезна. За кратък миг се появи спокойното сиво и гладко лице на Нунули, опасано от коси, чиито кичури бяха пълзнали отгоре му като червеи. Очите на съществото, подобни на сивозелени валма мъгла, се бяха взрязали право в очите на Модиун.

После и тази картина изчезна.

Модиун най-сетне се обу и осъзна, че изпитва удоволствие. Сега, когато вече бяха поели в космоса, той можеше да отиде да хапне. Беше се разбрал с другите да не ходи в столовата през целия вчерашен ден и така беше направил, ала подобно деяние поставяше в затруднение тяло като неговото. Впрочем, подобни проблеми сега можеха да бъдат решени.

Модиун скочи на крака и приближи жената-маймуна.

— Ще се видим довечера! — подхвърли й весело.

— Не те съветвам отново да идваш! — отряза го тя.

Модиун, който почти бе тръгнал, се извъртя на пети и я загледа.

— Долавям враждебни нотки в гласа ти — отбеляза. — Това ме учудва, защото се държа с теб твърде галантно!

— Не ми е нужна такава галантност! — последва безпощаден и сух отговор.

Хрумна му, че раздразнението на Тръолнд навярно е свързано с мистериозното й нощно поведение. Запита я дали е така.

— В това ли е причината?

— Разбира се, че е в това! — отговори рязко жената-маймуна. — Смятам, че един мъж трябва да се държи като мъж, когато е с жена!

— О! — едва успя да произнесе Модиун.

В съзнанието му блесна просветление, той всичко разбра. Запротестира:

— Нима вярваш в съвъкуплението, от което се раждат смесени видове?

— Кой ти говори за съвъкупление? — подхвърли му тя.

Въпрос-загадка. Но той си спомни за неудачата си със Судлил.

— Имам проблем, който трябва да разреша. — започна да ѝ обяснява. — Нека най-напред да се консултирам с моите приятели, а после отново да поговорим?

— Не си прави труда! — хладно отвърна Тръолдн.

Явно беше в лошо настроение. Модиун прекрати всякакви разговори и излезе.

Запъти се право към столовата, която бе забелязал по пътя предната вечер, преди да сигне до кабината на жената-маймуна. Назова в компютъра истинското си име и малко след това носеше табла към една масичка в ъгъла. Съсредоточено, без да бърза, изяде онова, което му бяха сипали. Тогава забеляза унiformените хора-хиени, които се подредиха край четирите входа на столовата.

Модиун въздъхна. Пак ядове, пак щяха да му досаждат.

Нова мисъл прониза съзнанието му: „А колко още ще трябва да ги търпя?“

Усещането отмина. В столовата бе влязъл човек-хиена, върху чиято унiformа имаше повече златни нашивки, отколкото у другите. Хиената не се поколеба, отправи се право към Модиун.

— Името ви е Модиунн? — запита го той любезно.

— И ако е така? — отвърна на въпроса му с въпрос Модиун.

— Тогава почтително ще ви помоля да ме придружите до кабината на Нунули, Стопанин на този кораб.

Бурното чувство, обзело отвътре Модиун, бързо охладняващо пред вежливия тон на офицера. Не се изпари напълно, но автоматически се активира любезнотта.

— Какво би желал той?

— Би желал да ви зададе няколко въпроса.

— Не бих могъл да си представя нито един важен въпрос, който той може да ми зададе и да получи от мен многозначителен отговор. Тъй че отговорът ми е не, няма да ви придружа.

Човекът-хиена изненадващо се смути.

— Но — запротестира той, — как бих могъл да се върна с подобно известие? Доколкото знам, ще бъда принуден да употребя сила, ако убеждението не помогне. Макар да не съм получавал инструкции за подобен род случаи.

Модиун с достойнство отвърна:

— Предайте на този господин, че ако той благоволи да ми отдели каюта на борда на кораба, а после пожелае да ме посети в нея, ще го приема с удоволствие.

По лицето на човека-хиена се изписа облекчение.

— Благодаря ви — каза. — Трябващо ми някакъв отговор.

И си отиде.

Това бе всичко. Часовете се нижеха, не идващо никаква ответна реакция. Изглеждаше странно. После Модиун реши, че Нунули са интриганти и без съмнение, кроиха някакъв план, по същия начин, както бе станало с арестуването му на Земята. Само дето му беше трудно да си представи какъв. Така или иначе, като не можа нищо по-добро да измисли, той реши да навести своите приятели.

Оказа се, че те се помещават в също такава спалня, каквато и Тръолдн, само че за мъже. При първия оглед на голямото помещение с разположени една над друга койки, Модиун не успя да открие никаква следа от четиримата си другари, които напразно търсеше. Приближи една от кушетките, където човек-мишка и човек-лисица, малко понисък от Нерпл, играеха карти, и ги запита за своите познати.

Въпросът му предизвика мигновена ненадейна реакция. Човекът-мишка хвърли картите на леглото, скочи на крака и завика с писклив глас другите, насядали по съседните кушетки:

— Този тип тук търси ония четиридесетата!

Може би половината от мъжете в стаята чуха крясъците му и всичком наскочаха. Привлечени от суматохата, най-отдалечените се огледаха или просто седяха. Някои от тях обаче се изправиха.

Вляво от Модиун, нисък и широкоплещест субект, с лице слабо напомнящо лицето на тигър, властно вдигна ръка към него и му извика:

— Хей, ти, ела тука!

Модиун се смая, но така или иначе не приближи. Зад него човекът-мишка зацърка:

— Арестуваха ги! А на нас ни наредиха да разпитваме всеки, който дойде да ги потърси. Кой си ти?

XVI

„Глупаци!“ — помисли си Модиун. Бе най-неприятната ситуация, в която беше попадал. Разбра това и автоматически се обърна. Погледна към вратата, през която току-що бе влязъл.

Пътят вече бе отрязан. За няколко мига — от първия крясък на човека-мишка до реакцията му към човека-тигър, седем същества бяха застанали между вратата и Модиун. Мирното отстъпление от зони на възможно насилие, част от жизнената и мирна философия на човека, се оказваше невъзможно.

Модиун се примири с неизбежния сблъсък.

Групата бързо стана шумна, буйна и докато той стоеше в нерешителност, съществата стягаха обръча около него, тикаха се един друг и го бълскаха. От непосредствената им близост веднага го лъхна неприятната миризма на животинска пот. При все това той не се досети да я премахне. Не се и възпротиви и когато започнаха да го притискат в ъгъла. Всичкото това съставляваше частица от неудачния му опит да се махне оттук.

Юмрукът на човека-тигър изникна отнякъде и се стовари в лицето на Модиун. Ударът беше светкавичен, кос, лапата засегна горната част на главата. Болката бе незначителна, но намерението, което я бе предизвикало, възбуди Модиун.

— Защо? — запита той.

— Защото си вонящ мръсник, затова! — бе отговорът. — А ние знаем какво да правим с предателите и техните другари. Нали така, момчета? Казвам ви — такива трябва да ги убиваме!

Викът му беше подхванат от най-близкостоящите.

— Да убием този мръсник!

И в същото време няколко силни удара се стовариха по раменете и върху главата на Модиун. Той се отдръпна от своите нападатели. С горчивина осъзна, че тялото му явно ще бъде принудено да се защитава, когато натискът стане прекалено голям. Затова си подаде команда: никаква болка! Надигна лявата ръка да отразява юмручните

попълзновения и тъй като така бе достатъчно неуязвим, със свободната разтресе челюстта на човека-тигър. Усети удара си като тласък в ставите, който се разпространи и в кръста. Не изпита наистина никаква болка, само сътресение.

Понеже не чувстваше действително никаква болка, а и така или иначе нямаше абсолютно никакъв опит в подобен род стълковения, той не можа да сдържи реакциите си — удари отново. С изумление забеляза как човекът-животно се запрепъва назад четири-пет метра, след което огромното същество с грохот се строполи на пода.

Всички, да всички се обърнаха да гледат. Те също не умееха да се бият. Отдръпнаха рязко ръце от Модиун, престанаха да му обръщат внимание. Продсто стояха изумени край проснатото тяло на своя приятел.

Появи се процеп. Не физически, а възможност за Модиун да се измъкне през него сред скучилите се животни, възползвайки се от временната им разколебаност. Модиун се запромъква сред тях като лавираше. Трябваше да лавира, защото точно отпред имаше стълпени поне половин дузина хора-животни. Той мина край тези застинали в момента статуи, наведе се и помогна на зашеметения човек-тигър да се изправи.

— Моля те да ми простиш! — извини се. — Просто исках да задам няколко въпроса.

Огромното животно бързо дойде на себе си.

— Имаш страхотен удар! — каза му с неприкрито уважение. — Въпроси ли? — повтори после като ехо.

Модиун изрази недоумението си от тяхното враждебно отношение.

— Откога е станало престъпление да познаваш някого?

Въпросът му накара човека-тигър да се замисли.

— Ами... — започна той колебливо. После се обърна към струпалите се хора-животни. — Вие какво ще кажете, приятели?

— Но той се познава с престъпниците? — изпища отново човекът-мишка.

— Мда-а-а... — Човекът-тигър внимателно загледа Модиун, неочекано отново доби агресивен вид. — Имаш ли нещо да добавиш?

— Значи казваш, моите приятели са арестувани? — запита Модиун.

— Ами да, разбира се, какво друго искаш да е...

— Задържани са под стража?

— Точно така.

— Значи ще има процес, макар още да не е доказано, че са виновни за каквото и да било.

Модиун си спомни за своето явяване в „съда“ и бързо добави:

— В съда те имат правото да бъдат съдени от равни на тях, тоест от вас. Дузина измежду вас и съдия в съдебната зала в присъствието на публика, тоест — останалите от вас, ще изслушат свидетелските показания срещу обвиняемите и ще решат тяхната вина.

После Модиун направи пауза.

— В какво ги обвиняват?

Никой не знаеше.

— Вие всички трябва да се срамувате! — жлъчно им каза. — Как може да обвинявате някого, без дори да знаете какво е неговото престъпление?

Собствената му роля в неочеквания развой на събитията стана по-ясна.

— Приятели! — продължи той, — Ние трябва да осигурим справедлив процес за тези четири личности, които са всъщност обикновени същества като вас и като мен.

Те бяха просто хора-животни, при това по-скоро глуповати. Бяха изоставили един идеален свят, изискващ от тях минимум усилия и работа. В известен смисъл, ръководството, което обезпечаваха хората-хиени и Нунули, вероятно им допадаше, те чувстваха тяхната поддръжка, имаха храна за размисъл. А и освен това — все пак някаква работа.

Модиун бе забелязал, че на такива същества мигновено впечатление оказва всичко, което изглеждаше справедливо. Така стана и сега.

— Прав си. Трябва наистина точно тъй да направим!

Надигна се всеобщ хор, изрази дружното им съгласие. Хората-животни горещо започнаха да се убеждават един друг в обосноваността на отдавна неизползвани принципи за справедливо съдебно разбирателство в този древен процес.

При което съществата в стаята се разделиха на групички. Започнаха оживени дискусии. Никой като че ли не забелязваше повече

Модиун и той се запромъква към входната врата, през която необезпокояван излезе, след като внимателно огледа терена отвън.

Бързо пое по коридора. Беше развлнуван от тайнствения арест на своите спътници. Но поне бе свободен да действа.

Какво трябваше да направи — все още не знаеше.

„Проблемът ми е в това, че съм философ!“

А да мисли за това като проблем, бе вече новост за него.

Известно време той броди безцелно. Съзнанието му се размъти. Скоростта, с която вървеше, автоматически се увеличаваше, отразявайки дълбокото му душевно беспокойство. Бързото движение даде своите резултати — Модиун скоро концентрира вниманието си върху този аспект на нещата.

За пореден път осъзна, че на физиологично ниво той обича своите четирима приятели. И затова на същото ниво тяхното затруднено положение го тревожеше.

Модиун ускори ход.

По-бързо.

Затича се. Сърцето му заби учестено, той се задъха. Установи, че натрупаните силни емоции, свързани с неговите приятели, се разсейваха. Разбра, че това бе ответната химична реакция на определени жлези, които, откакто ръстът му се беше увеличил, подтискаха голяма част от неговите реакции. Беше му тъжно да осъзнае, че веществата, отделяни от също така нарасналите жлези в кръвта, а сред тях и адреналина, можеха да се разтворят вследствие на мускулната активност.

Така, докато бягаше, и чувството, че е длъжен нещо да направи, също изчезна.

Модиун отново стана философ. С усмивка се замисли сериозно над идеята, че за малко не се остави да бъде въвлечен в дело, което реално не го касаеше.

Да, такава бе старата доктрина на привърженика на мира: безумствата на избухливите личности нямат край, затова е най-добре човек да стои настрана и да не позволява да бъде въвлечен в техните конфликти, да не отвръща на ударите им с удар, и по възможност да избяга всякакви емоции.

Да ги оставя да побеждават.

Зашото леката победа размеква агресора, прави го по-слаб. Вярно е, тази доктрина понякога си има своите недостатъци и неудобства, но ако впоследствие човек съумее и не позволи да го намесят в стълкновение, или в крайен случай успее да направи участието си минимално, то по-добре е да съхрани мира по такъв начин. Дори и да има ранени, така винаги е по-добре.

Беше огладнял. Модиун влезе в най-близката столова.

Докато седеше и се хранеше, присъства на същата сцена, както и сутринта. Хора-хиени в униформи се наредиха край всеки от входовете на пълното помещение. После същият високопоставен офицер почтително се приближи до него и му подаде някакъв документ.

На пръв поглед документът много приличаше на призовката, която Модиун бе получил на Земята. Още в мига, в който погледна листа, изпита силен прилив на топлина, надигащ се някъде от основата на гръбначния му стълб. Предусети физиологична ярост и побърза да запита:

— Какво е това?

— Дължни сте да се явите в качеството си на свидетел в процеса срещу четирите лица, които се обвиняват, че нелегално са качили на борда на този кораб човек, нямащ такова разрешение. Процесът започва утре в девет часа сутринта и ще се състои на мястото, указано в поканата.

Не всяка фраза, буквально всяка една думичка от тези фрази, произнесена от човека-хиена, звучеше сензационно. Модиун реагира на всяко слово. Просто повтаряше: „О!“ „О!“ „О!“ Несъмнено това негово „О!“ изразяваше изумлението и крайното му недоумение.

Тайната на арестуването най-сетне бе разгадана.

Очевидно шпионите на Земята веднага бяха забелязали отношенията му с четиридесета. И сега, когато бяха открили Модиун на борда на кораба (без съмнение благодарение на компютъра в столовата), някой се беше досетил за ролята на неговите приятели и по какъв начин те му бяха помогнали да се озове на кораба.

Трудно бе да се предвиди как щеше да завърши такъв процес. Явно Нунули отново бяха започнали една от своите хитри игрички. В края на краищата Модиун се надяваше с помощта на всичкото това да си изясни тяхната тайна цел.

Офицерът-хиена вежливо каза:

— Помолиха ме да се уверя, че вие ще присъствате на процеса в качеството на свидетел, както е указано.

Модиун се колебаеше. Искането бе твърде странно формулирано. Но какво му оставаше да направи? Разумът му подсказваше, че е длъжен да остави негодията да правят, каквото си искат, и победили без борба, те най-вероятно щяха да се успокоят... Такива поне бяха философските му аксиоми.

Но си спомни и друго. Спомни си как бе призовавал хората-животни само преди един час. Макар обвинението да не изглеждаше толкова сериозно, вероятно то бе част от голяма интрига, заплетеана срещу него. Така той зададе въпроса, който щеше всичко да реши:

— В съда ще има ли съдия и съдебни заседатели?

— Да.

— Уверен ли сте в това? — настоя Модиун. — Разбирате ли какво означава?

— Ще има съдия, който заедно с дванадесет съдебни заседатели ще разгледа свидетелските показания, а на обвиняемите ще бъде назначен адвокат.

Като че ли всичко бе справедливо.

— Добре — съгласи се човекът. — Ще присъствам.

— Благодаря ви.

При тези думи офицерът бръкна в джоба си и измъкна от там друг документ и го подаде на Модиун.

— Това пък какво е?

— Казаха ми, че ако се съгласите да бъдете свидетел, ще ви бъде дадена отделна каюта... както пожелахте тази сутрин. Тук е написан номерът на каютата и местонахождението й.

С явно облекчение Мозиун пое бележката. Вече се питаше къде щеше да прекара втората нощ.

— Предайте, ако обичате, на Всемогъщия Нунули моята признателност. Кажете му, че оценявам неговата любезност!

Както и бе обещано, процесът започна точно в девет на следващата сутрин и в качеството на първи свидетел по делото бе призван Модиун.

XVII

Залата за съдебни заседания бе обзаведена точно така, както Модиун си я представяше по описанията на обучаващите машини.

Дванадесетината съдебни заседатели, всичките хора-хиени, седяха на скамейката за заседатели, разположена покрай една от стените. Фотьойлът за свидетели, където бе настанен Модиун, се намираше вляво от съдията. Прокурорът, също човек-хиена, седеше зад една маса от дясната страна на съдията, а адвокатът на защитата, пак човек-хиена — на другата маса. Точно зад него, в специално оградено място седяха четиримата обвиняеми, пазени от кордон офицери-хиени. Зад останалите слуги на закона и зад нисичка оградка бяха разположени редици със столове, където бе насядала публиката.

Всичко изглеждаше така добре уредено, щото Модиун остана неприятно изненадан, когато прокурорът се изправи и без никакво предисловие най-неочаквано заяви:

— Името на този свидетел е Модиунн. Той е маймуна от Африка и четиримата обвиняеми са го качили нелегално на борда на космическия кораб. Те се обвиняват в измяна и призви към размирици, с други думи, те са извършили значимо престъпление, което се наказва със смърт.

Докато произнасяше обвинението, той се беше обърнал към обвиняемите. След което се извъртя към адвоката на защитата и го запита:

— Какво може да каже свидетелят на защитата в оправдание на тяхното позорно престъпление?

Без да става, адвокатът изрече:

— Свидетелят е съгласен с верността на всички ваши твърдения. Продължавайте процеса, Ваша Милост.

— Възразявам! — веднага извика Модиун.

Цялото му тяло гореше. Осъзна, че трепери и това донякъде го обърка.

— Възражението се отхвърля — намеси се съдията с вежлив тон.
Адвокатът на защитата говори от името на свидетеля.

Тогава Модиун се разкрещя:

— Възразявам против тази пародия на процес. Ако всичко продължава в същия дух, аз ще откажа да давам свидетелски показания.

Негова Милост се наклони към стола на свидетеля. Изглеждаше притеснен, но продължи със същия любезен тон.

— Кое, според вас, до този момент е неправилно в настоящия процес?

— Искам въпросите да се задават директно на свидетеля и да му се разреши сам да отговаря на тях.

— Но това е нечувано! Няма такава процедура! — запротестира съдията. — Адвокатът на защитата познава много добре законите и очевидно може много по-квалифицирано да отговаря на въпросите, отколкото самият свидетел.

После изглежда му хрумна друга идея, защото очите му се разшириха.

— Вие сте от Африка — каза. — Това, което изисквате, обичайна процедура ли е при вас?

Модиун тежко въздъхна. Потресе го какво умствено напрежение се изискваше от някого, принуден да отчита не само истината, по която човек се бе съгласил да живее. Отказа се да продължава с лъжите. Измамата с правописа на името, както и неправилната му идентификация като маймуна бяха достатъчни. Оттук насетне му трябваше единствено истината.

— Искам — започна, — този процес да протече по правилата, установени от човека!

Последва дълга пауза. Най-сетне съдията призова при себе си прокурора и двамата адвокати. След като шепнешком обсъдиха някои неща, двамата юристи се върнаха на местата си. Когато пак седнаха, съдията с любезен тон се обърна към цялата аудитория в залата и заяви:

— Тъй като показанията на този свидетел са важни, решихме да се съгласим на примитивната процедура, с която той е свикнал у дома си в Африка.

После се обърна с упрек към Модиун:

— Надявам се искрено, че след приключването на делото ще поднесете извиненията си на адвоката на защитата за нанесеното му публично оскърбление.

После продължи с по-вежлив тон:

— Каква процедура желаете, господин Модиунн?

— Процедурата... — започна Модиун.

— Там, откъдето идвate? — прекъсна го съдията.

— ... която отдавна е установена от хората! — не се остави Модиун. — Състои се в това, че прокурорът ми задава редица въпроси, относящи се към делото, като ми оставя време да отговарям.

— Какъв род въпроси? — запита човекът-хиена, явно изпълнен с добри намерения, но видимо притеснен.

— Би трябвало най-напред да ме запитате за името ми — подсказа му Модиун.

— Но ние знаем вашето име — последва удивеният отговор. — Написано е тук на призовката.

— Такива факти трябва да се установяват чрез непосредствено задаване на въпроси! — твърдо заяви Модиун.

Съдията изпадна в съмнение.

— Такава процедура може да отнеме цял ден!

— А дори даже и седмица! — съгласи се с него Модиун.

Всички присъстващи в залата въздъхнаха. Забравил вежливия тон, Негова Милост мигновено и рязко отсече:

— Невъзможно!

Ала след поредна пауза се обърна към прокурора:

— Можете да пристъпите към въпросите!

Човекът-хиена, изпълняващ ролята на прокурор, пристъпи напред. Изглеждаше неуверен. Въпреки това зададе главните въпроси:

— Как се казвате? Действително ли сте маймуна от Африка? Вие ли сте този, когото обвиняват, че нелегално е проникнал на борда на кораба? Знаете ли в какво обвиняват подсъдимите?

На този въпрос се помъчи Модиун най-напред да се противопостави, като се нагърби едновременно с ролята на свидетел и на защитник на обвиняемите.

XVIII

— Възразявам срещу въпроса, защото онова, в което са обвинени подсъдимите, не се явява престъпление по законите на човека, преди той да се оттегли отвъд бариерата и да остави останалата част от Земята на неговите приятели хората-животни.

Аргументирал така своята гледна точка, Модиун продължи:

— А ако това все пак може да бъде прието за престъпно деяние, то е незначително и възможното наказание за такова е не повече от два-три дена арест в каютата!

Тук в своята реч той бе прекъснат от съдията... който заяви, че по неговото определение подсъдимите бяха обвинени в значимо престъпление.

— По ваше определение? — не разбра Модиун.

— Да! — бе отговорът.

— Покажете ми това определение! — не отстъпи Модиун.

Съдебният секретар, ерудиран на вид човек-хиена, облечен в пъстра риза и тъмносин костюм, донесе някаква книга, в която на страница двеста деветдесет и пета, в глава тридесет и първа, в параграф четвърти ред седми завършващ с думите: „... следва да се счита за значимо престъпление, което се наказва с тежък тъмничен затвор, глоба или със смърт!“

— Разрешете да погледна! — пожела Модиун.

Секретарят се обърна към съдията, искачки негласно съгласие и когато последният кимна, подаде дебелия том на човека. Модиун прочете написаното, отгърна на първата страница, прочете и там, след което с победоносен вид заяви:

— Това не е законът, създаден от човека, а неправилна и неприемлива реакция на малцинствена група от хора-хиени.

Хиената-съдия отсече:

— За мен този закон е правilen и приложим!

Гласът му бе позагубил вежливия тон.

— По мое мнение — продължи Модиун, — вие сте длъжни да признаете подсъдимите за невинни, на основание, че престъплението им е недоказано.

— Единственият ми въпрос към вас е: смятате ли да давате показания или не? — запита го съдията. — Ако отговорът ви е отрицателен, то ще ви помоля да освободите мястото на свидетеля.

Вече говореше с явно раздразнение. Модиун прецени, че едва ли сега бе най-подходящият момент да си отиде, затова се съгласи:

— Ще давам показания, но си запазвам правото отново да повдигна този въпрос, когато сметна за необходимо.

За кой ли път съдията се обърна към хиената-прокурор.

— Продължавайте да разпитвате свидетеля! — нареди последният.

— Как попаднахте на борда на този кораб? — запита прокурорът.

— Прекосих космодрума и така стигнах до един от стотиците входове, двеста или триста. Влязох в един асансьор. Той ме качи на около сто етажа и от него излязох в някакъв коридор. Бях убеден, че благополучно съм се озовал на борда на кораба и това мое убеждение се оказа правилно! — приключи набързо Модиун.

След края на разказа в заседателната зала се възцари тишина. Високият и слаб човек-хиена, който бе задал въпроса, изглеждаше смутен. Ала след известно време се овладя и продължи:

— Обърнете се към скамейката на подсъдимите!

Модиун се подчини и естествено видя своите четирима приятели.

— Познавате ли някого от тях? — запитаха го.

— Познавам ги всичките! — бе отговорът на Модиун.

Арестуваните се размърдаха, зашумяха. Неррл сякаш се срути в креслото, като че ли бе поразен от гръм.

— Тишина! — с рязък глас се развила съдията към обвиняемите.

— Пазете ред и тишина!

Прокурорът продължи.

— Присъства ли е някоя от тези личности — и той насочи ръка към обвиняемите, — докато сте пресичали космодрума, изкачвали сте се с асансьора и сте прониквали на борда на кораба?

От мястото си Модиун можа да види как се напрегнаха всички хора-животни в залата. Почувства как много от тях неволно стаиха или

забавиха дишане, очакващи, че отговорът му ще бъде утвърдителен. Модиун се обърна към съдията:

— Ваша Милост, разбирам, че на моя отговор на този въпрос се придава голямо значение. Сякаш всеки автоматически предполага, че утвърдителният отговор ще навреди на арестуваните. И вие ли така смятате?

Високото и слабо същество се наклони към него:

— Вашето едничко задължение като свидетел — почти доверително му каза той, — е да отговорите правдиво на този въпрос. А какви изводи аз ще си направя в окончателната присъда, зависи от логиката, според която се ръководя.

— Въпреки това — възрази Модиун, — вие сте член на малобройна група, завзела всички важни държавни постове, в това число съдебната власт, където единствени хората-хиени имат право да водят процеси и да представляват съдебни заседатели. Това ме кара да подозирам, че вашата присъда би могла да се окаже не съвсем безпристрастна. Ако можете да ме убедите, че наистина ще бъдете безпристрастен, аз с радост ще отговоря на въпроса.

— Ще бъда безпристрастен! — категоричен бе съдията.

Модиун поклати глава.

— Боя се, че не можем да се разберем. Всеки може да твърди че съдът е безпристрастен. Но как можете да ме убедите, имайки предвид, че принадлежите към малцинството, узурпирало властта, как тогава ще ме убедите, че нямате предразсъдъци към обвиняемите?

— Отново съм принуден да ви помоля или да давате показания, или да се оттеглите! — хладно отвърна съдията.

— Да, ще давам показания! — отговори Модиун.

— Много добре! Тогава, какъв е вашият отговор?

— Арестуваните бяха с мен, когато се качих на борда на кораба!

— Axxxxxxxxx! — възклика аудиторията.

Бяха реагирали като един. Бе една-единствена въздишка, сякаш много същества наведнъж си бяха отдъхнали.

Чукчето на съдията призова към въдворяване на реда. Когато най-сетне в залата отново се възцари мълчание, Модиун се обърна към адвоката:

— Виждате ли, предполагам, че връзката на четиримата арестувани с мен се счита за важна улика против тях?

— А какво друго очаквате да предполагаме? — запита го съдията, едва прикривайки своето тържество.

Човекът го изгледа със съжаление.

— Предположението, че те са ме придружавали, не може да послужи за обвинение. Това че са били с мен, не означава, че те са знаели моите намерения! — Модиун махна с ръка. — Могат да съществуват множество подобни предположения...

Съдията кимна на прокурора.

— Продължете разпита на свидетеля и обърнете особено внимание на въпросите, който той повдигна. В края на краищата, той струва ми се отговаря напълно правдиво. Така че сдобийте се истината!

В предложението имаше смисъл, Модиун трябваше да се съгласи. При все че можеше да разсъждава философски за истината, той не възнамеряваше да лъже за изминалите събития. Ето как прокурорът започна да извлича от него признание след признание. В крайна сметка Модиун отговори утвърдително — да, четиримата обвиняеми предварително знаеха за намерението му да се качи на междузвездния експедиционен кораб. Да, истина беше, един от обвиняемите го беше предложил, а останалите се бяха съгласили с плана му.

Когато Модиун приключи, съдията хвърли бърз поглед към адвоката на защитата.

— Имате ли въпроси към вашия свидетел, господин адвокат?

— Не! — бе отговорът. — И не виждам смисъл да си губим повече времето, като продължаваме това съдебно заседание.

— Съгласен съм с вас! — прие съдията.

След което се обърна към арестуваните.

— Станете! — нареди им.

Четиримата обвиняеми нерешително се изправиха.

Съдията зачете присъдата.

— Имайки предвид, че вашата вина бе потвърдена от показанията на този свидетел... — започна той.

— Хей! — високо извика Модиун, като се опита да го прекъсне.

Съдията не му обърна внимание и уверено продължи.

— Разпореждам и четиримата да бъдете отведени във вашата килия...

— Ами съдебните заседатели? — разкрещя се Модиун. — Нали това е процес със съдебни заседатели?

— ...и задържани там една седмица, докато пристигне отговора на върховния апелационен съд. Ако върховният съд не ви помилва, точно след седмица вие ще бъдете разстреляни от наказателното отделение, използващо оръжие с енергия N.

Той направи знак на полицайите, които стояха край задържаните.

— Отведете осъдените — нареди им. После се обърна към Модиун и с вежлив тон му заяви:

— Искам да ви благодаря за честните показания, които ни помогнаха да установим виновността на четиримата обвиняеми без допълнителни бюрократически процедури.

— Дали? — със съмнение отвърна Модиун.

XIX

„Нправих всичко, каквото можах!“ — така поне си мислеше Модиун. Не бе нужно нищо повече да прави, просто трябаше да остави събитията сами да се развиват. През останалата част на деня и процеса тялото на Модиун кой знае защо оставаше неприятно сгорещено. Това разбира се, бе в резултат на безразсъдството на неговите жлези, които от философска гледна точка не можеха да понесат един идеален разум. А най-нелепото във физиологическата му привързаност към Руузб и останалите, бе, че той ги беше срешинал съвсем случайно.

„Не съм ги избирал заради особените им качества!“

В деня, в който беше преминал отвъд бариерата, Модиун бе спрял напълно случаен автомобил с четирима пътници и бе зaeл едно от свободните места в него. В това се състоеше тяхната среща. Нямаше никаква разлика между тях четиримата и останалите хора-животни.

Реално погледнато, това беше истината за неговите отношения с тях.

Но въпреки всичко тялото му оставаше да е разгорещено, повече от обикновено.

Четири дена след процеса звънецът на входната врата иззвъня още в ранни зори. Когато Модиун отвори, на прага завари офицерхиена в униформа.

— Четиримата осъдени са получили отказ в отговор от върховния апелационен съд. Съдът настоява в качеството си на главен свидетел вие да бъдете уведомен за неговото решение.

Модиун смяташе да благодари и да затвори вратата, но почувства как лицето му почервенява след чутото съобщение. Не беше за вяране!

— Искам да посетя осъдените, преди присъдата да бъде изпълнена! Възможно ли е да стане по някакъв начин?

— Ще се радвам да направя запитване от ваше име — отговори му офицерът, — и ще ви съобщя за решението.

Оказа се, че е възможно. Той можеше да посети приятелите си в деня преди екзекуцията — вечерта на шестия ден след процеса.

Модиун трябваше да се съгласи, че хората-хиени наистина уважаваха закона и се държаха твърде любезно. Първоначалното му чувство за някаква сложна и коварна машинация от тяхна страна срещу него сега му се струваше напълно погрешно.

Отвън килията на осъдените приличаше на спално помещение, както всички останали, но с допълнителна, двойна врата, която беше заключена. Пред вратата пазеше караул-хиена. Той внимателно прочете писменото разрешение на Модиун за посещение, отключи външната врата, изчака, докато посетителят влезе, после внимателно отново я заключи.

Изминаха няколко минути, в които помещението се стори на Модиун пусто. После от една ниска койка се спуснаха чифт крака и... Неррл приседна на ръба на леглото с възклицието:

— Господи мили, вижте кой е дошъл!

При думите му веднага се появиха още три чифта крака и три познати силуета се надигнаха от кушетките. Четиримата наскочаха от койките, дойдоха да се ръкуват с посетителя.

Модиун се огледа. Помещението се отличаваше от другите спални. Зад последните койки се намираше мъничка ниша, където бяха разположени маса и необходимото оборудване за всяка една столова.

След кратък оглед, Модиун колебливо се обади:

— Помислих, че ще е добре да дойда и да се сбогуваме.

Едра сълза се търкулна по бузата на Руузб. Беше съвсем пребледнял, бузите му бяха хълтнали, не изглеждаше никак добре.

— Благодаря ти, приятелю — отвърна му с приглушен шепот.

С явно удивление Модиун се вгледа в него.

— Има ли някакъв проблем? — запита. — Всеки някой ден си отива от този свят! Защо да не е сега?

А после се поправи:

— Искам да кажа, утре!

След думите му настана мълчание. Дуулдн приближи, застана пред Модиун. На бузите му горяха две големи розови петна. Дуулдн с мъка прегълътна, видимо едва се сдържаше.

— Приятелю, ти явно по много странен начин разбиращ нещата от живота! — и той свъси вежди. — Модиун, аз никога не съм срещал

маймуни като теб. В креслото на свитетелите ти най-спокойно ни предаде!

— Но истината си е истина, не е ли така? — опита да се защити Модиун. В този миг той разбра, че забележката на человека-ягуар не бе дружеска.

— Нали не си ми ядосан? — запита го тогава.

Розовите петна побледняха. Дуулдн нададе тежка въздишка.

— Намерението ми беше ужасно да ти се разсърдя. После размислих и си казах: „Нашият глупавичък приятел просто се опитва да ни помогне, да ни спаси.“ И яростта ми премина, превърна се в безсилие. Нали така, приятели?

И той изгледа останалите.

— Така е! — отвърнаха Неррл и Иггдооз с гробовни гласове.

Руузб мълчеше, гледаше в пода и търкаше очи.

Всякаква надеждица ги беше напуснала. Модиун реши да ги превъзпита.

— На колко години си? — започна да пита всеки един.

Така за първи път разбра, че възрастта им се колебае между двадесет и шест и тридесет години. Руузб бе най-младият, а човекът-хипопотам най-старият от тях. Тъй като бяха хора-животни надеждата им бе да доживеят поне до шейсетте.

— Значи — разсъждаваше на глас Модиун, — грубо казано, всички вие сте изживели половината от нормалния си живот. За оставащата половина едва ли си заслужава да се борите!

Хората-животни озадачено го изгледаха в отговор на такъв аргумент. Най-сетне се обади човекът-лисица, като изрази всеобщото им вълнение.

— Да, но само като си помисля, че живея тук в ужасно положение, защото се опитах да ти бъда приятел...

Човекът бе поразен. Той не разбираше какво общо можеше да има между тези две обстоятелства.

— Струва ми се намекваш — проговори той смутено, — че тук има причинно-следствена връзка? Но не е така. Най-напред вие направихте това, което сметнахте за нужно, а после хората-хиени направиха онова, което те счетоха за нужно. Подхождайки към събитията от гледна точка на рационалното мислене, може да се

разбере, че двете неща не са свързани. Нещо у вас ви говори, че има връзка, но в действителност — такава няма!

Модиун виждаше, че те не го разбират. Изглеждаха по-отчаяни от всяко. Той неочеквано беше обзет от съжаление към тях и продължи:

— Трябва да разберете, че никой никога не е открил смисъла на живота. Затова всеки вид трябва да бъде сведен до незначителна група, където всяка личност да носи у себе си съвкупността от гените на расата, тоест — пълната генетическа наследственост и... и да чака! Тъй като на Земята от всеки вид има останали достатъчно много представители, няма причини, поради които вие да искате да продължите монотонното си и безлично съществуване. А е и твърде възможно в тази завоевателна експедиция да ви убият!

В този момент караулният отвън силно задумка по вратата.

— Всички посетители да излизат! — завика той през прозорчето в металната врата.

— Един момент — обади се Модиун и се обърна към своите приятели. — Е, какво мислите по въпроса?

Голяма сълза се търкулна по бузата на Руузб.

— Сбогом, приятелю! — каза му той. — Не разбирам за какво говориш, но мисля, че го правиш с добри намерения.

Той му протегна ръка.

Модиун въздъхна като Дуулдн.

— Трябва да приема — каза им, — че ако чувствата ви са такива, то е по-добре да излезете с мен. Не е необходимо да минавате през изпитание, което до такава степен не ви се нрави! Ще заявя на властите, че смятате наказанието ви за неприемливо. Така ли е?

Четиримата хора-животни озадачено го изглеждаха. Човекът-ягуар с жаловит тон запита:

— Как да излезем с теб? Пред вратата отвън стои въоръжена охрана!

Човекът махна ненавистно.

— Аз просто ще изразя мометно заблуждение — минимална интерференция в неговия мозък, колкото да ви пропусне! После ще можем да продължим дискусията в моята каюта.

„Разбира се — помисли си той, — ще има реакция от страна на хората-хиени. Може би ще е най-добре след това да отида и да

поговоря с Нунули!“

Един час след като и петимата се озоваха в неговата каюта, някой позвъни на вратата. Модиун отвори и за седен път се озова лице в лице с високопоставения униформен офицер, който шепнешком му довери:

— Отново имам заповед да ви помоля да дойдете и разговаряте с Всемогъщия Нунули. Ще заповядате ли?

Модиун излезе в коридора, включи енергозащитната бариера около своята каюта и му отвърна:

— Готов съм да ви последвам.

После затвори вратата след себе си.

XX

Последва човека-хиена по коридора, като не преставаше да си мисли, че на всяка цена трябва да докаже на Нунули нелогичността на този процес.

Докато асансьорът ги изкачваше нагоре и нагоре, на Модиун му хрумна, че животът му страшно ще се усложни, ако се наложи по време на цялото пътешествие да защитава себе си и четиримата хораживотни. А докато преминаваха през едно открито пространство между два от асансьорите, друга мисъл го споходи: „Да се надяваме, че Нунули ще намери приемливо решение!“

Когато и вторият асансьор спря, човекът-хиена внимателно огледа панела за управление. Замига бяла лампичка. Той натисна бутона. Безшумен механизъм отвори вратата и човекът-хиена каза:

— Влезте сам. Разговорът ви е частен.

Когато Модиун пое напред, вратата меко се затвори след него. Не се огледа, но се намираше в квадратна стая, която не бе по-малка от три метра. Стаята се оказа гола, с изключение на някакво подобие на матрак на пода. На него по гръб се бе излегнал Нунули.

Модиун веднага забеляза, че това бе друг Нунули, различен от предните двама, които бе срещнал на Земята. И разбира се — истински. Естествено, на тях им трябваше един такъв индивид тук на кораба, другият бе останал на Земята. В крайна сметка по един на всяко място, където за комитета бе необходимо да се изпълнява ръководна работа.

— Намирате ме в момент, в който си почивам от многобройните задължения — посрещна го изтегнатият на пода извънземен.

Модиун набързо огледа наоколо в търсене на някакъв изход или на нещо подобно. На пръв поглед нищо не откри.

— Това ли е вашата каюта? — запита той.

— Да.

— Значи на борда на този кораб вие живеете тук? — настояваше той.

— Да.

Изпънатата сива кожа по продълговатото лице като че ли мъничко се измени, сякаш чуждоземецът се мъчеше да изрази някаква гримаса, съответстваща на чувствата му. Ала се получи напрежение между мисли и чувства, което бе трудно да оцени. Нунули продължи.

— Може би смятате, че тази каюта е по-аскетична, отколкото онази, която ви предоставих?

— Просто бях заинтригуван от този факт — отвърна Модиун. — Вероятно вашият комитет иска неговите главни представители да не проявяват никакъв интерес към разкоша и към каквito и да е други признания на властта.

Лицето на съществото, лежащо на матрака, отново се измени. Появи се мимолетно изражение, подобно на онова, което Модиун бе наблюдавал на Земята у лицето на втория Нунули, изражение, което тогава бе възприел за надменна усмивка.

— Ние вече бяхме раса, привикната към аскетизма, когато комитетът ни избра за тази висока цел! — заяви извънземният. — Всичко, което ни беше необходимо...

Той замълча, после измърмори:

— Всъщност, това не е важно.

— Не ще и съмнение — съгласи се Модиун. — Вашият биологически вид е стигнал до правилния и единствен извод, че всичко в Космоса в крайна сметка се намира в причинно-следствена зависимост. Тъй че кому са нужни материални блага, освен онези, осигуряващи необходимия жизнен минимум? Така ли е? — отново попита.

— Не.

Нунули продължаваше да лежи. След няколко секунди стана ясно, че нямаше никакво намерение да обсъжда този въпрос. Модиун прие отказа му без злоба.

— Отнасям се с уважение към вашата тайна! — каза му просто.

— Естествено — отговори Нунули. — Ние подобрихме човешката раса, за да може тя да проявява именно такова уважение към правата на другите. Забелязахме у нея това качество и го доразвихме с цел да постигнем неуравновесеност. И успяхме. Така че нищо във вашето твърдение не ме изненадва.

Модиун се опита да възрази:

— Имам някакво вътрешно убеждение, че нищо у мен не се явява така изцяло едностранчиво, както вие смятате. Така например, аз съм раздразнен от вашата логика, свързана с процеса над четириимата мои приятели.

— Вие не бихте могли и да се досещате за моята логика! — рязко му беше отвърнато.

— Може би! Но логиката ви е очевидна. Заведохте процес срещу четириима хора-животни от Земята заради помощта, която те ми оказаха да се озова на борда на този кораб.

— В такъв случай кое тук е нелогичното?

— Корабът е бил конструиран на Земята, нали? — запита Модиун.

Нунули доби учудено изражение.

— Да, разбира се. Ние винаги използваме местните заводи и материали когато и където е възможно.

— Вашите работници са били земни животни? — продължаваше да настоява Модиун.

— Естествено, кой друг да бъде? Комитетът настоява да се използва местна работна сила.

— Тогава — продължи Модиун, — какви могат да бъдат вашите възражения? По правило, аз имам правото да бъда на този кораб.

— Не мога да разбера смисъла на вашите разсъждения! — последва хладният отговор.

Модиун протегна ръка.

— Земята принадлежи на Човека и в по-малка степен на животните, които той е успял да измъкне от тяхното животинско състояние. Затова и корабът, построен на Земята от животни, живеещи на Земята, принадлежи на Човека и в по-малка степен на животните. Аз съм единственият човек на борда, следователно този кораб ми принадлежи.

— Земята е завоювана планета! — отговори Нунули с достойнство. — Затова нищо не ѝ принадлежи, а в това число и на човека!

Модиун упорито поклати глава, почувстввал как веждите му се подвигат — реакцията на тялото му го удиви, защото това беше емоционален протест срещу другата гледна точка.

— Аз още не съм се примирил с доминациятата на Нунули — каза той. — Докато съществувам, корабът ми принадлежи. Всичко останало — той замълча за миг, — всичко останало е второстепенно. Обмислям най-доброто решение на тази ситуация. Търся жената, която, както изглежда, е отвлечена от Земята и заведена на друго място. Ако вие можете да ме отведете там, където тя се намира, аз с радост ще напусна този кораб веднага след срещата ми с нея.

— Такова решение е напълно невъзможно! — възрази съществото, лежащо на пода. — Но да се върнем за миг на вашата логика. Погрешността й произлиза оттам, че вие не знаете за другата наша цел, която пряко ви касае. Имате ли представа колко дена изминаха от момента на излитането на този кораб от Земята?

В тона му като че ли прозвуча ликуване.

— Малко повече от една седмица — отговори Модиун. Трябаше да си признае, че бе обезкуражен от въпрос, който като че ли нямаше нищо общо с разговора.

Съществото отново се успокои, сивозелените му очи широко се разтвориха, плътно обтегнатата кожа на лицето едва-едва се отпусна.

— Този кораб — започна съществото, — е изминал приблизително четиристотин светлинни години. На няколко пъти променя курса на полета си и нарочно се отклони от своята цел, за да не може да се определи направлението, откъдето е тръгнал.

Нунули замълча, за да даде възможност на Модиун да осмисли казаното, да реагира. Както и очакваше извънземното, човекът бе разстроен от такава информация.

— Защото, разбира се, не е никак разумно да се дава на потенциалния враг каквото и да е сведение за планетата, откъдето е пристигнал нападащият кораб!

По блясъка в очите на своя събеседник Модиун разбра, че не бе прав. И действително. След минута на очевидно доволство, съществото обясни мотивите на своите действия:

— Безспорно сте прав за планетата, към която отиваме. Но корабът маневрира в Космоса единствено заради вас. За да ви обърка. За да ви убеди, че вие никога няма да се върнете на Земята. Такава е и целта на процеса срещу вашите приятели-животни. Ако се замислите, ще видите, че ние до последния момент отвличахме вниманието ви с организирането на този процес срещу тях, както и с онова, какво

можеше да ги очаква... Протакахме във времето, докато корабът не прелетя необходимото разстояние. Естествено, този кораб няма да се върне на земята.

Значи такава бе тяхната стратегия. Целият този план се стори на Модиун никак си безполезен. Но сега вече нямаше никакво съмнение, че логиката на раса като Нунули стигаше винаги до крайности. Те трябваше да изпълнят никаква цел, свързана със Земята. След като бяха унищожили човешките същества отвъд бариерата, след като бяха накарали Судил и Модиун да напуснат Земята и бъхя успели да ги отдалечат от нея, те вероятно считаха своята мисия за приключена.

Пълната ирационалност на такава една мисия и нейните прикрити цели накараха Модиун да изпита усещането, че не може нищо да отговори на такова безумство. Единственото, на което той се оказа способен, бе да направи логически извод:

— В такъв случай, след като моите приятели са изпълнявали ролята на пешки в разиграваната широкомащабна партия шахмат, надявам се няма да имате нищо против да отмените смъртното им наказание и да проявите капчица милост!

— Нямам никакви възражения — бе мигновеният отговор. — Всъщност, това е и една от причините, поради която ви повиках.

После Нунули продължи с по-официален тон:

— Реддл, офицерът-хиена, който ви доведе дотук, ще ви придружи до вашата каюта и ще връчи на вашите четирима приятели оправдателния документ.

Съществото продължаваше все така да лежи по гръб в голата стая. Най-сетне се обади в заключение:

— Струва ми се, че за момента бихме могли да приключим нашата среща.

И на Модиуун така му се струваше. Освен едно-две нещци, които все още му се искаше да изясни.

— Приключихте ли с вашите машинации срещу мен? — запита направо той извънземният.

— Какво искате да кажете?

Съществото на пода изглеждаше заинтересувано.

— Схемата беше такава: срещу мен се предприеха никакви действия и аз ги приех. Приех дори и самият Нунули, който предварително бе замислил всичко и продължих моето мирно

съществуване. После разкрих, че срещу мен съществува таен заговор. Искам да разбера дали още ще продължава. Имам предвид тайният заговор. Или вашата мисия спрямо Земята и човешките същества е изпълнена?

— Сега вече тя е изпълнена — бе отговорът. — Не виждам как би могло да бъде другояче.

— Точно това ми беше казал и Властелинът Нунули Номер Две — възрази Модиун. — Но думите му се оказаха лъжа. А на мен започна да ми омръзва от всичките тези лъжи и сплетни. Те са в разрез с примитивната истина и логиката на космоса.

— Как може последният представител на една раса да разбира логиката на космоса? — Нунули беше раздразнен. — Оставете ме да помисля...

След кратка пауза той продължи:

— Единствената друга цел, свързана с вас в рамките на нашата мисия, би била да ви убием — вас и жената. Как мислите, може ли да се случи?

— Не мисля, че е възможно! — отвърна Модиун след моментен размисъл. — Не би могло да се случи, ако окажа съпротива!

— Правилно — гласът на Нунули все така беше раздразнен. — Значи, получихте отговора, който търсехте.

На пръв поглед, отговорът наистина изглеждаше задоволителен и правдив. Само че...

— Има още нещо, което е дотолкова важно, че може би ще се видя принуден да изискам от вас отговор.

— Би било непоносимо! — проточи Нунули.

Думите му потресоха човешкото същество — за него бе немислимо да прави каквото и да било, непоносимо за друго живо същество.

Модиун продължи да обмисля проблема. После се обади:

— С известно закъснение, май започнах да разбирам...

Изчака, докато значението на думите проникне в Светаята Светих на мозъка му. А то не се оказващо никак успокояващо, защото двамата със Судлил бяха последните оцелели от човешката раса. Осъзнаването на истината — ако това бе истината, — бе станало твърде късно. Не бе много ясно какво трябващо да прави... но преди всичко разговор с комитета — да, такъв разговор трябващо да има.

И Модиун довърши започнатото.

— … започнах да разбирам, че е може би неблагоразумно една раса да се оставя да бъде усъвършенствана от друга, чиито мотиви могат да бъдат далеч не алtruистични.

Докато говореше, изпита обичайното изменено усещане да се надига у него без думи, някъде от гълбините на нервната му система. Чу се да заявява:

— Въпросът не е изчерпан от моя гледна точка. Това са прости логически заключения с временен характер.

Наложи му се да упражни усилие на съзнанието, за да спре потока от думи. За миг бе изумен от силата на това чувство. Не след дълго се овладя и можа да продължи:

— Всеки път, когато говоря с някой Нунули, наблюдавам реакция на моите думи, която е пълно копие на онова, което ми е казал друг Нунули. Така че се виждам принуден да ви запитам: как мога да определя какво всъщност представляват Нунули и не са ли самите те комитета, който твърдят, че представляват?

Той мълкна.

— Виждате, че трябва да преодолявам моето естествено нежелание да задавам въпроси. Освен ако — той бе изпълнен с надежда, — освен ако вие не ми предложите някакво не така суроvo решение.

Безцветните очи на Нунули го наблюдаваха с такава настойчивост, че едва след няколко дълги минути Модиун успя нерешително да добави:

— Защо по собствена добра воля вие не ми разтворите мозъка си, защо не ми покажете достатъчно от историята на Нунули, за да се убедя действително, че не съм бил прав?

Съществото на пода се размърда. Тънките крачка се раздвишиха, ръцете леко се извиха. Вратът се преви назад и съществото се изправи.

— Добре, съгласен съм — каза Нунули. — Отстъпвам пред оказаното ми от вас почти престъпно влияние. Но ви предупреждавам, че комитетът може да бъде насърбен, а аз не отговарям за неговите евентуални реакции и възможни последствия.

XXI

Първите картини, които се разкриха пред Модиун, показваха прост и аскетичен живот. Нунули, вероятно на своята планета, живееха като монаси. Модиун забеляза дълги, мрачни постройки, в които всяко същество имаше своята подобна на килия стаичка, където водеше своето еднообразно и монотонно съществуване. Подовете бяха голи, в килиите нямаше никаква покъщнина, освен матраци, на които Нунули спяха.

Следващите картини показваха жените-нунули в своите домове, малко по-различни от другите постройки. Различаваха се в смисъл, че имаха общи дворчета и стаи, където се грижеха за децата, а най-малките бяха настанени в удобни кошарки.

Не всеки четири или пет години някоя хубава сутрин жената-нунули се отправяше към един от манастирите. Мислената картина я представяше да чука по вратата на някоя от килиите. После на втора, на трета и така нататък. Мъжът във всяка килия явно разпознаваше начина на почукване. Ставаше от матрака, отваряше вратата. Заставаше пред жената, оглеждаше я. Жената-нунули също стоеше пред него в очакване. Не изглеждаше обезкуражена от първите откази, просто отиваше до следващата килия. На третия път, поне винаги ставаше така, докато Модиун наблюдаваше, тя стигаше до стая, където мъжът биваше привлечен от миризмата или от мисловните ѝ вълни и я приемаше. Там тя оставаше дни и нощи със своя „любовник“. В повечето от случаите двамата просто лежаха един до друг и медитираха. Но на два пъти по време на престоя ѝ в килията наставаше моментът на... Възбуда? Дажи при чудесния мисловен контакт Модиун не можа да определи естеството на това чувство. Каквото и да бе, то потикваше двойката да извърши съвъкупление, което на Модиун се струваше безконечно. Четири часа? Пет? Във всеки случай отнемаше по-голямата част от нощта.

След второто съвъкупление жената просто ставаше и, без дори да погледне своя любовник, излизаше от килията и напускаше манастира.

След което я поемаха други жени, които я въвеждаха в малко, уютно жилище. Там, в безмълвната тайна на своята килия, тя изживяваше бременността и след около година раждаше своеобразно малко чудовище, което след известно време приемаше облика на Нунули.

Неочаквано сцените промъркнаха, изчезнаха. От пода на малката си стая Главнокомандващият Нунули надигна очи към Модиун и му каза:

— Такъв бе нашият живот, докато комитетът не ни показва как можем да му бъдем полезни.

Модиун беше разочарован.

— Това ли е всичко, което смятате да ми покажете?

— Това е резюме на нашата история, докато не се появиха Зувгите — сухо му бе отговорено. — Тъкмо онова, за което ме питахте!

Модиун отвори уста, готов да възрази, че отговорът не го задоволява. После се овладя. Осъзна, че току-що пред него бяха направили удивително разкритие.

„Зувгите!“ беше казал Нунули.

От контекста ставаше ясно, че това бе расата, към която принадлежеше комитета...

„Явно действително съм упражнил голямо влияние над него, след като получих такава информация!“ — помисли си Модиун. Дълги минути Модиун размишлява над името. В крайна сметка стигна до извода, че онова, против което искаше да протестира в началото, все още не бе доизяснено.

Затова и каза:

— Картините, които ми показвахте, не обясняват резкия скок на развитие на Нунули от суровото монашеско съществуване до масовите убийства из цялата галактика. Как се е стигнало до такава промяна?

Зелените очи с недоумение го загледаха.

— Дали двамата говорим за едни и същи неща? — започна Нунули и изненадващо мъркна.

Ала след малко продължи.

— О, да! — очите му се разшириха, сякаш най-сетне той великодушно разбра за какво ставаше дума. — Онова, което ние правим от името на комитета, не е убийство!

— Разрешете ми да внеса яснота по въпроса — каза Модиун. — Вие или други Нунули сте унищожили човешката раса, или поне сте учавствали в нейното изтребване. В съответствие с вашето *кредо*, нима тук не става въпрос за убийство?

— Това е част от програмата на комитета по усъвършенстване на живота в галактиката.

Нунули вяло махна. Ръката му бе тънка, сива и лъщяща.

— По усъвършенстване на какво? — не разбра Модиун.

Съществото остана спокойно.

— Съжалявам. Налага се да ви помоля да бъдете така любезен и да ме напуснете. Желая да продължа моята почивка. Проблемът ви е решен — вашите приятели са в безопасност. Получихте и информацията, която искахте. Нали нямате намерение да настоявате при съвсем явното ми нежелание да продължим?

Модиун се поколеба. Думите на Нунули не му оказваха такова влияние, каквото бе следвало да се очаква. Много въпроси още се въртяха в главата му и нямаше как да не е обезпокоен, както го беспокоеше и нетърпението му към какъвто и да е протест.

— Намирам се в необичайно странно настроение — чу се да казва най-сетне. — Има доста неща, които искам да разбера.

Той не изчака Нунули да му позволи да продължи.

— Струва ми се, най-важният въпрос е да узная по какъв начин членовете на комитета получават подкрепа от раса като вашата?

В сивосинкавите мътни очички като че ли проблясна объркане. После на гладкото лице се появи изражение, сякаш Нунули се намръщи, ако можеше така да се определи. Когато съществото заговори, всичко в държането му като че искаше да каже: „Ами да, от само себе си се разбира!“

— Те са висша раса. В момента, в който един от тях влезе в контакт с нас, той внуши в съзнанието ни указана цел. Оттогава, след като открием планета с напреднала и развита култура и преценим, че са ни необходими изобретателни методи за действие, ние се обръщаме към член на комитета по същия начин да внуши в съзнанието на нашите лидери новите цели. Това е всичко. Тогава всянаква съпротива се прекратява.

— Аха! — обади се Модиун. Всичко бе започнало да се изяснява.

— Цел, ами да, разбира се!

После запита многозначително:

— Когато Зувгите влязоха в контакт с Нунули, осъществяването на връзката мислено ли беше? Искам да кажа — имаше ли мислен разговор или никакъв мисловен диалог?

Нунули бе възмутен.

— Един член на комитета не разговаря никога с представител от по-нисша раса.

Модиун едва сдържа ликуването си. Победата му бе малка, но той беше узнал нещо, което Нунули не знаеха. Зувгите не можеха да предават мислите си двустрочно в обикновения смисъл на думата. Енергията си обаче те можеха да използват, за да осъществяват внушения.

Цели, намерения — всичко можеше да бъде внушавано. В този смисъл Зувгите можеха да си разменят внушения. Най-вероятно съумяваха да се защитават от хипнотическото въздействие на взаимно внушение, да разговарят безпроблемно през километри и години пространство и време чрез посредничеството на Единното Психопространство. По подобен начин можеха да внушават на други личности, които нямаше как да се защитат срещу тяхното внушение.

Модиун остана поразен, когато разбра, че тялото му трепери под въздействието на такава информация. Трябваше да употреби усилие, преди да успее да каже:

— Те могат ли... могат ли да се обединят... и заедно да излъчват внушения?

— Всичките хиляда наведнъж! — с огромно удовлетворение отговори Нунули. — Тяхната сила е непреодолима!

Те не обсъждаха повече това качество на Зувгите. Срещу такъв мощнен защитен фронт на хиляди индивида, всеки един от които можеше да оказва силна индивидуална съпротива, човешката система на въздействие не можеше пряко да се използва.

На Модиун веднага му се прииска да узнае и други подробности.

— Целта на тези същества продължавна да ме удивлява. Техният план за усъвършенстване на галактиката включва унищожаването на човешката раса и, твърде възможно е, на хиляди други разумни същества. Какво научно обяснение има в основата на всичко това?

Нунули се оказа лишен от въображение.

— Да, информация по този въпрос има, но тя е „класифицирана“. Притежавам я, но не мога да я разкрия.

За миг в съзнанието на Модиун се прокрадна мисълта, че четири милиарда мъже и жени бяха мъртви заради великата цел на Зувгите. В крайна сметка той бе длъжен да получи някакво разумно обяснение.

— В такъв случай — заплаши, — ще ми се наложи да ви принудя да ми отговорите.

— Принудата няма да ви донесе никаква полза — отвърна Нунули. Имаше самодоволен вид. — Уверих се, че е невъзможно за никого, дори и за човешко същество, да проникне в сектора на моя мозък, където са засекретени тези данни.

— Би било интересно и за двамата да проверим дали наистина е така! — отвърна Модиун.

Но не говореше сериозно. После се улови, че мислено одобрява ограничението, което предварително си беше наложил: ако Нунули разкрие историята на своите предци, то насилие няма да има. Решението, заложено някъде дълбоко в Модиун, може би бе малко преувеличено и се оказваше по-скоро смешно, тъй като по време на бурни емоции или физическо напрежение Модиун използваше вътрешните си резерви, без да държи сметка на поети предишни морални ангажименти.

Все още колеблив и все още размишлявайки над това, той запита:

— Какво казаха Зувгите за естеството на бариерата във вашия мозък?

— Ако използвате системата си за въздействие в този сектор, аз мигновено ще бъда убит!

— О!

— Приема се — спокойно продължи Нунули, — че вие няма да направите нищо, което действително да ми навреди. В края на краищата, трябва да докажете, че можете да бъдете милостив и състрадателен.

— Да, предполагам, че е така. — неохотно се съгласи Модиун. — Само че...

После му обясни, че биологията е област, която човешките същества отлично познаваха.

— Онова, което ние направихме със животните на Земята, е нищожна част от нашите общи способности да манипулираме

клетките и групите от клетки. Вече забелязах, че вие притежавате определен тип нервни клетки, които не са подобни, но сравними с човешкия тип клетки. Всяка една от вашите нервни клетки има в краищата си дълги влакна нервна тъкан. У човешките същества подобни връзки се наричат аксони^[1] и дендрити^[2]...

— Запознат съм с анатомическите подробности, за които ми говорите — сухо го прекъсна Нунули.

— Добре — продължи Модиун. — Преди години на Земята са вярвали, че аксонът е просто един вид кабел, подобен на телефонния, способен да предава електрични импулси. Същото се отнасяло и за дендритите. Открили обаче, че всяко едно от тези миниатюрни нервни вещества било осеяно с мънички петънца — от пет до десет хиляди. Последвалите опити показвали, че всяко от тези петънца е своеобразен терминал със свой вход и изход. Та представете си сега човешкия мозък със своите дванайсет милиарда клетки, всяка от които е с нервни окончания, имащи около пет-десет хиляди входове и изходи, от които нито един, очевидно, не се използва при непосредственото предаване на импулсите на мозъка.

— Много добре съм запознат с тези подробности — последва резкият отговор. — Ние изучавахме тези своеобразни терминали с техните входове и изходи, каквите у другите раси липсват. Това направи възможно усъвършенстването на човешкия вид до такова ниво, че всеки индивид да обладава пълната сила, но да не може да я използва срещу други, заради своята философия, припомните си!

Модиун с тъга си спомни, но продължи да разсъждава на глас.

— В един работещ електронен апарат неизползваните входове и изходи създават паразитен шум. В човешкия мозък те са източник на безпорядък и неправилни свръзки. Едва по-късно беше открито, че входовете действително приемат всички мисли на другите хора, а изходите действително предават изцяло съдържанието на мозъка на Единното Психопространство. Но ето каква е моята мисъл: онова, което е влизало и излизало до такава степен е било обременено от паразитни шумове, че е било невъзможно да се отдели информацията от шума, докато не бе разработена нашата система за взаимействие. Не виждам нищо особено опасно в това да се ограничи една тотална сила чрез дадена философия... Освен тогава, и вече започвам да го разбирам, когато това ограничение води до пълно саморазрушение.

Което означава, че аз се чувствам относително свободен да изразявам. Мисля, че бих могъл много лесно да ви помогна да премахнете или избегнете бариерата, програмирана у вас...

Модиун не довърши своето предложение.

— Но — заключи той, — онова, което искам, е да получа наистина повече допълнителна информация.

Последва дълга пауза. Очите на извънземното се втренчиха в Модиун. Най-сетне Нунули се обади:

— Ще отговоря на почти всички ваши въпроси, освен на този. Не съм уверен, че вашите знания могат да преодолеят онова, което е било създадено от член на комитета. Какво още искате да знаете?

— Къде се намират Зувгите?

— Не знам. Никога не съм ходил там. Очевидно те няма да допуснат някой, който го знае, да се окаже наблизо край вас.

За Модиун това бе честен отговор.

— Тогава разкажете ми какво знаете за комитета.

— Те са най-напредналата раса в галактиката. Науките, които не са развили сами, са ги заимствали от другите раси с помощта на своя метод за едностранно управление и контрол на разума. Никой не може да застраши могъществото на Зувгите, те са единствената безсмъртна раса...

— Искате да кажете, че са живели повече, отколкото другите? — прекъсна го Модиун с усмивка. — Досега човекът е живял три хиляди и петстотин земни години. Възможно е еволюцията да доведе този срок до десет хиляди. Но има причини, поради които нормалната клетка се изражда и съответно разпада, което води до смърт.

Гладкото, загадъчно лице бе по-безизразно от когато и да било.

— Повтарям — те наистина са безсмъртни. По-голямата част от членовете на комитета са на повече от сто хиляди земни години! Добре ли ме чухте?

— Н...но, това е невъзможно на този етап от развитието на галактиката! — протестира Модиун. — Освен по един-единствен начин...

Той се обърка, смути.

— Преди много години ние хората решихме да не тръгваме по такъв неестествен път.

— Не сте тръгнали, заради вашата философия, прав ли съм?

— В основни линии, предполагам, че да. Но и защото...

Нунули го прекъсна спокойно.

— Там е била грешката ви. Природата не се интересува от правилните или неправилни методи. Значение имат единствено фактите. А факт е, че тези индивиди са невероятно стари, а вие сте неспособни да направите онова, което те са постигнали!

Съществото на матрака мълкна.

— Сега, надявам се, ще престанете да ми задавате повече въпроси като на разпит и ще можем най-сетне да се разделим, всеки да поеме по пътя си!

— Да — съгласи се Модиун. — Останалото ще узная, когато се срещна и побеседвам с представители на комитета. Вие можете ли да организирате такава среща?

— Невъзможно е... поради причините, които вече ви обясних. Те не приемат съобщения. Те просто ги изпращат под формата на заповеди.

— Ако все пак изникне някаква възможност — не се предаваше Модиун, — знаете къде да ме намерите.

— Да, знам къде да ви намеря — беше му отговорено с неприкрито доволство. — Знам и накъде сте се запътили!

— Накъде?

— Заникъде.

[1] Аксон (мед.) — израстък на нервна клетка, даващ началото на нервно влакно. (бел. прев.) ↑

[2] Дендрит (мед.) — разклонено продължение на цитоплазмата на някои нервни клетки. (бел. прев.) ↑

XXII

Всичко приключи.

Поне за хората-животни повече проблеми нямаше. Когато се завърнаха в своето спално помещение, четириимата бяха някак си изнервени. Но тъй като нищо не се случи, когато съседите им по легла ги наобиколиха, започнаха да ги потупват дружески по раменете и да им стискат ръцете, а дори имаше и аплодисменти, те бързо отново се нагодиха към своето безгрижно съществуване.

Разбира се, бяха добили сурвия опит. Силата на стреса, който бяха изживели, се прояви за първи път още щом се озоваха в каютата на Модиун. Когато Модиун, който беше в банята, излезе оттам, ги завари да оглеждат всичко наоколо с удивление. Сякаш бяха забравили няколкото часа, прекарани по-рано тук. Изучаваха разкошната гостна и изразяваха своите чувства с възклициания, наслаждаваха се на прекрасната мебелировка в стаята. Но щом видяха кухнята с отделна столова, те се разприказваха, изразиха с думи своето възхищение.

— Дявол да го вземе, приятелю! — Руузб подозрително заклати глава. — Това се казва класа! Как го постигна?

— Да, как? — заинтересува се и Неррл.

Иггдооз и Дуулдн стояха на място, не мръдваха, очите им се бяха облещили от любопитство.

Модиун им даде обяснението, което бе получил от високопоставения офицер-хиена.

— Както ми казаха, докато се пренасях — започна той, — тъй като не съм бил предвиден в списъка за спалните помещения, единственото свободно място се намерило сред каютите, запазени за офицерите.

— Дявол да го вземе! — не преставаше да се удивява Руузб. — Май наистина си струвало да си нелегален пасажер!

Модиун великодушно продължи:

— Приятели, защо не идвate да се храните тук с мен? Така ще можем да бъдем заедно!

Те охотно се съгласиха, а Модиун си осигури компания, което беше доста приятно. Не че компанията им бе изключителна. Те просто не спираха да говорят за предстоящото кацане. Темата стана неизбежна. След като отиваха на допълнителни тренировки, Модиун включваше телевизора на вътрешен обхват. На екрана се появяваха високопоставени хора-хиени, които говореха за същото. Един-единствен канал изльчваше музика и при това все различна.

На втория ден четиридесета пристигнаха в неговата каюта с пакети и дълъг прибор, който изльчваше статистически заряд, веднага регистриран от една от системите на възприятие в мозъка на човешкото същество. Модиун огледа оръжието, видя, че е с неземен произход и конструкция.

— Твърде изобретателно! — произнесе, като върна оръжието на собственика му, човека-ягуар. На бузите на Дуулдн разцъфнаха познатите яркочервени петна.

— Ти подиграваш ли се! — запита той. — Много вода изчете, докато главата ми схвана как се действа с това чудо. А ти се държиш така, все едно всичко ти е ясно...

— Ами... — Модиун не знаеше какво да каже.

— Сигурно по-рано го е виждал в Африка? — подметна Руузб от другия край на стаята. — Нали, Модиунн?

Модиун с радост прие щастливото обяснение.

— Прилича на онези, които съм виждал в Африка — каза той спокойно. — Зарядът се намира в този удължен ствол. — Той посочи издутината, следваща долната част на цевта на това своеобразно оръжие, подобно на пушка. — Ако този бутоон се натисне с палец, зарядът се освобождава. Съдейки по размерите, предполагам, че енергията, която се освобождава при мигновения изстрел, би могла да преобразува въздушна колона от петстотин метра в електростатичен проводник, а електрическият ток на малкото вътрешно динамо застига всяка цел без пропуск. Мисля си, че с хиляда ампера при шестстотин и шестдесет волта, е напълно достатъчно да се убие даже и невидоизменен слон!

Той поклати глава и тъжно заяви:

— Колко жалко!

— Какво толкова му е жалкото? — запита го Дуулдн. — Сигурно ще ни се наложи да го използваме, за да се защитаваме. Знае ли се на

какво ще попаднем?

Тъй като те не предполагаха истинската цел на експедицията, Модиун прекрати разговора.

По време на обяд, докато се хранеха заедно, Модиун научи, че кацането беше предвидено за следващата сутрин.

XXIII

По молба на Нунули, Властелинът на кораба, Модиун остана в своята каюта. При така стеклите се обстоятелства, подчертало бе съществото, това бе най-малкото, което той можеше да направи. Съветът на извънземното се стори разумен на Модиун. В крайна сметка, тук той беше неканен гостенин, затова трябваше да се показва и безпокой останалите колкото е възможно по-малко.

Нунули отклони рязко молбата му и не му позволи да наблюдава кацането по видеоустройството в каютата. Модиун отбеляза, че непосредствено след отказа тялото му изпита досада. Всъщност, той действително нямаше за какво да се забърква в неща, които пряко не го засягаха. От друга страна пък бе очевидно, че подобна инвазия щеше да се окаже скучна с безчислените си еднообразни действия.

Модиун не се постара да си представи какво ставаше отвън. Континентите на непознатата планета, които бегло бе забелязал в по-ранните стадии на приближаването на кораба, бяха с такива размери, от които ставаше ясно, че на планетата има достатъчно много обитатели, което пък му даваше основания да предполага, че съществата щяха да окажат съпротива на приложения срещу тях метод на завладяване.

Така той продължи обичайните процедури, които изискваше от него порасналото му тяло. Наближи време за лягане и той хапна набързо. После, когато се отпусна в очакване тялото да изпълни необходимите биологически функции, той си позволи да послуша протяжна животинска музика. Странно: циркуляцията на кръвта му се усили, ударите на сърцето му зачестиха, очите му заблестяха. Музиката продължаваше да бъде за Модиун източник за обучение на неговите емоции, едно възможно обяснение за поведението на човека преди.

„Ние наистина сме произлезли от същества от съвсем примитивен тип!“ — хрумна му. И го достраша, като си помисли, че Нунули са открили именно този примитивен човек и безпогрешно са

разбрали неговата уязвимост. Което, разбира се, нищо не означаваше. В края на краищата онова, което те смятаха, че са постигнали, и това, което действително бяха постигнали, бяха съвършено различни неща.

Размишляйки над тези въпроси, той приключи с тоалета, съблече се и си легна.

Един час измина, после го събуди чукане по вратата.

„Някой почука — сепна се той. — Нима звънецът е развален?“

Но запали лампата и стана.

— Кой е?

— Аз съм, Нунули, Властелинът на кораба. Искам да поговорим!

— Защо не дойдете утре сутринта? — запита Модиун.

— Онова, което трябва да ви кажа, не търпи отлагане!

Интелектът на Модиун веднага влезе в противоречие с вродената му вежливост. Разумът му казваше „не“. А истината се заключаваше в това, че дори никога повече да нямаше разговор с Нунули, Модиун нищо нямаше да загуби. Ала разбира се, нямаше и да спечели. Работата бе там, че Модиун винаги действаше в противовес с разума. Така стана и сега.

— Гол съм — каза той. — Мога ли да се облека, преди да отворя!

— Не е необходимо. Аз винаги съм гол, както знаете. Прав сте, тялото ви е безобразно, но ще мога да го понеса.

„Виж го ти, кой от двамата е безобразен?“ — помисли си Модиун, като тръгна да отворя вратата. Нунули се промъкна в каютата му като влечugo. Отправи се към кревата и се отпусна отгоре му.

— Възникна малък проблем! — заяви той. — Помислих си дали не бихте пожелали да го обсъдим заедно?

— Какъв е проблемът? — запита Модиун. Не беше подготвен да дава обещания.

Нунули се приповдигна в леглото.

— Може би ще се наложи да се облечете и да дойдете с мен!

— Трябва ли да се обличам или не трябва? Решавайте още сега!

— остече Модиун.

— Облечете се. Температурата отвън е много ниска. Струва ми се, че най-вероятно сме се приземили откъм ледената страна на планетата.

Докато се обличаше, Модиун се сепна от мисълта, че във всеки случай, би било неразумно да напуска кораба под какъвто и да е

предлог.

— В крайна сметка — подчерта той, — намирам се на кораба без ваше разрешение. Не съм сигурен дали като сляза, няма да издадете заповед корабът да отлети към друг сектор в космоса и аз да бъда изооставен тук. Дори не знам къде е това „тук“.

— Мислех си, че не ви интересува мястото, където се намирате!
— последва резкият отговор.

— Тялото ми отдавна е изморено от всичките тези похвати — каза Модиун. — Твърде малко ме интересуват машинациите, които вие не преставате да кроите.

Нунули изглежда се примери с възражението на човешкото същество. Кротко му призна:

— Долу се води битка, която губим. Бих искал да ви помоля да използвате някоя от вашите системи за въздействие, за да спасите нашата армия!

Модиун бе изумен от идеята на своя събеседник. Опита се да го убеди, че техниките на въздействие са строго ограничени, а в сложни ситуации като тази — въобще неприложими.

— Те позволяват — обясни му, — ограничено управление на елементарни сили в ограничено пространство. Ако искате да ме убиете, вие несъмнено можете да го направите. Но ще трябва да се подгответе за ответния сблъсък със силите, които сте разкрепостили. По такъв начин работят моите системи за въздействие.

Ако можеше да се каже, че гъмжащата маса, подобни на червеи, пипалца, и гладкото като стъкло лице успяваха да приемат отсъстващо изражение, то тъкмо по този начин Нунули реагира на неговото обяснение. В крайна сметка извънземното го запита:

— По какъв начин бихте отблъснали неприятелската атака срещу кораба?

— Бих върнал обратно на борда хората и бих отлетял — просто отговори Модиун.

— Виждате ли — довери му другият, — това е проблем, с какъвто никога досега не съм се сблъсквал. Трябва да призная, че съм затруднен и объркан. Как е възможно по време на предишните ми посещения така неадекватно да съм оценил Ганианците? Мога да се закълна, че никаква сложна техника нямаше да ни е необходима, че ние просто можехме да дойдем с енергетичните ни пробойни машини и да

унищожим всичко по пътя си. Това винаги е бил най-простият метод на завоевание! — обясни Нунули. — Всичко приключва за два-три мига. След което назначаваме правителство, подчинено нам, и чакаме инструкциите на комитета.

Той поклати глава.

— Но не така се получи на вашата Земя, нали помните? Там ни се противопостави атомна цивилизация и ние трябваше да прибегнем към метод, изискващ стотици години.

Той неочаквано си спомни за целта на своето посещение.

— Ситуацията сега е много сериозна. Даже вие самият може би в най-скоро време ще бъдете обезпокоен от енергийните заряди на Ганианците, ако не ни помогнете!

Гласът му звучеше сериозно и убедително.

— Какво точно се е случило? — запита Модиун.

След известна пауза, Нунули откровено му разказа:

— Армадата от нашите бойни торпильори е спряна, а значителна част от силите на Ганайците — равняваща се, най-вероятно, на две дивизии, — са завладели цялата задна секция на кораба, включително и големия парк. Направили са го по начин, който ми е непонятен... Техническите ми съветници също не могат да си го обяснят.

— Вероятно — предположи Модиун, — бих могъл да ви помогна. Да отидем тогава в задната секция на кораба да проверим какво става. Предполагам сега, при стечението на тези обстоятелства, вече сте се отказали от атаката?

— Да, разбира се.

Съществото изглеждаше объркано.

— Преди всичко обаче трябва да освободим и върнем нашите наземни сили. Отвън, на повърхността има коло двеста хиляди человека.

Модиун бе впечатлен.

— Естествено, много са. А и моите четирима приятели сигурно са сред тях. Бяха ми споменали, че жребият ги е определил.

— Не знам нищо за такива подробности! — побърза да се измъкне Нунули.

Модиун, който вече бе хванал дръжката на вратата, се обърна и намръщено изгледа извънземното.

— Начинът, по който ми го казвате — бавно произнесе той, — ми дава повод да изпитвам съмнения относно вашата система с

тегленето на жребий. Навярно и тя е така честна, както и обсъждането посоката на този кораб?

Модиун свъси вежди.

— Сигурно моите приятели са избрани умишлено, вероятно нарочно са получили най-опасните задачи с надеждата да ги ранят или да бъдат убити?

— Не, не е така, кълна се! — Нунули започна да губи търпение.

— Каква ще е ползата?

После се развълнува, отчаян мълкна.

— Ако вашите приятели са там, долу, то колкото по-бързо вие се намесите, толкова по-добре! Искам да ви уверя, че навън е истински кошмар. Нещо трябва да се направи. В противен случай нашите войски ще бъдат пометени!

— Дори не си и представям какво може да се направи! — отвърна Модиун. — Но тъй като целта е да се прекрати атаката, елате да видим!

При тези думи той отвори вратата и излезе в коридора. Нунули веднага го последва.

XXIV

Почти веднага стана трудно да се придвижват.

Реки от хора-животни прииждаха отзад. Раздаваха се пронизителни крясъци, чуваше се топуркане на крака, когато мъжете и жените обезумели се опитваха да си проправят път към предната част на кораба. Тълпата беснееше.

— Вървете само след мен — подхвърли Модиун на Нунули и намести здравото си тяло между крехкия извънземен и няколкото еди хора-животни, които се бяха втурнали срещу тях, бълснаха ги и подминаха, все едно че ги нямаше.

Тълпата беше обезумяла. Никой не се интересуваше от двете същества, опитващи се да си проправят път в обратна посока. За щастие масата от бълскащи се същества не беше компактна, не успя да ги залее и повлече със себе си. Тук и там сред разбеснелите се групички зейваше празно пространство, в което човекът и Нунули бързаха да се проврат.

Най-сетне те стигнаха до мястото, където лежаха ранените и мъртвците. Тук, сред хъхренето и стоновете на агонизиращите, Модиун почувства, че някой отзад го дърпа за ръкава.

— Къде отивате? — запита го Нунули.

Гладкото му лъскаво лице като че ли се бе изменило, сивият цвят не изглеждаше да е така сив, както обикновено. Пипалцата по главата му изглежда се бяха свили в своите гнезда, без да помръдват.

— Помислих си, че можем да отидем и да парламентираме с предводителя на Ганианската армия, намираща се на борда.

Нунули решително се противопостави.

— Няма да ви позволя да го направите! Би било смешно като водач и собственик на този кораб да се оставяме в ръцете им и да очаквам милост.

— Не вярвам да има проблем — отказът на Нунули учуди донякъде Модиун. — Те сигурно ще бъдат радостни да разберат, че вие сте готови да се откажете от атаката. Не е ли истина?

— Абсолютна! — съществото бе искрено. — Впрочем, ако вие успеете да ги убедите да ни позволят да върнем обратно нашите наземни войски, то уверете ги, че веднага ще отлетим!

— Страшно облекчен съм да го разбера — отвърна Модиун. — Но ми се струва, че е по-добре те да го чуят от вас самият.

Нуунули започна да отстъпва.

— Мисля, че май трябва да отида в центъра за управление! Налага се да прегрупирам нашите войски, за да могат да защитават предната част на кораба, в случай че врагът започне да го щурмува оттам преди, вие да сте преговаряли с тях. Има чувството, че никой не е помислил и не се е нагърбил с тази задача!

Беше самата истина. Модиун разбра, че телата край тях, полуживи или мъртви, бяха на хора-животни, които по един или друг начин, с пълзене или на крака, бяха успели да се измъкнат от ужасното клане, вилнеещо отзад. Ганианските войски най-вероятно маневрираха в повечето големи паркове в задната част на кораба.

— Добре — съгласи се той. — Може би идеята ви е добра. Твърде възможно е да започнат несъгласувани действия, не е изключено да има и трудности в комуникациите. Трябва да спасим живите, а това е най-важното! За всички ни!

Той си спомни от какво значение бе удължаването на живота на четиримата му приятели по време на съдебния процес.

— Надявам се, това е и вашата главна грижа!

Светлосивия тен по лицето на Нуунули отново се възстанови.

— Откровено казано — отговори му той, — аз имам указание от комитета да не подлагам на опасност своята личност, ако не е необходимо. В пламенния си стремеж към мира допуснах тъкмо такава грешка. Затова най-доброто е веднага да се върна обратно.

— Не знам нищо за вас и за онова, към което се стремите... — започна Модиун.

После мълкна. Оказа се, че говори на едно същество, което с бързи крачки се отдалечаваше и само след миг хълтна в един страничен коридор и изчезна.

Модиун продължи напред. Макар да не бе необходимо — в подобно затворено пространство защитата му щеше да се активира автоматически, — от чисто любопитство той включи системата за въздействие и изрази предупреждение.

Почти веднага получи първия сигнал. Разбра, че го наблюдаваха с достатъчно сложни уреди, които можеха да предават изображение, без директно да виждат своята цел.

Скоро забеляза как вратите пред него се разтвориха леко. Модиун се бе озовал на територия, контролирана от Ганианците. Множество живи същества, вероятно войници, наизскачаха от кабините и се подредиха зад него в коридора. Пътят за отстъпление беше отрязан!

„Добре — помисли си. — Надявам се са усетили, че идвам при тях с определена цел!“

Неочаквано в мозъка му изникна усещане за въздействие. Нещо ярко блесна край него и съвсем леко докосна рамото му. Усети леко опарване. Обстреляха го.

Модиун не се обърна. Продължи бързо да крачи напред, като внимаваше да не се препъне в труповете. Друга светковица облиза главата му, после още една. Мозъкът му работеше трескаво, регистриращ постиянен електромагнитен поток. Ала Модиун отбеляза, че по природа бе мминимален и това по-скоро беше защита, отколкото нападение.

Съществата не се целеха пряко в него. Той подозираше, че те проверяваха решимостта му да се движи в избраното направление.

Енергийният поток секна така внезапно, както бе и започнал. Няколко минути по-късно, когато наближи едно кръстовище сред коридорите, от двете страни изникнаха половин дузина същества и му преградиха пътя.

Модиун спря. Предположи, че точно в този момент щеше да разбере каква ще е цената и дали щяха да го пуснат да продължи напред.

Съществата пред него бяха ниски, набити и здрави. Имаха глави, туловища и ръце, но изглеждаха така, сякаш смътно наподобяващите им човешки тела от около метър и осемдесет, бяха издялани от мрамор.

„Човекът е създаден от глина, а Ганианците от твърд, тъмен и жилест мрамор!“ — помисли си Модиун.

Едно от шесте създания, изпречили се на пътя, му направи някакъв знак. Повелителен жест. Сякаш съществото нещо му нареджаше да направи. След като прекрати жестикулацията,

Ганианецът издаде рязък звук. Веднага той и петимата му спътници се разделиха на две групи по трима. Едната група зае позиция отляво, другата отдясно. Модиун изглежда разбра. И действително — още щом тръгна напред, двете групи поеха заедно с него.

Съпровождаха го. Къде? Надяваше се да е в командния център.

Неочаквано индивидът, който вече бе показал, че има някаква власт, се отдели от своята групичка и тромаво затича към една отворена врата, пред която в стойка „мирно“ се бяха наредили няколко Ганианци. Размени с тях неопределими шепнечи звуци, след което се обърна. Дълбокият му поглед внимателно се взря в спокайните очи на Модиун. Ганианецът посочи на Модиун отворената врата.

Модиун отново изглежда разбра. Прекрачи прага.

Видя, че се е озовал в гигантска аудитория, която много напомняше амфитеатър. Тук имаше сцена и на три нива скамейки за публиката, най-малко за шест хиляди души, плюс още една галерия, почти до тавана, където можеха да се поберат още няколкостотин.

Няколко Ганианци, явно войници, тъй като държаха в ръцете си някакви метални пръти, внимателно наблюдаваха зрелището от висотата на своята позиция. Останалата част от намиращите се в залата, бяха на огромната сцена. Зад сцената около стотина Ганианци се бяха строили в три реда. В ръцете си държаха същите метални пръти. Пред тях имаше втора група. Поне три дузини същества. Един индивид, който въобще не се отличаваше от останалите, стоеше и явно нещо разказваше на седящите.

Всичките тези сто тридесет и няколко Ганианци внимателно наблюдаваха екран, издигнат вертикално на авансцената. Ала онова, което гледаха на екрана, не можеше да се види от мястото до вратата, където бе застанал Модиун.

XXV

Всичко на сцената мигновено се измени, когато съществата забелязаха присъствието на Модиун.

Индивидът, който говореше на другите, замълча. Направи няколко тежки крачки към края на сцената, приближи Модиун и едва тогава гласът му прогърмя. Думите му бяха отправени към онези, които съпровождаха човека. Тъй като множеството го слушаше, то и Модиун можеше да го стори, без да се бои, че ще го обвинят в липса на невъзпитание. Той включи индикатора на мисли и до съзнанието му достигна грубия превод на думите:

— Дovedете при мен това прасе!

Животното, чието име съответстваше на земна невидоизменена свиня, валяща се непрестанно в калта, в съзнанието на извънземното приличаше по-скоро на малка рогата крава.

Модиун се усмихна обидено при мисълта за такова неприемливо сравнение. Той заговори, като едновременно изрази мисълта си:

— Дойдох тук напълно по своя добра воля. Ако искате да се кача на сцената, аз с удоволствие ще го направя.

— О!... Ти говориш езика ни! — Ганианският командир бе силно учуден. — Радвам се, че мога да поговоря с някого!

Модиун реши, че е прекалено сложно да му обяснява природата на възприемането на мисълта, която в съчетание с произнасяните думи, създаваше впечатление у събеседника, че слуша самата реч. Предимството на този метод се състоеше в това, че той подаваше към мисълта на другия само значението на произнесените думи.

Модиун закрачи бързо напред. Шестимата членове на неговия ескорт заподтичваха живо край него и в старанието си да не изостанат, успяха криво-ляво да го изпреварят. Иззад кулисите няколко стъпала водеха към сцената. Докато ги изкачваше, Модиун най-сетне видя какво имаше на екрана: прекрасен пейзаж от планетата Гания, очевидно намиращ се непосредствено под земния кораб. Никой не

попречи на Модиун да заеме място на сцената, откъдето да може да обгърне с взор целия хоризонт.

А там бе ден. Светъл, ярък, всичко се виждаше идеално на около осемстотин метра околовръст. От едната страна в гора течеше река, която неочаквано се появяваше точно под кораба сред широка равнина. Тъкмо наслед тази равнина, от двете страни на реката, се намираше армията на земляните... Не, не беше се окопала, неправилното впечатление произтичаше от отчаяното й положение. Армията беше блокирана на това късче земя и не можеше да отстъпи.

Ганианските армии бяха заети позиции на север, на изток, на юг и на запад. Те отблъскаха земните войски, притискаха ги в кръг на площ около три квадратни километра. Само три квадратни километра — прекалено малко за четвърт милион хора-животни с тяхното снаряжение.

Между тези блокирани земни войски и армиите на Ганианците се водеше битка. Гигантски ярки залпове разноцветен огън не преставаха да се сипят върху земните животни, святкащи пламъци и експлозии изригваха в непрестанни пръски сред отдалечените Ганиански войски.

Това бе всичко, което набързо Модиун успя да види, преди да извърне глава от екрана. Зрелището беше жестоко и безпощадно.

— Трябва колкото се може по-скоро да прекратим тази битка. За армиите на Земляните и Ганианците е безполезно да продължават тази сеч и да търсят безсмислени загуби!

— Кой си ти? — рязко го попита командирът на Ганианците.

— Казвам се Модиун. А вие?

— Аз съм генерал от Герд. Името ми е Доер.

— Генерал Доер, аз съм представител на Нунули, Владетелят на този земен кораб. Да прекратим това клане!

Последва дълга пауза, а след нея и непреклонният отговор:

— Битката ще се прекрати само при пълно унищожение или при пълна и безусловна капитулация на неприятелските сили!

Модиун въздъхна така, както правеше Игдооз — той отвори уста и издиша. После заяви:

— Решението ви е неправилно. И двамата знаем, че страдат обикновените редници. Ясно е, че ръководителите никога няма да

капитулират и няма да позволят да бъдат унищожени. Така че алтернативата, която вие предлагате, е нереална.

— Наказанието тряба да съответства на престъплението! — тонът на генерала беше жесток, отговорът му безпощаден. — Те са членове на агресивна нашественическа армия и намерението им бе да завладеят Гания.

— Обикновените редници едва ли са имали такива намерения — усъмни се Модиун. — От друга страна, каквото и да са били индивидуалните отговорности, условията се промениха. Те вече са готови да напуснат тази планета, стига вашата ударна група командоси да напусне космическия кораб и ни позволите да приберем хората си.

Мисловната конфигурация на съществото, стоящо пред Модиун, оставаше все така неумолима.

— Веднъж вече започната, трудно е да прекратите войната! Ние изискваме пълна капитулация на този кораб и на планетата... Земя, така ли я нарекохте, която се осмели да изпрати войски да завладеят Гания!

Модиун поклати глава.

— Мислите ви ме озадачават — каза му той. — Войната не устройва нито едната, нито другата страна. Преди всичко тя е нещо, което никога не трябва да се започва. Но при положение, че в нашия случай тя вече е започната, ние сме длъжни да я прекратим колкото се може по-скоро. Имахте късмет, че атаката претърпя неуспех. Колкото по-бързо се замислите над това, толкова по-скоро ще разберете, че нищо не печелите с непреклонния си отговор. Прекратете войната, докато моята армия все още се чувства победена. Защото обикновените редници могат да измислят и друга тактика или като стимул у тях да се появят желания, подобни на вашите. И тогава вече те няма да се предадат.

Последва дълга пауза. Генерал Доер се изправи, впери в Модиун проникновените си очи. Изглежда се опитваше да разбере смисъла на думите на човешкото същество. В крайна сметка запита:

— Смятате ли, че говорим за едно и също нещо?

Модиун бе изненадан. Струваше му се, че беше изложил своята позиция както обикновено, по същество. Но сблъсквайки се с неразумни личности, той бе забелязал, че те по всянакъв начин се

стремят да изопачат основната истина. Затова отново ясно и категорично заяви:

— Говоря ви за евакуацията на вашите армии от този кораб и за мирното натоварване на нашите наземни войски подразделения. В замяна на това Главнокомандващият Нунули е съгласен да се откаже от плана си за завоевание на Гания.

— О! — със сарказъм произнесе генералът. — Не бих могъл да съм сигурен в това. Имам впечатлението, че неприятелят ни е изпратил за посредник някой си ненормален.

— Здравомислието, разбира се, е относително понятие... — започна Модиун, но рязко го прекъснаха.

— Вашата армия и вашият кораб са изцяло в ръцете ни. А ти идваш при нас, като че ли е обратното. Кой си ти, дяволите да го вземат? И какво означават всичките твои несвързани брътвежи?

Естествено, това не бе точен превод, а просто вежлива интерпретация на особено грубия му език.

— Аз съм обикновен пасажер — започна Модиун. — тоест...

После замълча и заразмишлява дължен ли е да му обяснява положението си на последен представител на човешката раса. Ролята му на кораба: неканен гостенин, когото не считаха за опасен, но от когото не можеха да се отърват. Модиун предполагаше, че онова, което трябваше да направи, бе да намери Судлил и да се срещне с член на комитета. Затова довърши започнатото, като смътно имаше предвид тези две свои намерения:

— Нямам нищо общо с всичкото това — той махна с ръка по посока на Ганианските войници и жестът му обходи огромния еcran.
— Аз исках да говоря с вас. Но ако вие продължавате да мислите и да държите на това, което казахте, то по-нататъшен разговор не е необходим. След като не мога да ви убедя, а очевидно така се получава, аз ще се върна в моята част на кораба.

— Тук обаче се лъжеш! — многозначително подхвърли събеседникът му. — Ти никъде няма да отидеш. На Гания ние връщаме главите на неудачните парламентъри на техните началници!

Другите същества на сцената започнаха да издават някакви звуци. Модиун ги определи като ганиански подигравателен смях.

С упрек той поклати глава.

— Трябва да ви предупредя, че моето тяло не понася персонални заплахи. За мен беше истински урок да открия, че древните хора действително не са могли да живеят според някаква си пасивна философия. Опитах се да анализирам начина, по който да се справям с такива автоматични реакции и реших, че изходът в критическа ситуация като тази, е да наруша умишлено и леко тайните на вашия мозък. Предварително се извинявам за това и преди да го направя, искам да ви обърна внимание и на факта, че аз съм единственият на борда на кораба, който... хм... говори езика ви. Сигурен ли сте, че искате да заплашвате преводача, който...

Той мъркна.

Зашпото точно в този момент почувства силна енергийна горещина в един от своите центрове за въздействие. Извърна се леко и погледна в посоката, откъдето идваше горещината. В същия миг всички лампи в аудиторията замигаха.

Една-единствена мисъл успя да се проправи път в съзнанието му: „Мили Боже... но това... у такава примитивна цивилизация като Гания!“ След това му мина през ума, че те явно не осъзнаваха опасността при използването на такива източници на енергия и то на повърхността на планетата.

А после вече никакви критически размишления не бяха възможни.

Той трябваше да се концентрира във всичко, което неговият мозък можеше да възприеме за всяко конкретно мигновение.

XXVI

След първите сблъсъци Модиун не беше предвидил какво да прави по-нататък.

Ако такава мисъл го беше споходила, той би се разколебал, а при подобни свръхскорости, това щеше да се окаже фатално. Каквото и да се бе случило, за него то беше енергетично явление. И в дадения момент Модиун бе чисто и просто изключително заинтересуван да наблюдава едно пространствено явление, за каквото много бе слушал да се говори, но никога не бе виждал.

В самото първо полумигновение мозъкът му сигнализира за появата на черна дупка. Действителните й размери, които можа да определи, бяха осем километра.

Черната дупка беше неизмеримо малка, по-скоро нищожна!

Доколкото успя да прозре, първоначално тя бе синьо слънце. След изгарянето на всичкия водород, слънцето се бе увеличило до размерите на червен гигант, и бързо, необичайно бързо бе изконсумирало своя хелий, въглерод, кислород, силиций и така до момента (в понятията за звездно време), в който бе стигнало до желязото и бе възникнало устойчиво положение. Ала желязото също се беше изчерпало. Огромната стара звезда бе продължила да търси и за кратко време бе намерила друго устойчиво състояние под формата на бяло джудже.

Следващият етап бе неправдоподобното безумие на материята — неутронна звезда. Но да се установи равновесие, дори и за такава малка маса с размерите на земна луна, се бе оказало невъзможно за тази необичайна структура. Така в пространството се бе появило това особено нещо с диаметър от осем километра.

Гравитационна дупка.

Модиун бе озадачен, а безброй мисли се рояха и бълскаха в главата му. „Ганианците трябва да имат такова чудо-невиждано в близкото околно пространство. Явно са изучавали някои от нейните закони и сега се готвят да нанесат съкрушителен удар на комитета!“ На

пръв поглед изглеждаше невероятно. Колкото и да напрягаше мозъка си, трудно му бе да осмисли, че технологията им е толкова напреднала. Но... нямаше никакво съмнение: те управляваха гравитацията ѝ от разстояние.

Тъкмо затова сухопътният торпильор бе изгубил маневреност и се бе застопорил на повърхността, впримчен в жестоката гравитация на гигантското червено слънце, което не му позволяваше да мръдне.

Десетина секунди отминаха, докато Модиун осмисляше станалото. Твърде много време за микрокосмоса на една черна дупка.

Той чувстваше как под краката му корабът вибрира, а компютрите се опитваха да го балансират в непрестанния гравитационен и магнитен поток. Опитваха да се противопоставят на особеностите на пространството, на безумието на материята и енергията. Което, разбира се, бе невъзможно.

За десет секунди гравитационните сили преодоляха уравновесяващата сила на гигантските корабни двигатели, които не успяха да намерят устойчиво положение.

Огромният кораб започна стремително да пропада.

Тогава Модиун се досети, че гравитацията не бе сила. Даже не беше поле, в обичайния магнитен смисъл на думата. За две тела в пространството бе много по-лесно да се стремят към привличане, отколкото да се отблъскват едно от друго. Това бе единствената причина, поради която такъв огромен кораб можеше да се приближава към повърхността на планетата. Да, беше по-лесно да се привличат... но такава връзка не бе задължително да съществува. Двигателите на кораба се стремяха да създадат поле, в което всяка частица от корпуса на гигантската машина да *игнорира* присъствието на планетата.

Силата можеше да бъде контролирана, можеше да се регулира с изключителна точност. По същия начин корабът бе маневрирал и по-рано, достигайки гравитационно равновесие на около осемстотин метра височина над повърхността на Гания.

Използването на гравитацията на черната дупка обаче бе нарушило това равновесие.

Корабът падаше със скоростта на свободното падане в атмосферата. На Земята тя бе 4,9 метра в течение на първата секунда и 9,8 метра във втората. На Гания бе почти същото.

Не съществува никаква система за въздействия, която директно може да се справи с такива колосални сили.

„Някой упражнява контрол и направлява всичкото това! — прокрадна се в съзнанието на Модиун. — Тъкмо с него или с тях би трябвало да установя контакт!“

Той все още не мислеше за случилото се като за битка. Той просто изпълни своето взето по-рано решение — да се вмъкне в мозъка на генерал Доер и да извлече оттам информация. Когато го стори, откри там страх и и объркване. Мозъкът и тялото на Ганианеца излъчваха фатална увереност в очакващото ги неминуемо бедствие.

— Добре, добре! Съгласен съм, с всичко съм съгласен! — крещеше неистово в тъмното предводителят на Ганианците. — Ще се махнем! Но за Бога, само не разрушавайте кораба!

Той не знае.

Озадачен, Модиун предприе следващата стъпка: включи системата за въздействие и възприятията към съзнанието на окръжаващото пространство.

И тогава пред него изплува лице.

Не беше лице на човек. Не беше на Ганианец. Не беше и на Нунули.

Лицето бе суроно, напрегнато, изпълнено с решимост. Триъгълна глава. Две тесни очи, червени, почти кървави. Дръпнатите очички сякаш се бяха вперили право в очите на Модиун. А може би наистина беше така — за кратко мигновение погледите им се кръстосаха в грубия физически смисъл на думата. В продължение на това безкрайно кратко мигновение, съзнанието на извънземното неолови, че някой го наблюдава.

Точно този миг използва Модиун. Отправи към съществото своята мисъл с въпроса:

— Кой сте вие? Защо правите това?

Автоматическият отговор мълниеносно долетя през пространството:

— Аз съм един от членовете на комитета — специален агент, който унищожи хората, живеещи зад бариерата. Сега с помощта на друг способ със същата сила, чиято тайна е приоритет единствено за членовете на комитета, аз...

В този момент съществото долови присъствието на Модиун. Автоматическият поток на мислите му се прекрати.

Модиун бе стъпisan от реакцията на извънземното.

В надвисналия край него непрогледен мрак Ганианците обезумели се мятаха и надаваха несвързани хрипливи звуци. С неописуема бързина корабът падаше под краката му. Стомахът на Модиун се надигна, все едно човекът се бе озовал в пропадащ с бясна скорост асансьор.

За Модиун събитията бяха второстепенни. В настоящия момент жаждата му за знания беше такава, че той насилиствено бе пожелал да получи отговор от член на комитета... без да обърне внимание на факта, че нарушава неприкосновената тайна в мозъка на извънземното.

Когато силата на желанието му достигна своя максимум, причудливото, изпълнено с решимост лице не стана по-ясно. Напротив — помръкна, изчезна. Вместо него, все едно прозиращи през бистро, но набраздено от повеите на вятъра езеро, се появиха глава и рамене, посипани със златисти коси. Видението се залюля, после се стабилизира, за да се превърне в...

Судлил.

Модиун почувства, че между жената и него има огромно разстояние. Ала сините ѝ очи се взираха право в неговите, сякаш двамата бяха на сантиметри един от друг. Мисълта ѝ достигна до приемника му на мисли — чиста, ясна и безпогрешна, но удивително тъжна.

Модиун, нужна ми е твоята помощ. Аз съм пленница на член на комитета...

Телепатичната връзка се прекрати. За такова разстояние изображението ѝ оставаше удивително ясно и видимо, но до Модиун не достигаше никаква мисъл. Тогава той си припомни какво му беше рассказал Нунули за метода на контрол на Зувгите и за едностранния способ за управление на разума.

Оказа се истина!

Немислимо и невероятно, но един Зувг, без ничия помощ, се оказваше способен да изльчи толкова интензивен едностранен мисловен поток, че... създаваше съпротивления и блокираше предаването на мисли.

XXVII

Модиун направи нещо необичайно за него. Появява, че неочекваната замяна на изображението на член на комитета с изображението на Судлил, е съгласувана. Беше предварително начертан и подробно обмислен план с причинно-следствена връзка и той много добре го разбираше, тъй като постепенно бе принуждаван да настройва честотите на възприятията в мозъка си си към изопачените цели на същества с потайни мотиви.

Когато паметта му се проясни и той осъзна реално какво ставаше, около себе си съзря тъмнината на огромната аудитория в съвършено неосветения кораб. Както обикновено се случва с големите тела,падащи в пространството, корабът леко се бе килнал встрани. Все едно огромното количество атмосфера, понесло се като вихрушка из безконечните долни палуби, не бе успяло да се освободи и сега търсеше пролуки, отвърстия и пробойни за дестабилизация на корабното чудовище. Подът бе започнал да се накланя напред. За да не падне, Модиун бе принуден да се държи досущ като алпинист, катерещ стръмен хълм — единият крак леко прегънат в коляното, другият изпънат.

Докато се мъчеше да запази равновесие, той не преставаше да размишлява: „Призоваха вниманието ми към участта на Судлил, за да не се занимавам с падането на кораба!“

Което щеше да продължи още дузина секунди...

Хитро се бяха досетили!

Тялото му усещаше топлина. Лицето му бе почти сгорещено, очите му се напрегнаха и засълзиха. Модиун стисна здраво зъби. „Членът на комитета още е тук... Прикрива се зад изображението на Судлил!“

Оставаше да направи едно-единствено нещо!

Той активира възприятията си и изиска от него цялата истина!

Отново всичко като че ли стана мълниеносно, макар че се изнисаха дълги секунди. През цялото време силата на неговото

желание продължи да се съпротивява на члена на комитета и на образа, който той се опитваше да съхрани.

После неочеквано образът на Судлил помътня. Отново възникна чувството за разстояния... Модиун дори изпита усещането, че тя се отдалечава от него.

Докато най-накрая изчезна. След странныя призив за помощ, Судлил беше пропаднала в...

Тъмнина и мъртвило.

В големия амфитеатър лампите замигаха и светнаха. И едновременно с това изникна усещането като в празен стомах, когато асансьорът намалява. Спирането напомняше скок от три-четири метра в тинеста гмеж. Модиун изгуби дъх. Колената му се подгънаха и той тромаво се свлече на пода.

„Асансьорът“ отново включи и се устреми нагоре. Импулсът на скоростта бе по-голям от гравитационния и веднага прикова Модиун залепен на пода. Проснат така, моментално парализиран, той можа да осмисли каво ставаше. За да се изплъзне от въздействието на Модиун, членът на комитета явно бе трябвало да се оттегли. Да изостави каквото бе започнал да прави. Да отсече черната дупка.

Много неща бяха станали.

Подемната система на гигантския кораб автоматически възстановява предишната връзка с планетата под него. Налягането беше безмилостно. Конструкциите на звездолета пращяха. Всяка молекула се изменяше, теоретически еднакво, но в действителност между стенещите различни елементи съществуваха незначителни различия. Подовете ревяха, стените се тресяха, всичко се извиваше и се огъваше във вихрите на водовъртежа.

За нещастие онова, което ставаше, слабо напомняше за реалната опасност. Черната дупка се бе оказала в непосредствена близост до планетата и оттук тя се опитваше да възстанови *свое* равновесие. А когато същото това уравновесяване в крайна сметка щеше да се обърне против макрокосмоса, то тогава щяха да възникнат невероятно силни, вихрени потоци.

Веднага щом успя да се съзвеме, Модиун отмаяло се надигна на крака. Забеляза, че генерал Доер се мъчеше да направи същото. При това с желание да е ного бърз и да изглежда много смел. Но първите

думи на Ганианеца се оказаха съвсем глупави. До Модиун долетя репликата на извънземното:

— Знаех си, че няма да позволите на кораба да се размаже върху вашата армия!

Моментът бе неподходящ, за да се занимава с грешките на командира. Модиун му нареди:

— Веднага ме свържете с вашия главнокомандващ!

След което активира изиска от Ганианеца незабавно подчинение.

Малко след половин минута той накратко излагаше историята на Зувгите на друг Ганианец със суроно лице, чието изображение мигновено се бе появило на екрана. Разказа му за намеренията на комитета да установи повсеместно галактическо господство, опита се да му опише гравитационните вихри, каквото всъщност представляваше черната дупка.

Последният съвет на Модиун бе:

— Разпространете предупреждение за всеобща тревога. Кажете на вашите хора да се скрият под здраво укрепени обекти, в домове с бетонни фундаменти, например. Закрепете по пода матраци или нещо меко, за да може, когато разрушителната гравитационна сила ги устреми нагоре, те да се прилепят в матраците. Тъй като времето в черната дупка тече изключително бавно, то вероятно първата реакция ще настъпи след часове.

Модиун приключи връзката като ги призова към всеобщо и пълно съгласие.

Дали щяха да проработят поне някои методи за защита? Модиун не можеше да бъде уверен. Като най-черен вариант предвиждаше и евентуалната възможност Гания да се разлети на парчета из безбрежния космос.

Бъдещето на Ганианците му изглеждаше толкова ужасно и мрачно, че той се обърна към генерал Доер:

— Мисля, че вашите войски трябва да останат на борда. Ако е възможно, вземете тук същия брой жени-ганианки. Сега ме изведете от вашата територия, за да мога да установя контакт с центъра за управление на звездолета. Имам чувството, че е откъснат от тази част на кораба.

Не му се наложи да чака връзка. Докато се придвижваше, включи системата за въздействия и веднага се свърза с Нунули.

Той се съсредоточи, съзнанието му отправи мисловни вибрации и от разстояние долови съгласието:

— ...Качете на борда войските. Издигнете се бавно и задръжте на сто и шестдесет километра височина над армията. Разпространете всеобщо предупреждение, че по всяка вероятност ще бъдем подложение на въздействието на разнородни гравитационни сили. Всички да са в легнало положение и здраво овързани с ремъци.

Това в общи линии бе всичко, което можеше да направи.

Модиун се върна в каютата. Едва тогава чувството за вина трескаво го замъчи.

„Как си позволих до такава степен да наруша неприкосновеността на мислите на други същества?“

Спа неспокойно, с обременено съзнание.

XXVIII

Разбуди го някакъв глух шум... Мозъкът му потърси контакт и долови зараждаща се тревога. Шумът долиташе през стените на каютата, отвън — от коридора. Мисълта го навести: „Къде ли е бил Нунули, когато го открих и докато му предавах моите наредждания?“

Доколкото си спомняше, не беше на обичайното за един Нунули място. Както обикновено, разбира се, Модиун нямаше навика да се меси в работите на другите, освен в случаите, когато бе абсолютно необходимо за целите му.

„Не трябва никога да забравям, че всичко, което се случи, стана заради мен!“

Заради Модиун, Землянина, Зувгите се опитваха да унищожат кораба. Той се надигна от кревата и докато се обличаше, мисълта за това продължаваше упорито да глажди съзнанието му. Трябаше да предположи, че вече се подготвяше друг смъртоносен план. Беше напълно облечен, когато долови първите признания.

* * *

Модиун отвори вратата.

Посрещна го небивала суматоха.

Нещо не беше наред. Поне такива бяха първите му впечатления. Непрестанен надигащ се рев на гласове и тътрене на стотици крака.

Гледката го порази! Коридорът беше претъпкан с бълскащи се мръсни хора-животни, натоварени с мешки и електрически оръжия. Тълпата беснееше. Въздухът лепнеше от неприятната смрад на кал и тиня, най-вероятно ганиански, размесена с мириса на неземна растителност. Всеки един от хората-животни очевидно се бе въргал на тревата, из листата и храстите по земята и сега всички воняха.

Модиун стоеше и наблюдаваше тази жива река от завръщащи се на борда войници. Чувство на удовлетворение пълзеше в него,

изпълваше тялото му. Може би в крайна сметка цялата тази неразбория бе за добро?

Но той още помнеше как по-рано се бе опитвал да си проправи път в същия този коридор и колко трудно им се беше удавало да се промъкнат двамата с Нунули в насрещния поток от хора-животни. „Действително ли желая да бъда въвлечен във всичкото това?“ Хилядолетната човешка ненамеса в делата на другите му казваше „не“. Ала дълбоко в себе си тойолови мисловни вибрации и зараждането на ново, силно усещане — особено гореща решимост, която произтичаше от убеждението му, че е длъжен да проведе поне един разговор с комитета, преди да вземе решение за своето бъдеще. Тъкмо това чувство тласна Модиун напред.

Сред настапалата суматоха и голям шум краката му го понесоха напред и той си проправи път до първото ниво асансьори. Тълпата го вмъкна в препълнения елеватор, отнасящ ги нагоре. Слезе на последния етаж с единственото същество, останало в асансьора — офицер-хиена със златни нашивки, когото Модиун никога преди това не бе мяркал.

Остана леко изненадан, когато видя, че като него спътникът му пресича фоайето и се отправя към същия асансьор. Съвпадението бе дотолкова удивително, че Модиун невярващо се обръна да изгледа офицера... Веднага забеляза, че униформата на хиената беше изрядна, нямаше каквото и да е петънце. Явно не бе от онези, които се бяха валили долу в калта на Гания.

Двамата мълчаливо изчакваха пред асансьорната клетка. Едва когато вратите леко взеха да се отместват встрани, офицерът проговори. Явно до този момент тайно бе наблюдавал Модиун и за нещо бе размишлявал.

— Сигурен ли сте, че трябва точно оттук да се качите? — запита го той. — Това е служебна зона!

— Да, разбира се — бе небрежният отговор на Модиун. Беше решил, че всякаква съпротива на този етап е, естествено, напълно безсмислена.

— Мога да се закълна — възрази отривисто човекът-хиена, — че маймуни в този сектор не се допускат по никакъв повод!

— Мен обаче ме пускат!

Модиун беше спокоен, веднага влезе в асансьора. Офицерът го последва, загледа го със съмнение. Докато се издигаха, човекът-хиена като че се вцепени — не трепна нито за миг. Видимо беше объркан и се опитваше да преодолее съмненията си. Зает със своите намерения — да намери Нунули и да поговори с него, — Модиун не остана безучастен към терзанията на своя спътник. Вероятно някоя остоумна забележка щеше да разсее съмненията му.

— Имам среща с Главнокомандващия Нунули!

Съвсем отблизо се взря в загорялото почерняло лице на събеседника си. Не можеше да има колебания — тук действаха правилата на йерархията. Офицерът беше високопоставен и познаваше отлично Нунули. Гласът му прозвуча учудено:

— Значи и вие ще идвate с нас?

— Да.

В желанието си да получи повече сведения, Модиун го запита:

— Кога ще излетим?

— Може би примерно след дванайсет часа — бе отговорът. След което, без да забележи, че издава тайна, която несъмнено му бяха забранили да обсъжда с когото и да било, офицерът-хиена добави: — Учените все още инсталират водородната бомба, която ще бъде взривена дистанционно веднага след излитането. Налага се по-напред да ги изчакаме да се върнат на борда.

Ако беше останал да спи до сутринта, Модиун за малко щеше да ги изпусне. За малко... но не съвсем. „Значи така — помисли си с горчивина. — Оставих се да ме изиграят като последен глупак! Заради едно-единствено същество за малко не позволих на малцинствена групичка да унищожи един милион хора. А бяха готови да ги пожертвват!“ В известен смисъл, разбира се, това нямаше никакво значение! Те всичките бяха смъртни и рано или късно все някой ден щяха да умрат. Други мисли обаче пораждаха тревога у него — несправедливото предимство на комитета с неговите по-напреднали знания и наука. Да... злоупотреба със сила, ето как се наричаше! Усети враждебност, зловещо изльчване на изкривено съзнание, почувства как цялото му тяло настръхва срещу тази несправедливост.

Послеолови и желанието в себе си да оправи тази несправедливост. Което бе част от първоначалната му програма.

Асансьорът спря, Модиун нямаше време за по-нататъшни размишления. Вратата се отвори. Не можеше да има никакво съмнение — на няколко метра от себе си той забеляза въздушния шлюз на кораб, готов за излитане.

Ето какво смътно беше видял по време на предната си среща с Нунули.

Корабът почти се бе скрил зад стените на изстрелващите конструкции, но Модиун успя да огледа извитите контури на туловището при шлюза и долепения мостик. Външните врати на шлюза бяха отворени и почти прилепили хълбоци един о друг, двамата с офицера-хиена се вмъкнаха вътре. Първата личност, която Модиун забеляза след като мина през втората врата, бе Главнокомандващия Нунули.

Извънземният стоеше гърбом към него и обясняваше необходимостта от бързо излитане. Забележката му предизвика вежливия отговор на половин дузина инженери-хиени. Всички се поклониха. Единият от тях, навярно техният говорител, заяви:

— Готови сме за старт, господине. Затваряме всички врати, задействаме три превключвателя и вече летим!

— Тогава заемете местата си! — изкомандва Нунули. — Лично аз ще изчакам тук последните пристигащи и...

Докато говореше, той се извърна. Веднага мълкна, забелязал Модиун.

Заняла се дълга минута на неловко мълчание. После Модиун спокойно се намеси в разговора:

— Доколкото разбирам, сега е моментът да си изясним дали няма нов заговор срещу мен и дали не е необходимо да забраня всякакви допълнителни разпореждания за излитане, преди да сме минали през черната дупка.

— Преди да сме минали през какво? — възклика другият.

— Опасявам се, че наистина нямам време да ви обяснявам — отговори Модиун. — Но ми е интересно, защо не са ви осведомили. Били са готови и вас да пожертвват, не е ли така? Самият факт, че дойдохте в моята каюта да молите за помощ, доказва, че не сте знаели какво ще се случи!

Модиун се извъртя на пети с намерението да се връща обратно, но с настойчив глас Нунули извика след него:

— Почекайте!

Модиун любезно спря.

Извънземният продължи:

— Може би трябваше да ви предупредя... Съобщиха ми, че имайки предвид новите обстоятелства, член на комитета е готов да ви обясни дългосрочната програма на комитета.

Модиун бе изумен.

— Какви нови обстоятелства? — реши да запита.

Извънземният като ли също остана учуден.

— Става въпрос за идването ви на борда на този спасителен космически кораб, което сведе до нула окончателното логическо разрешение, което, както се надявахме, щеше да реши веднъж и завинаги проблема с последния мъжки човешки индивид.

Модиун все така се стараеше да долови основния смисъл в думите на Нунули.

— Момент, не мога да разбера... — продължи да упорства. — Искате да кажете, че член на комитета е вече готов да се срещне с мен лично?

— Да.

Модиун стоеше озадачен и потресен. Не можеше да повярва, но в същото време усети галещите нежни вълнички топлина, надигнали се в нервния център в долната половина на тялото му. Победа? Твърде вероятно! И беше приятно. „Значи отново ще видя Судлил...“ Мисълта го накара да осъзнае колко много заминаването й го беше разстроило. „Може би — продължи да се прокрадва в паметта му, — може би дори ще мога да премахна сензорните ограничения, които изградих при преминаването ми отвъд бариерата?“

Нещо, което на Судлил не се беше удало. Тъкмо това бе предизвиквало у нея неумолимата нужда постоянно да е в движение, тъкмо заради неизброимите двигателни клетки в своя мозък тя беше излязла онзи следобед да се разходи. В резултат се бе озовала пленена някъде, в някаква отдалечена, наистина, много отдалечена част на галактиката. Трудно бе да разбере как те бяха успели да я примамят и заловят жива... защото молбата й за помощ потвърждаваше верността и на едното, и на другото.

Спомените напираха и Модиун се замисли за предохранителните мерки, които трябваше да вземе, за да се увери, че срещата му със

Зувга няма да се окаже поредния заговор срещу него.

— Кога заминаваме? Готов съм да тръгна по всяко време!

— Вие да не сте се побъркали? — извънземният явно разбра грешката на Модиун. — Имах предвид, че член на комитета е готов да се срещне с вас тогава, когато все някой ден вие узнаете къде се намира.

После Нунули изведнъж омекна.

— Получихте голяма отстъпка! — обясни му. — Сега вече имате предварителна договореност за това, че член на комитета е съгласен на такава среща!

Модиун любезно изчака събеседникът му да свърши. Едва след това реши да провери логическите си изводи:

— Точно това си и мислех. Доколкото разбирам, за мен не е голям проблем да го открия. Знам три отделни метода, а като имаме предвид, че определянето на местонахождението в пространството е една от моите телепатически способности... както и вие, навярно, се досещате...

Модиун замълча. Съвсем леко се обърна настрани. Гигантът бе там, два метра и четиридесет, с пропорционално оформена глава. Красиво, решително лице. Едва-едва присвitti очи.

— Започва се — каза Модиун. — Скоро всичко ще се обърне с краката нагоре. Вземете си матрака и бъдете готов да се прикрепите към пода, когато му дойде времето.

Модиун отново се извърна към вратата и за сетен път бе спрян от гласа на Нунули.

— Какво време? — запита го разтревожено съществото. — Какво се започва?

— Навлизаме в черната дупка — обясни Модиун. — Мисля си, че ще преминем по най-краткия път. Нали помните какво ви наредих — да из pratите предупреждение за всеобща тревога, че корабът ще се окаже подвластен на разрушителни гравитационни сили през цялата нощ!

— Н...но ... защо? — възклика Нунули.

— Струва ми се, че такава великолепна малка черна дупка от нищо и никакви си осем километра, в никакъв случай не може да е отдалечена от мястото, откъдето собственикът ѝ да я контролира и направлява.

Съзнанието на Нунули изглежда се проясни и смисълът на казаното взе да си пробива път в мозъка му. Очите му помътняха, станаха почти сини.

— О, Господи! — изрева той на животински език.

— Такааа! — провлече в заключение Модиун. — Когато гърмежите и фойерверките престанат, ние със сигурност ще се намираме някъде в близост до планетата Зувг... Такива са моите предвиждания. Ще ни отнеме повече или по-малко един земен ден. Лека нощ, господине!

Краката му се насочиха към вратата и този път той побърза да излезе.

XXIX

Останал без дъх, Модиун нахълта в своята каюта. „Сега — замисли се, — когато Нунули вече не може да действа срещу мен, трябва да внимавам и да очаквам евентуално пряко нападение непосредствено от комитета.“

Той се съблече, легна в постелята, овърза се с ремъците и... заспа.

...събуди се, защото ремъците остро се бяха врязали в тялото му. Нещо витаеше във въздуха.

„Силата на тежестта е към 3 G!“ — приблизително определи.

Не се чувстваше никак добре, но... продължаваше да гледа философски на нещата. Теоретически, силите на привличане и отблъскване в черната дупка можеха да достигнат хиляди гравитационни единици. Двигателите и механизмите в кораба бяха предвидени за такива екстремни ситуации. Което, в съчетание с възможностите им за ускорение, правеше маневрирането и смяната на позиция сравнително лесно — нагоре, надолу, наляво, надясно. Компютърът избираше винаги най-оптималната позиция...

„Няма защо да се беспоя. Трябва да се доверя на...“

Четири пъти се увеличава максималната сила на тежестта. Модиун лежеше в тъмнината — или по-скоро плуваше в размазаното пространство около него, — и осъзнаваше колосалното ускорение на кораба, а после забавянето. Гигантският звездолет преминаваше разстояние, еквивалентно на десетки парсека.

И прелетя през черната дупка.

В момента, в който се изтръгна от нея, Модиун беше заспал. В съзнанието му се рееше образът на Судлил, разъблечена, такава, каквато без никакъв помен от страст той я бе наблюдавал първия ден. Ала сега, в съня, подсъзнанието му раздвижи древни, първични импулси и мъждивият, блед спомен разбуди у него... ново усещане. Модиун вече се канеше да изследва що за чувство можеше да бъде

това, когато изведнъж с изумление проумя, че той, човекът, действително сънуваше!

Събуди се поразен. Сън? Не беше за вярване! Нима той можеше да сънува? Сънуваха животните, за да решат подсъзнателно своите проблеми и да се избавят от ежедневните си конфликти!

„Навярно умирам!...“

Главата му се замая от това първо, внезапно и неочеквано съждение. Сънят беше първият симптом, че здравият, философски настроен разум вече не се справя.

В началото Модиун не обърна внимание на съдържанието на съня. Уплаши го по-скоро самият факт на съновидение. Но бързо разбра, че сънят е породил възбуда в половия му орган, каквато преди бе наблюдавал при животните, по-точно у мъжките индивиди.

„Интересно! Значи така се получава всичко?“

Безкрайно заинтригуван, той стана и се зае да изучава явлението пред огледалото в банята. Но не можа да проведе сериозно изследване. Органът му много бързо омекна.

Развеселен, Модиун започна да се облича. На няколко пъти мислено се връща към съня с една-единствена цел, както скоро се досети — заради еротическото му съдържание. Оправяше прическата си, когато неочеквано и късно в съзнанието му нахлу друг, зловещ импулс: можеше ли необичайното събитие, подобно на сън, да има друг смисъл?

Нова атака?

Може би докато мозъкът му бе погълнат от първата страст, нещо друго се бе случило, а той не бе забелязал? Разтревожен и объркан, той активира системата на възприятия.

Корабът кратко браздеше космическото пространство, поел курс към близката слънчева система. В полето на своя обхват умствената енергия на Модиун долавяше една-единствена тъмна област: Нунули. Всъщност, дори и тя вече не беше така тъмна, както по-рано.

„Ако нещо се е случило — с тъга реши Модиун, — то вече е и приключило. Значи не е толкова важно, че да се мисли за него!“

Такъв сън, разбира се, би бил идеална атака срещу човек като него.

Той се облече и продължи да размишлява за възможната природа на нападението, когато на вратата се позвъни. Реакцията му бе

мигновена. Той инстинктивно тръгна да отвори. Но почти веднага след това го обзе колеблива тревога... Модиун се спря насред пътя.

„Крайно време е да престана да бъда безупречен и да разбера, че техният план е насочен срещу един-единствен човек — срещу мен! — разсъди. — Изглежда невероятно, но не подлежи на съмнение. Започна се с двете нападения на хората-хиени и достигна висшата си точка с колосалното явление: атаката с неправдоподобното безумие — мощната черна дупка, където човешката раса в лицето на единственствен мъж, се оказа мишена!“

Да, те бяха предизвикали у него този сексуален сън. Очевидно нещо им бе необходимо, за да отвлекат напълно вниманието на Модиун, докато не подготвят поредното покушение. След като Модиун бе вързал ръцете на Влемогъция Нунули и той не можеше нищо да предприеме срещу него... сега „те“ съвсем явно намесваха в играта член на комитета.

Все още бе трудно за вярване, че един Зувг проявява личен интерес към съдбата на някакъв си човек от неголяма планета. Но съмнение в горното твърдение нямаше. Съществото с червени и злобни очички, което за съвсем кратък миг бе контактувало с Модиун по време на атаката на черната дупка, бе разкрило своята идентичност, беше позволило на човека да го види. От голямо значение беше и фактът, че те бяха готови да изоставят своя роб Нунули да се разбие с кораба — нали не го бяха предупредили за атаката! Реалност, граничеща с фантастиката, но не можеше да се отрече!

„Каквото и да се случи, готов съм на всичко!“ Неподвижен, Модиун провери всички нива на своите възприятия. Искаше да е сигурен, че ако заработи едно, ще се включат и останалите.

Така успокоен, той уверено тръгна към вратата и я отвори. Както и бе предположил, на прага с притеснени усмивки стояха четиримата му приятели-животни.

— Хей! — извика ги Модиун. — Влизайте!

Едва бе произнесъл тези думи и вече се бореше за живота си.

XXX

Ярък пламък изригна от дулото на една пушка. Сякаш изгърмя мълния, а коридорът се разтресе от грохота. Зарядът прелетя четири метра, вряза се в пода.

— Игдооз! — ядосано изпища Руузб. — Внимавай какво правиш!

После се обърна към Модиун:

— Здрави! — каза му и се усмихна.

Всичко бе станало с шеметна бързина. Бяха се опитали да прогорят черепа му, а след неуспешния опит следващо моментално унищожение на използвания механизъм.

Сега той нямаше ни най-малка представа какъв метод те щяха да противопоставят на човешката система за възприятия. Явно членовете на комитета бяха отчаяни и твърдо решили, след като бяха стигнали дотам да рискуват и му показват, че у тях действително има друг такъв метод.

Модиун нема време да се справи с връхлетялата го лавина от мисли. Дуулдн вече бе влязъл и човекът се озова в притиснат в прегръдките му, после поред го прегърна всеки от хората-животни.

— Приятелю, как се радваме да те видим!

Неистово размазаха десницата му. Нежната лапа на Неррл го прегърна през врата и раменете, после го изтика към мощните гърди на Руузб, който така притисна Модиун, че му изкара дъха.

— Хей, приятели! — успя да изгънне задавено Модиун. — Стига толкова, няма ли да престанете?

Много бързо той разбра, че те напълно се бяха възстановили след скорошното им преживяване. Но и четиридесетте все още бяха възбудени.

— Приятелю — обърна се към него човекът-мечка, като кимаше с глава. — Тая дупка тук е пълна с невидоизменени гърмящи змии! Май си премерихме силите с по-корави от нас, а? Колкото по-скоро напуснем тази планета, толкова по-добре!

После набързо добави:

— Успяхме да се измъкнем и да натоварим войските на борда, но...

Млъкна, лицето му помръкна.

Огромният звездолет наистина беше достатъчно отдалечен от Гания, но по въпроса Модиун не знаеше много повече от тях. „Дупката тук“, напротив, бе доста по-интересна. За което Модиун предпочете да запази мълчание.

Когато човекът-мечка млъкна, човекът-лисица край Модиун издаде нечленоразделен звук. Модиун го изгледа.

— Какво има, Неррл?

По бузата на човека лисица се търкулна сълза.

— Смешно е, но аз никога не съм си представял, че това пътешествие ще се окаже завоевателно. Да предположим, че ги бяхме завладели... как се казваха, там? Какво щяхме да правим с тях?

— Проклетите хора-хиени! — свирепо заръмжа Игтдооз. — Прав беше Модиунн — всичките са шайка завоеватели с извратени идеи!

Докато слушаше думите им, Модиун се почувства малко по-добре. Те прехвърляха вината на хората-хиени, които вероятно не бяха чак толкова глупави като тях, но той беше сигурен, че те никога повече нямаше да нападнат Гания. Ала в силата на протesta им Модиун откриваше все пак някаква надежда, възможността, че и други хора-животни на борда можеха да окажат съпротива.

Той тръсна глава, пропъди подобна несериозна мисъл, предполагаща някакво разрешение — все едно един-единствен човек да успее да си възвърне контрола над всичките хора-животни на Земята!

Даде си сметка, че е прекалено рано за подобни дела и изрече на висок глас:

— Ами в такъв случай вие четиридесета повече няма да слизате на земята! Мисля, че е дошъл ред на другите, какво ще кажете?

— Тогава защо ни извикаха и ни заповядаха да носим постоянно със себе си електрическите оръжия до нова заповед? — оплака се Дуулдн.

Значи такава беше работата.

— Да не би да имате някакви проблеми с пушките? — запита небрежно Модиун, все едно нищо не предполагаше.

Руузб сви рамене отегчен.

— Да, преди да дойдем при теб един офицер май откри нещо в пушката на Иггдооз и това ни задържа. Трябаше да го изчакаме, докато я поправи. А, може би...

Големите му кафяви зеници се разшириха, простодушните му очи се облещиха.

— Може би... хм... не я е поправил, както трябва. Може би затова изгърмя край вратата? Иггдооз, ти как мислиш?

Човекът-хипопотам кимна. Най-правдоподобно в това бе обяснението. Модиун разбра простотата на заговора — вероятно някой от членовете на комитета, без да се допита до Нунули, бе въздействал пряко на човек-хиена, внушавайки му непосредствени указания.

— Е, след всичко, което се случи, напълно нормално е да ви карат да си носите оръжията. Действат от чисти предохранителни мерки! Което съвсем не означава, че ви чакат нови бойни действия!

Очевидно, не бяха обмисляли такава възможност. Лицата им веднага се разведриха и скоро те заразказваха патилата си на Гания. Сега, когато всичко бе свършило, в края на разказа смехът им прозвуча гръмко и облекчено, сякаш по този начин те се надсмистваха над сполетелите ги ужасни и отвратителни моменти.

Скоро Модиун прецени, че бе минало достатъчно време. Докато приятелите му се надпреварваха да разказват, той бе обмислял нещата.

Най-сетне бе взел решение.

Изправи се, направи няколко крачки встрани. Решителният момент беше настапал. Обърна се, застана с лице към четиримата си другари вдигна ръка да привлече вниманието, после им съобщи:

— Приятели, имам да ви казвам нещо важно!

И започна. Обясни им кой е, какво беше направил и какво оставаше да направи. Когато свърши, в каютата се възцари дълго мълчание. В един момент Руузб стана, приближи го и без да проговаря, му стисна ръката. Това беше сигнал и за другите: те веднага направиха същото. После отново седнаха и в очакване го загледаха. Отново Руузб бе първият, който набра кураж да се обади:

— Значи те могат да унищожат твоите способности за въздействие?

Модиун трябаше да се съгласи, че казаното бе истина.

— Има само едно нещо, което не мога да разбера — той се вкопчи в тази спасителна мисъл. — Не ще и съмнение, че онова, което

показаха на мен, са го показали също и на Судлил. Но не са я убили. Защо?

— Запазили са я, за да я използват срещу теб — мрачно заяви Неррл. — Този Зувг я държи в известен смисъл пред себе си, за да не можеш да му нанесеш бърз ответен удар.

— Но ако те действително могат така добре да въздействат мислено на живите същества — възрази Модиун, — защо тогава толкова усложняват всичко?

Дуулдн, който до този момент беше мълчал, неочеквано се намеси:

— Занапред аз не виждам реални проблеми. Моят съвет е просто да стоиш настрана от тези Зувги и да се пазиш от коварния им метод да проникват, да ровят и контролират мозъка ти.

Той ядно махна с ръка.

— Така неприятностите ти ще приключат!

— Ами да, разбира се! — съгласи се Иггдооз.

Руузб и Неррл просияха.

— Правилно! — присъедини се и човекът-лисица.

— Хм... — провлече Модиун, но се колебаеше.

Мълчанието, което последва, го смути. Хората не правеха онова, което неговите приятели току-що му бяха подхвърлили. Причината беше съвсем проста: те приемаха като съвсем естествено и нормално, че човешкото същество е висша форма на живот.

Неговият проблем никога не се бе заключавал в това — ще може ли, ще се осмели ли нещо да направи? Модиун никога не бе пренебрегвал опасността, доколкото у него не се бе появявало чувството за страх. Ако някога беше избягвал дадена ситуация, то бе заради философски съображения, каквото сега бе неприемливо. В настоящето положение той твърдо беше решил да се срещне с член на комитета. Обясни решението си на своите приятели.

— Някой трябва да отиде и да види на какво са способни, да ги разубеди, ако те не успеят да дадат подходящо обяснение. Ето, на този кораб, например, те са взели един милион земни същества с цел да завладяват нови планети! Някой трябва да им обясни колко неподходяща е тази програма както за тези, които учавстват в нея, така и за онези, които биват нападани. Жivotът за няколко мигновения

изчезва. Нима на вас ви беше приятно да се валяте в ганианска кал?
— запита ги накрая той.

Четиримата приятели се присъединиха към мнението му.

— Това е, което имам предвид — продължи Модиун. — Ще ми се да кацна в близост до някое тяхно здание, да вляза вътре и да си поговоря с някой от членовете на комитета.

— Но той ще използва своите телепатични възможности и ще стане още по-силен — възрази Неррл. — Ще те примами в капан!

Както често правеше самият Неррл, Модиун презрително махна с ръка.

— Да става, каквото ще! — каза му.

— Господи, ти съвсем си се побъркал — избухна Дуулдн. След което се обърна към останалите. — Приятели, мозъците на хората мозъците са се размекнали.

Такава беше реакцията им след падането на бариерата.

Те се страхуваха за него! Човекът! Та той беше потомъкът на техните древни създатели!

Но все пак се подчиниха на представата, останала в съзнанието им за свръхчовека. Избухването на човека-ягуар ги пречупи.

Руузб изръмжа:

— Виж какво, приятелю, ти имаш добри намерения, но с такава философия никога няма жив да си тръгнеш от Зувгите!

— Да видим — намеси се и Неррл, — ти си овладял всички научни знания на Земята. Не може ли по някакъв начин да се узнае в какво Зувгите са уязвими?

Въпросът на човекът-лисица удиви Модиун. Той бавно отговори:

— Честно казано, ако се оставя и тръгна по пътя на насилието... Въщност, комитетът не знае чак толкова много за Единното Психопространство, нито за черната дупка, колкото са знаели хората, използвали преди много години техните сили!

Дуулдн отведнъж скочи на крака.

— Остави скрупулите и никога повече не се занимавай с безполезни интелектуални дейности! — каза му. — Имаш ли някаква идея, която на практика може да ни бъде полезна?

Модиун дълбоко въздъхна.

— Третият закон на движението — започна той тихо, — действа както в Единното Психопространство, така и в обикновеното

пространство. Разбира се, с тази разлика, че представлява продължителна вълна, съхраняваща енергията.

— Какво означава това? — запита Иггдооз и силно се наклони напред.

Дуулдн нетърпеливо му подхвърли:

— Действието и противодействието са равни и с противоположни посоки.

После разясни и на останалите, а Модиун запита:

— Та, доизкажи се... какво точно имаш предвид?

— Те не трябваше да взривяват човешкия град зад бариерата, използвайки енергията на Единното Психопространство. Защото там някъде ядрените реакции продължават.

После Модиун с упрек поклати глава:

— Ако някой някога узнае каква сила се крие в това... Бог да им е на помощ!

— Нима *ти* знаеш? — запита го Руузб.

— Аз ли? — възклика Модиун изненадано.

Те останаха изумени. Човекът бе споделил с тях тази информация, без да я свързва пряко с когото и да било, а най-малкото със себе си. Модиун преглътна, после с мъка изрече:

— Не, аз не бих могъл да направя нещо такова! Цялата тази история да приключи с масово унищожение!

— Чуйте го, ама слушайте какви ги приказва! — с възмущение подсвирна Иггдооз.

Руузб се изправи.

— Виж сега какво — заяви му. — Идваме с теб. Ще те прикриваме с нашите електрически оръжия. А по-късно ще обсъждаме твоите постъпки.

— Мислех си — предложи Модиун, — дали няма да е по-добре да стоварим най-напред една армия. Нямам предвид нови военни маневри или каквато и да е там агресия. Просто искам да я дислоцираме правилно, защото на Зувгите ще е трудно да предприемат никакви действия срещу такъв брой същества, особено ако те са, така да се каже, у дома им!

— Да, идеята ми харесва! — одобри Дуулдн.

XXXI

Закусиха. После, придружен от четиридесетимата си обезпокоени за него приятели, Модиун се отправи към залата за управление.

— Сигурно няма да ни пуснат да влезем? — усъмни се Неррл, когато стигнаха до вратата, разположена в дъното на дълбока ниша. Навсякъде покрай вратата светеха цветни лампички, а на металната табела беше написано:

САМО ЗА ПЕРСОНАЛА

Модиун активира системата и мислено унищожи всички препятствия. Мисловната му енергия отпрати намиращите се вътре хора-хиени, инженери и техници. Когато персоналът си замина, той огледа блокиращите устройства по всички врати.

Няколко минути по-късно се появи...

Планетата Зувг!

На огромен видеоекран в контролната зала, затулен зад облаци, трептеше светъл призрачен кръг на фона на черно небе. При увеличението се появи и някакво градче сред планините — мястото, където живееха Зувгите.

Комитета!

От такова разстояние светлинката на миниатюрната защитна бариера, окръжаваща градчето, оставаше невидима. Издигнатият щит изглеждаше непроницаем, но за Модиун нямаше проблеми с бариерите, така че лесно я преодоля.

Трудно бе да различи какво имаше на повърхността. Отвесни скали, планински ждрела, проточени сенки, тъмни оврази; тук и там съзираще някакви сгради. Едните, извисили снаги на висок планински връх, други, спотаили се на дъното на триистаметрови пропасти.

Модиун наблюдаваше тази величествена гледка и не преставаше да трепери. Едва успяваше да се овладее. Разразилата се буря от пулсации го връхлетя. Той изпитваше трепет по цялото тяло, а не на отделни места. Понякога в крака, после по рамото, в ръката... В стомаха и вътрешностите, в бедрата, в дробовете и така нататък —

усещанията на тласъци се движеха напред и назад по цялото тяло и нито за миг не преставаха.

Модиун се беше отворил за възприятия, откъдето идваше и активирането на всички вътрешни сили.

Усещаше налягането на пода върху ходилата и подметките на обувките си; ефирната тъкан на панталона, която прилепваше в краката; той вдишваше въздух, който леко гъделичкаше лигавиците на гърлото, преди да стигне дробовете. Лицето му бе сгорещено от някакво постоянно напиращо чувство. Гняв? Модиун не можеше да определи точно какво. Но беше чувство, което го беспокоеше.

За да се увери какво не бе, Модиун повтори древното кредо:

1. Хората са такива, каквите са, и животът е такъв, какъвто е — заслужава си да бъде изживян.

2. Ако му (им) се доверяваш и той (те) ще ти се доверява (доверяват).

3. Дарявай им любов и те ще ти отвърнат с любов.

4. Животът, по принцип, е хубав. Никога не заплашвай и ще видиш колко спокойен може да бъде животът.

5. Винаги подавай и другата си бузা.

Обсъди всяко едно от тези твърдения. Не виждаше логическа връзка помежду им. Поредица от мисли, които, несъмнено бяха правилни до известна степен, но не и универсални. Защото бе очевидно, че в *дадения момент* Нунули не бяха такива. Зувгите също, поне засега. Нито дори и някои същества на Земята. Може би покъсно, в бъдеще, щяха да станат. Но не и сега.

Значи трябваше много повече да внимава. Той все още не можеше да убива. Освен това имаше и достатъчно други задръжки. А Зувгите със сигурност знаеха за него тези неща.

През целия ден заедно със своите приятели Модиун наблюдава как огромната армия дебаркира от другата страна на бариерата и заема разположение сред планините — без да срещне никаква съпротива. Чакаха него, Модиун бе съвършено уверен в това. Краката му се понесоха във вихрен танц — спонтанен израз на неговото удовлетворение.

„Аз действително преодолях вътрешните бариери...“ Тялото отблизо следеше усещанията му, изпълняваше веднага всички негови заповеди. Беше по-скоро приятно.

Малко по-късно, когато всички седнаха и започнаха да се хранят, стана ясно, че другите внимателно го бяха наблюдавали. По едно време Дуулдн реши да се заинтересува:

— Толкова ли много знаеш? Откъде научи всичките тия неща за черната дупка?

— Методите за въздействие, използвани като система за възприятия, могат непосредствено да възприемат всички природни явления — отговори му Модиун, а после сдържано добави: — Просто аз бях усъвършенстван като индивид, за което са виновни Нунули. Аз не съм по-умен или по-добър от когото и да било другого... освен с тази разлика, че притежавам някои по-специфични способности.

Руузб, който както винаги се хранеше енергично, надигна глава.

— Така трябва да е, приятели. Откакто го познаваме, повечето от действията на нашия приятел са като че ли по-скоро наивни. Той има добра душа, но не е достатъчно хитроумен. Колкото до другото, не ще и съмнение — има нещо в мозъчето му. Не е ли тъй, Модиун?

Модиун не се зарадва на подобна характеристика от човека-мечка. Много му се искаше приятелите му животни да го приемат с добро, затова енергично закима:

— Така е, така е! — а след минутка допълни: — Но вече не съм толкова наивен, колкото преди!

— Ще видим, ще видим! — отговори му Руузб и го загледа. — Не се обиждай, приятелю. Аз просто констатирам фактите. Например — и той тъжно поклати глава, — как ще ни обясниш, че позволи да ти отнемат единствената останала жена по такъв елементарен начин? И даже не смяташ нищо да предприемеш!

— Но аз знам къде е тя! — защити се Модиун.

— Къде е? — веднага изръмжа Руузб.

— Тя е при този Зувг, естествено!

Човекът-мечка се обърна към останалите и безпомощно разпери ръце.

— Разбирате какво имам предвид! — каза им.

От другата страна на масата Неррл се усмихна на Модиун.

— Спомням си за една женска, която ужасно ме привличаше. Преди да се решава да я оставя, тя ме напусна заради друг, дето много му знаела балалайката! Е, в крайна сметка и аз знаех къде е!

— Аз пък — намеси се Иггдооз, — имах един приятел, който беше решил да прекоси океана с кораб. Извила се буря и той потънал. Знам също къде е — на дъното, на три километра под водата!

— Виждаш ли, Модиун — отново подхвани Руузб и се взря в човека. — говориш ни така, сякаш не можеш да сметнеш колко е две и две!

Дружеската им атака беше постигнала целта си. Модиун бе силно огорчен. Даде си сметка, че нещо в цялата работа не е наред...

„Човекът претърпя поражение! — замисли се той. — Беше буквално унищожен, до последния индивид! А аз продължавам да говоря и да се държа като победител!...“

Смешно беше. И все пак...

Когато най-сетне станаха от масата, Модиун предложи:

— Най-добре е да легнем и да се наспим. Възможно е през нощта да дойде съобщение, че въздействието ми е изиграло своята роля и те са пожелали да се срещнат. Ако отдъхнем, когато настъпи решаващият момент, телата ни ще се чувстват по-добре.

Дуулдн недоверчиво го изгледа.

— Имаш ли някакъв план?

— Казах ви, не съм толкова наивен, колкото изглежда! — настоя Модиун. — Долу, на повърхността, армията ни не разполага с никакви продоволствия. А те не са свикнали да стоят гладни.

Краткото съобщение пристигна на борда на кораба малко след три часа сутринта.

XXXII

По видеомониторите те видяха, че до местоназначението си нямаше да им е лесно да стигнат, освен ако не искаха да се приземят на покрива на зданието. Постройката сякаш се беше срастила с висока, отвесна скала, която продължаваше после надолу. Всъщност, склонът не бе чак толкова стръмен и отстоеше на не повече от шестдесетина метра.

Под зданието се бе ширнала относително равнинна местност, опасана с алеи и стоборчета, които се усукваха през храсталаци и рекичка до края на една гора, отдалечена от зданието на двеста метра. Да се приземят насред това място означаваше да унищожат алеите и стоборите, което в никакъв случай нямаше да е учтиво.

Модиун различи проточилата се плетеница от стълби, които от градината — ако това беше градина, — се катереха до постройката. Ала беше съвсем очевидно, че зданието и местността се явваха като част на един и същи архитектурен и парков комплекс.

По склоновете на планината се мяркаха стотици фигури — не можеше да има съмнение: армията животни безусловно настъпваше. Но те все още се намираха далеко от дясното и им оставаше доста да изкатерят. „Навярно ще е необходим цял час, докато пристигнат!“ — угрожен пресмяташе Модиун. Може би щеше да се наложи и той да забави своето заминаване.

Най-близкото свободно пространство се оказа стръмно бърдо на двеста метра от планината. Тъкмо над него закръжиха и там Модиун приземи кръстосвача. Оттук поведе групичката от четириимата си приятели. Надолу по склона полъхваши прохладен ветрец. За чувствителни личности, какъвто бе Модиун, въздухът се оказа силно насытен с кислород. Според данните на компютъра — 35 процента в атмосферата. Скоро веселият квинтет се вмъкна под сянката на дърветата. Тук те за първи път срещнаха живи представители на зувгската фауна.

Онова, което видяха, приличаше на птици: малки крилати създания пърхаха по връхните клони на дърветата. Модиун активира възприятията си иолови хаос от мимолетни пулсации и съвсем прости форми на вълни. До съзнанието му кратко достигаха мисловни вибрации, картини на клонки, късчета небесен лазур, каквите ги бяха видели малките, блестящи очички.

Нямаше никакви задни помисли. Създанията бяха такива, каквите изглеждаха. А край тях се простираше дивата природа. Всичко беше естествено, дори примитивно.

„Защо този, който живее в такъв рай, чувства необходимост да се свързва с други планети и да ги завладява? — запита се той удивен. — Всичко, което могат да се надяват да получат от такова господство, е особен вид съзнание, че оказват влияние на живота в отдалечено и непознато място. Но е малко вероятно, а може би и невъзможно, да посетят някой ден планетите, които владеят. Затова пълното удовлетворение зависи от собствената им представа за хода на събитията!“

Защо им беше необходима точно такава представа?

Намеренията на Зувгите изглеждаха твърде тъжни и безполезни.

В това време бяха стигнали до края на градината. Точно пред тях се оказа първата белезникава алея. Въодушевен, Модиун тръгна напред, после спря, обърна се към своите другари.

— Мисля, че вие трябва да изчакате тук — каза им. — Скрийте се в храстите.

Гласът му като ли прогърмя в захлупилалата ги тишина.

— Системата ми на защита действа на такова разстояние, че каквото мога да направя за себе си, мога да направя и за вас на същото разстояние. Ако не се върна преди идването на войниците, качвайте се на кръстосвача. Може би тогава ще ми дотрябва вашата помощ.

Четиримата необичайно лесно се подчиниха. Модиун се вгледа в човекоподобните им лица и сякаш съзря сянка на уплаха, отражение на нарастваща тревога. Най-сетне Руузб наруши неловкото мълчание и с дрезгав глас заяви:

— Разбрахме, приятелю. Работата е лична и важна за теб!

Стисна ръката на Модиун, като мърмореше:

— Късмет, приятелче! Забий им гол във вратата!

Останалите се приблишиха и подред всички му стиснаха ръката.

— Пази се, приятелю! — предупреди го Дуулдн.

Модиун кимна, обърна се и пое напред.

Отгоре всичко им се бе сторило невероятно близо. От земята обаче градината изглеждаше по-плоска, отколкото се виждаше от небето. Сега се разбра, че и онова, което бяха помислили за земя, се оказа всъщност някакъв вид пластмаса, върху която бяха посипали прах. Същата прах бе наслоена и по алеите, само че в друг цвят. Над рекичката висяха няколко мостчета, богато украсени с орнаменти. Какво означаваха орнаментите, бе непонятно, ако въобще нещо означаваха.

Без да се озърта, Землянињът вървеше напред и скоро премина над рекичката по един от мостовете. Както и другите, отдалеч мостът изглеждаше паянтов, макар под краката си Модиун да чувствува твърдостта му като стомана. Само след минутка човекът вече се категреше по стълбището към постройката, подобна на замък.

Леко задъхан, той стигна до върха. Видя една посипана с прах алея, водеща към прозрачна като стъкло врата, отстояща на десетина метра от ръба на пропастта.

За първи път Модиун се огледа. Забеляза долу фигурите на четиримата си приятели, които го наблюдаваха.

Помаха им с ръка. Те му отвърнаха.

И това бе всичко. Но не съвсем... Когато се обърна, очите му бяха пълни със сълзи.

„Навярно трябва да е така — нахлу в съзнанието му, — израстваш в ново тяло и започваш да се привързваш към другите!“

Моментът обаче бе неподходящ за излияния. С уверени крачки Модиун се насочи към вратата, като се стараеше да не мисли за нищо. Наближи я. Тя автоматически се отвори.

А когато прекрачи прага, се затвори зад него.

XXXIII

Модиун се събуди с мисъл в съзнанието: „Предполага се, че самоубийството е най-простото разрешение на нещата. По същия начин човек трябва да се убеди, че не си заслужава да се създава потомство!“

Как и по какъв начин, човек във всеки случай трябва да стигне до края на своя живот.

Модиун се прозя, протегна се и приседна на ръба на леглото в кабинката, съседна на залата за управление в кръстосвача. „Дневното“ осветление се бе включило и може би това го беше разбудило. В гълбините на неговия мозък тлееше въпрос, назряващ загадка. Ала чувството бе слабо, едва-едва доловимо, за да му обърне внимание.

Той се надигна от кревата и ... за малко не падна върху проснатия на пода Руузб, дълбоко заспал.

— Хей! — извика Модиун.

Забеляза и други фигури, които лежаха на пода зад Руузб. Те се размърдаха, приседнаха. Модиун разпозна Дуулдн, Неррл и Игдооз. Тримата хора-животни скочиха на крака. Хвърлиха се към Модиун, като всеки от тях се препъна в тялото на Руузб.

Неррл пръв стигна до човека.

— Как си, малкия? Всичко наред ли е? — запита го.

Модиун остана изумен.

— Разбира се. Защо? Какво се е случило?

Дуулдн, който бе започнал да ръзтърска Руузб, се отказал от опита си и се изправи.

— Струва ми се, че нашият приятел се опитва да пребори древния си инстинкт за зимен сън. Всяка година в определено време захърква...

Думите му явно се отнасяха за човека-мечка, но стигнал до този момент в своите разсъждения, той със закъснение осъзна какво бе запитал Модиун.

— Ти ли ни питаш какво се е случило? — повтори и продължи с войнствен тон. — Миналата нощ ни каза, че на сутринта ще ни обясниш какво се е случило. Сега е сутрин, приятелче!

— Какво искаш да кажеш? — човекът бе поразен. — Какво да ви обясня?

Той мълкна. Споменът като мълния се вряза в мозъка му, паметта му се проясни.

— Влязох през онази врата... — замънка несвързано.

— Така, а после какво? — избоботи Иггдооз.

Модиун огледа насочените към него погледи. Дори и този на Руузб, който беше приседнал и сънено го наблюдаваше, навяващо тревога.

Модиун поклати глава... Чувстваше се малко объркан.

— Не си спомням. Как се озовах тук?

— Разкажи ти, Неррл — обади се човекът-мечка. — Ти имаш дар слово!

— Няма какво толкова за разказване — започна Неррл. — Ти влезе, видяхме те как се вмъкна в зданието през онази врата. След това мина малко повече от час. През това време армията на Земляните изпълни терена, качи се по стълбищата и също проникна в зданието. После получихме от теб команда да дойдем и вземем Судлил, което и сторихме. По-нататък ни каза, че си длъжен да се върнеш, за да изпълниш някакво обещание, но тъй като се свечеряваше и нощта наблизаваше, убедихме те да останеш. И ето ни тук!

— Защо е трябвало да се връщам? — Модиун нищо не помнеше.

— Какво обещание?

— Не си ни казал.

Модиун бавно се отпусна на кревата.

— Изглежда ми на пръв поглед спонтанна амнезия — заразмишлява той бавно на глас. — Трябва много да внимавам занапред.

— Имаш предвид хипноза? — Дуулдн бе развлнуван.

Човекът сдържано кимна.

— Навярно те са преодолели моите защити! — Модиун едва сдържаше удивлението си. — Проклет да съм, ами да!

После им обясни:

— Това е течен специфичен метод на управление. Внушават ни необходимостта от някакво действие, а после направляват нашите постъпки.

Щеше да продължи, когато си спомни мисълта, с която се беше събудил.

— Чуйте, аз имах намерението да се самоубивам! Не, не! — поправи се. — По-скоро е наложително да се убедя, че двамата със Судлил не трябва да имаме потомство. А при това положение човешкият род ще изчезне...

За пореден път той мълкна. Прекалено много мисли се бълскаха в съзнанието му и всяка звучеше различно. Седнал на ръба на леглото, той се опита да ги овладее, да прочисти разума си от наслойлата се там плесен.

— Судлил! — произнесе името й. — Казвате, че сте я довели тук... Къде е?

Хората-животни многозначително се изгледаха, поклатиха печално глави.

— Приятелчето ни май действително не е добрe! — отбеляза Дуулдн.

По-мек, Руузб тихо му изшептя:

— Модиун, виж на кревата зад теб!

Модиун бавно се обръна. Не можеше да повярва, че е станал толкова безчувствен. Минаха няколко секунди, докато осъзна. Беше лежал с лице, обърнато към външната част на леглото, и след като се бе събудил, веднага бе станал. Беше спал с гръб към Судлил.

Разбрал какво е станало, той загледа жената. Същите златисти коси... привидно същото лице, както, когато за първи път я бе срещнал... Дори в съня си тя... сияеше от здраве и жизнерадост. Не можеше да намери по-точни думи, за да я опише.

„Дали някога и аз като нея съм изглеждал така прекрасно?“ — запита се.

За първи път такава мисъл си пробиваща път в съзнанието му. Действително, какъв ли изглеждаше той в очите на другите?

Без да извръща поглед от жената, той запита приятелите си:

— Какво се е случило с нея?

— Ти ни каза ни, че тя е в безсъзнание. Направихме носилка и я пренесохме тук — припомни му Неррл. — Не е идvala на себе си,

откакто я донесохме.

Нещо голямо започна да напира в Модиун.

— Казвал съм това, все едно съм го знаел? Тогава защо аз не съм я върнал в съзнание?

Напомниха му, че е пожелал да не бързат, да я оставят сама да се събуди.

— Предполагам, че миналата нощ съм знаел какво върша — Модиун продължаваше да е озадачен. — Явно наистина не е трябвало да действам прибързано!

— Аз пък си мисля, че е наложително да свикаме военен съвет — разнесе се гласът на Руузб. — Или да се направи нещо такова...

„*Нещо да се направи, непременно!*“, проблесна в съзнанието на Модиун.

Един час се изнiza. Те се нахраниха. Бяха се събрали в контролната зала, успокоени, уравновесени. Модиун пое дълбоко дъх.

— Така-а-а, ето че нещичко започвам да си припомням — започна. — Виждам се как вървя към онази врата. Сега ще активирам системата на паметта... Ще се постараю да ви разкажа какво се случи...

XXXIV

Когато Модиун влезе, Нунули се надигна иззад бюрото, на шест метра срещу вратата.

— Разпишете тук! — нареди му.

В едната си ръка държеше подобие на химикал, с другата му посочи нещо, което явно бе книга за посетители.

Модиун спря на входа. Овладя се, съзнателно не изпълни веднага онова, което поискава Нунули. Остана на място и се огледа. Стаята не беше голяма, но висока. Стените изглежда бяха направени от същата лъскава, белезникава пластмаса, както оградките и алеите отвън. Модиун забеляза още две врати, освен тази, чийто праг току-що беше прекрачил. Намираха се в двата края на помещението, което, поне засега, докато размишляваше, той не можа да определи по друг начин, освен като приемна. Вратите бяха огромни — най-малко три метра високи и богато украсени с причудливи мотиви във формата на позлатени листа. Стаята бе ярко осветена, все едно бе ден. Модиун не се напряга да разбере как го бяха постигнали.

Удовлетворен от повърхностния оглед, той бавно закрачи напред. Всичките му вътрешни възприятия бяха активирани. Под краката си Модиун чувстваше твърдата подова настилка, бедрата и прасците се отдаваха на нежната ласка на платнената тъкан. Ризата галеше меко гърдите, обвиваше се с трепет ръцете му. Въздухът беше горещ и парлив, наситеността с кислород му се нравеше. Долавяше в тялото си множество своеобразни усещания и всяко като че ли му предаваше: „Отпусни се, тук е добре!“

Скоро Модиун се озова пред бюрото. Сведе поглед надолу и... видя празната страница. Докато се взираше в белия лист, с крайчеца на окото забеляза химикалката на Нунули, на няколко сантиметра от себе си.

Модиун замръя. Две мисли породиха тревога у него. И двете изразяваха критическото му отношение към ставащото. Първата мисъл бе следната: Обстановката е създадена за Землянин, за да се чувства

тук той удобно. Преддверието, приемната, книгата за посетители: всичко бе невероятно опростено (и без съмнение, направено набързо) по подобие на прастарата човешка институция — търговската кантора. Предположи, че познатата сцена е с цел да приспят бдителността му. Вероятно очакваха от него да изпълни всичките процедури, свързани с такава подобаваща обстановка. Втората мисъл произтичаше от първата: след като бяха отделили немалко грижи и внимание да направят това, значи срещу него сега се кроеше нов заговор.

Всички системи в мозъка му бяха готови да реагират. Ала Модиун не пожела пряко волята му да го вмъкват в ниво, което бе под нивото на Зувгите. По тази причина той поклати глава като животно, за да каже „не“.

— Имам уговорена среща — каза.

Нунули не се впусна да възразява.

— Оттук, господине! — долетя до него отговорът.

И посочи вратата, която се намираше от лявата страна на Модиун.

Модиун не помръдна. Думите на Нунули предизвикаха у него не едно, а цяла поредица от възприятия. Тонът на гласа му. Физическото му поведение, докато говореше: мускулите му едва забележимо потрепваха. И най-главното — усещането (един вид лукавство), което стигаше до Модиун чрез „паразитните шумове“ в мозъка на съществото.

Нов заговор? Какъв ли можеше да бъде? Най-напред чувството, че не трябва да се разписва във фалшивата книга за посетители. А сега същият сетивен инстинкт, че не трябва да влиза в посочената стая.

Съсредоточи се. Струваше му немалко усилия да сдържи желанието си от чисто любопитство да надникне и огледа стаята зад вратата вляво. „По-късно — помисли си, — ще мина през тази врата и ще се разпиша в книгата за посетители“.

Трябваше да разбере каква връзка съществуваше между двете.

Модиун изрече въпроса си на висок глас:

— Мога ли да вляза най-напред в тази стая? — и показва вратата вдясно.

— Разбира се — последва отново вежливият отговор.

Звуците, вибрациите, силата... привидно всичко в тона като че ли бе правилно.

Нунули отиде до вратата и я задържа отворена. Когато наближи, зад отворената врата Модиун забеляза най-напред неголяма ниша. Самата стая се намираше малко по-навътре и вдясно. Не можеше да види какво има там. Този път не се спря на прага, прекрачи го смело и влезе.

Две неща станаха почти едновременно: вратата хлопна зад Модиун с почти метален звук, а лампите пред него угаснаха.

В погълналото го неочеквано тъмнило и в самото сърце на зувгската крепост, Модиун се разколеба. Но само за секунда. Премина три метра по коридора, зави и се отправи към някакъв фойер, чието присъствие усещаше с помощта на комбинираното си съзнание. Направи четиринаесет стъпки до него, седна.

Някакъв глас изригна в мрака:

— Така, ето че ни позволихте да ви хванем в капан!

Няколко мига, след като думите бяха произнесени, вниманието на Модиун обработващо данните. Както Нунули в приемната, така и Зувгът тук в стаята говореха универсален земен език.

Положили са невероятни усилия заради едно-единствено човешко същество!

Паметта му се проясни, започна постепенно да разбира. Усети враждебност. Тогава се породи зловещият смисъл на думите, независимо на какъв език бяха изречени (нещо съвсем елементарно), намести се преимуществено в съзнанието.

В момента, в който бе влязъл, Модиун бе усетил топлина в тялото си и присъствието на друго живо същество в помещението. Едно-единствено същество, което се намираше на около четири метра пред фойера, малко отляво. И някакъв едва различим полъх на извънземно. Модиун долови, че съществото, което го изльчваше, беше изправено и по-високо от него с около тридесет сантиметра.

Дали членът на комитета не стоеше на някакъв подиум? Напразно напрегна мозъка си. Проникващото през тъмнината съзнание на Модиун нищо не можа да определи. Мислите на съществото звучаха по-различно. Но той можа да предположи, че Зувгът е гигант. Два и седемдесет — три метра.

Търде интересно!

Почувстввал как члена на комитета внимателно се е взрял в него през дълбините на мрака, сякаш притежаваше особено зрение и

можеше да го види, Модиун се замисли над казаното:

„Може би станах жертва на онова мигновено убеждение, което дава на Зувгите висшата им сила?“

Гласът на съществото наистина бе по-различен от другите, които до този момент бе чувал. На всичкото отгоре говореше с изключителна прямота. „Попаднах в капан!“

Модиун преустанови критическия самоанализ. Нищо лошо не се е случило. Все още съм непокътнат. Мисълта му позволи да усети и друго чувство, надигащо се у него... Разочарование. Срещата с члена на комитета далеч не беше такава, каквато си я беше представял: открит диалог, лице в лице. Продължаваше да цари мрак и Модиун трябваше да признае, че тъмнината продължаваше да го заслепява. Беше противоборство, което те започваха не отначало, а от най-върховия момент.

Пръв заговори Модиун.

— За голямо мое съжаление — каза, — от вашите думи и маниери на поведение разбирам, че вие сте далеч от намерението да се отказвате от завладяване на галактиката.

Първата ответна реакция на Зувга бе да се приближи до Модиун в тъмното. Съществото се вгледа по- внимателно в човека, седящ във fotьойла. Едва след това се чу гласът му:

— Изглежда двамата с вас неправилно се разбираме. Ние нямаме никакви завоевателни планове. Откъде вни хрумна подобна идея?

Модиун се отпусна назад. Твърде късно си спомни за думите на Нунули, произнесени в звездолета — бяха абсолютно същите. Тогава Всемогъщият Нунули се беше опитал да се оправдае със статуквото им на поробени раси. Планетите те бяха завладявали от името на Зувгите и за Зувгите. Но на Земята хората бяха изчезнали. Гания безмилостно бе атакувана.

Гласът на Модиун бе станал твърд. Констатирал неумолимите факти, той стигна до заключението:

— У мен се създаде впечатлението, че в различни варианти вие сте прилагали едни и същи методи към десетки хиляди други планети.

— Онова, което ние правим, не е завоевание! — Зувгът беше категоричен. — Ние просто решително унищожаваме случайните еволюционни проявления на неправилни форми на живот. Веднага щом дадената планета установи правилното направление на

еволюцията, за известно време ние допускаме развитието ѝ, под наш контрол, разбира се, като в крайна сметка я оставяме сама да продължи еволюцията, без допълнително да се намесваме. Никакви усилия на въображението не могат да представят това като завоевание!

Изумлението на Модиун беше такова, че той зяпна с отворена уста. После я затвори. В словесния поток, с който го бяха залели, се намираше... *обяснението*.

„Господи — замисли се. — Те навсякъде нападат най-приспособените раси, онези, които са преживели еволюционния естествен подбор на своите планети!“

Идеяна бе ужасяваща!

Дори когато самият човек бе започнал да видоизменя животните, подобна идея не беше обсъждана. По-късно, когато подтикнати от Нунули, човешките същества бяха изменили и самите себе си, те бяха пожелали само да набледнат на чертите, проявили се вече в мътния поток на естествения подбор.

— Какъв е тогава критерият за селекция на подходящата раса? Според кои норми на поведение е бил установен? — заинтересува се Модиун.

— На всяка планета ние въвеждаме форми с най-голяма естествена продължителност на живот — отговори Зувгът. — Можете ли да ми посочите по-добър критерий или по-добра норма за подбор от дълговечността?

Гласът замълкна. Модиун учтиво зачака съществото да се доизясни. Изминаха няколко секунди. По спокойното дишане на своя събеседник Модиун разбра, че такова обяснение няма да има.

— Вижте какво... — започна тогава той неопределен. После се смълча. Изчака известно време, след което запита:

— Вашата раса има дълговечен живот... така ли да го разбирам?

— Дълговечен е правилното определение! Да, ние сме бъзсмъртни! — гласът прозвуча гордо. — Това е едно от двете ни най-важни качества!

Модиун предположи, че второто важно качество на Зувгите е да направляват с разума си от разстояние други същества. Но реши да не се отвлича и да не променя темата на разговора. Затова продължи.

— Накратко, вие сте избрали за критерий качеството, което вашата раса очевидно е придобила по пътя на естествения подбор без

изменения. Казвам „очевидно“, защото ми се ще да се върна на този въпрос.

Членът на комитета оставаше привидно спокоен.

— Ние сме съвършено обективни. Взехме предвид всички възможни положителни черти на стотици раси!

— И в крайна сметка решихте, че вашите собствени са най-добрите! — не се сдържа и избухна Модиун, без да се интересува как Зувгите бяха стигнали дотам.

— Аз пак ви питам (не се ли появи в тона му искрица раздразнение?) можете ли да вми предложите по-добро качество от дълговечността?

— Да — отвърна Модиун. — Човешката система за възприятия и преценка. Философията на човека е да живее и воден от един наистина толерантен разум, да позволява и на другите да живеят.

После неочеквано смени темата:

— Виждате ли — аз си мисля за чертите и качествата на човека, вие ми давате за пример чертите и качествата на Зувгите! И двамата в случая сме твърде субективни, не смятате ли?

Последва хладен отговор:

— В момента вие сте в ръцете ни, животът ви зависи изцяло от нашето благоволение! Но от думите ви разбирам, че по-нататъшният ни разговор ще е чиста загуба на време.

Така, нещата се бяха върнали в началото.

Модиун остана в креслото привидно спокоен, но всъщност целият нащрек. Доколкото можеха да определят сетивата му, нищо не се бе изменило. Минутите се занизаха. В системите му за възприятие и въздействие не настани вълнение. Значи, каквото и да правеха, той не можеше да го почувства. Честотите за контрол на Единното Психопространство мълчаха, мълчеше и Космосът. Цялата окръжаваща го Вселена се движеше в пределите на атомната и молекулярната му логика, безразлична към намесата на чужд размирен разум. Което предполагаше, че проблемът е в Модиун, а не извън него.

Зает с тези размисли, в един момент той осъзна, че е настанало времето да направи онова, за което всъщност беше дошъл. Но какво точно и откъде да започне, все още не беше достатъчно ясно!

Дойдох тук за разговор. Проведох го. И той не доведе до нищо...

Все така, без да знае какво точно да предприеме, Модиун подхвърли наслуки:

— Биологията е наука, която ние започнахме да разбираме по-добре, отколкото когото и да било другого. Благодарение на Нунули, които ни усъвършенстваха.

В тъмнината се разнесе някакъв шум. Идващ от гигантското същество, стоящо пред Модиун. Никакви думи, просто гърлени звуци. Може би иронически смях?

Зувгът заговори със спокоеен глас.

— По принцип, в настоящия момент ние не сме задължени нищо да правим. Контролът над вас бе установен доста отдавна, преди много години. Би трябвало да знаете, че никой нищо не може да прави срещу собствената си природа. Даден индивид може да разбере естеството на битката, която е длъжен да води — своеобразен етап на развитие, до който вие изглежда сте достигнали. Но вашата кожа винаги може да бъде пробита, сърцето ви винаги може да спре да тупти, а група клетки в мозъка ви да придобият по-специфични функции. И това е всичко! Например, вашата система за въздействия и възприятия! Продължителността на живота, която сте достигнали — та тя е по-малка от две хиляди земни години! Дори и за това сте задължени на Нунули, които са усъвършенствали човешките индивиди!

— Така е! — призна човекът. — Никога не съм го подлагал на съмнение и не смятам да го правя...

Зувгът отривисто го прекъсна.

— За да ви покажа, че сме реалисти и уверени в себе си, предизвиквам ви да използвате срещу нас вашата система за въздействия. Ще видите, че е невъзможно!

— Искате от мен наистина невъзможното! — възпротиви се Модиун. — В моя мозък думата *срещу* няма никакъв смисъл! Аз не съм срещу вас!

— Точно както ви е програмирала нашата раса слуги! — със задоволство констатира Зувгът.

— За мен ще е безмерно трудно умишлено да действам срещу когото и да било! — продължи човекът.

— Тъкмо там е работата! — радостно откликна членът на комитета. — Попаднали сте в порочен кръг. Както вече казах, вие се борите нерешително срещу условието за дълговечност и не можете да

се промените, освен да вървите по предначертания път. Характерът ви е такъв!

— Хммм — измънка Модиун. — Наистина виждам, че ние май не се разбираме изцяло.

После повтори забележката, която преди време Руузб беше направил за голямо неудоволствие на Дуулдн.

— Има много начини да одереш кожата на котката!

— Това пък какво е? Не мога да го разбера!

Модиун не се постара да обяснява.

* * *

Повече му бе невъзможно да си спомни. Отново се бе озовал на спасителния кръстосвач и нищо не можеше да извлече от съзнанието си. Паметта му бе заличена.

— Така приключи всичко! — каза раздразнен.

— Каква котка си имал намерението да одереш и по какъв начин? — заинтересува се Руузб, като изгледа дяволито зачертвения Дуулдн.

— Прости ми, че използвах подобно сравнение! — заоправдава се Модиун, седнал срещу человека-ягуар в столовата. — Приеми моите извинения, Дуулдн.

— Добре, добре — замърмори огромният човек-котка. — Май повече съм уплашен, отколкото ядосан. Значи, такива са Зувгите? Дяволите да ги вземат тези изчадия!

Игтдооз замислено клатеше глава.

— Приятели — той изгледа Модиун с намусено изражение. — Сред нас има страхливец. Може и да не толкова е уплашен, но аз съм сигурен, че не умеет да се бие!

— Щях да го направя! — протестира Модиун.

— Тогава нещо ни лъжеш! Казал си на онзи Зувг, че нищо не можеш да направиш. А нас сега се мъчиш да ни убедиш в противното!

И четиримата загледаха Модиун осъдително.

— Къде е истината в този случай? — запита го Нерпл. — Не мога да разбера какво е това лицемерие от тебе?

— Винаги сме те ценили заради честността ти — обади се Руузб.
— В момента ни плешиш врели-некипели! Разбери ни добре, Модиун
— побърза той да заключи. — Ние искаме да победим тези мръсници
на всяка цена!

— Щях да ги атакувам с помощта на Единното
Психопространство — обясни Модиун. — Единственият честен метод,
който ми беше възможен. По-добре чуйте...

Когато всичко им обясни, Дуулдн невъзмутимо го запита:

— Мислиш ли, че точно това е трябвало да направиш?

— Да.

— А когато го направи, спомените ти се изпариха?

Модиун трябваше да се съгласи, че точно така се бе случило.

— Предполагам, че са контраатакували мозъка ми.

Неррл допълни:

— Енергията на Единното Психопространство може ли да убие
Зувгите?

Модиун бе възмутен.

— Разбира се! Но не бих си позволил в никакъв случай да... Та
това ще е равносилно на убийство!

Дуулдн надигна ръце към небето.

— Чуйте го, чуйте го какви ги говори този нехранимайко! —
заръмжа.

Направи усилие, овладя нервите си, после продължи, сякаш му
бе хрумнало друго:

— Можеш ли да откриеш друга подобна енергия в Единното
Психопространство?

Модиун кимна.

— Навярно съществува такава и сигурно тъкмо там се намира.
Но тази е единствената, която познавам! Трябва да си припомните, че
както и Космосът, по същия начин и Единното Психопространство е
така велико и необятно, само дето в него времето не съществува.

— Това означава ли, че си използвал всичките сипознания? —
настояваше човекът-ягуар.

— Тъкмо в това възнамерявах да ви посветя! — съгласи се
Модиун, като се защитаваше.

Лицето на Дуулдн стана ръждивочервено като тухла. Той се
отпусна на облегалката на стола.

— Повече няма да говоря! — измърмори недоволно. — Най-добрата възможност в историята на галактиката се оказва пропилияна заради мекушавостта на някакъв дечко!

Изглеждаше съкрушен. Обърна се с приглушен глас към останалите:

— Приятели, вземете положението в свои ръце!

Заговори отново Руузб... и този път подходи съвсем дипломатично:

— Добре, Модиун... Защо не активираш системите си за възприятия? Ако не друго, то поне ще можем да разберем какво се е случило!

XXXV

Модиун осъществи теста. Проведе го така, както трябваше. Предусетил, че може би втора възможност няма да има, той доведе експеримента докрай. Сякаш бе генерал, на когото бе хрумнала гениалната идея как да спечели битката, и сега я проверяваше в предварителните маневри, а не в боя.

Бе повече от ясно, че Модиун не можеше да атакува хиляда изключително добре развити и школувани мозъка, обединени вкупом срещу неговия. Все едно беше изпаднал в ситуация, в която няколко хипнотизатора се бяха съюзили срещу един-единствен човек. Затова той предпочете да не предприема никакви директни действия. Използва своята система за възприятия, за да провери дали наистина в Единното Психопространство вече не съществува и друг източник на енергия, включен там в съответствие с неизменните му закони.

Тъй като процесът на търсене бе виртуален и мигновен, Модиун не се удиви, когато тишината на потъналата в мрак зала бе раздрана от сурория глас на Зувга, който заяви:

— Ако се вярва на нашите прибори, вие активирахте ситсемите си за възприятия и въздействия. Нищо още не се е случило...

Зувгът мълкна, след което продължи със същия раздразнен тон:

— Почувствахме незначителни физически въздействия на ниво Едично Психопространство. Но всички знаят, че в Единното Психопространство нищо не може да има начало, без предварително разработен план. Естествено, за това не се изисква време в самото Психопространство, за разлика от големия преходен период от време, нужен му в нашия пространствен свят. А вие не разполагате с толкова много време.

Значи, те бяха усетили нещо. Модиун разбра, че всеки нов негов опит щеше да бъде разкрит.

С намек за предишната си смиреност, той заяви на своите приятели-животни:

— Онова, което в момента става, е най-вероятно физиологичен процес. Докато не се ускори, не се вълнувайте. Но когато се измени направлението, ще настане разместване на химичните връзки. Което от своя страна поражда...

Модиун се смълча, почувствал везапно натегналото напрежение в стаята. Сякаш членът на комитета бе силно ядосан. В зловещия мрак гласът на извънземното прозвуча сухо и рязко.

— Може би искате да ми/да ни заявите, че вие физически ми/ни управлявате по някакъв начин?

— Онова, което се опитвам да направя — вежливо отвърна Модиун, — е да използвам енергията, която вие първоначално сте заложили в Единното Психопространство, да я използвам в качеството на носител за активиране на биологичната пренастройка. А тя ще подейства на всички онези същества, свързани с вас. Както вие казахте — целият свят! Сега...

— Каква първоначална енергия?

Съществото не можа да разбере.

— Взривът в Единното Психопространство, посредством който унищожихте човешките същества отвъд бариерата. Всъщност, вие откъде разбрахте за Единното Психопространство?

— Разбрахме благодарение на една раса, която е вече изчезнала! — неохотно отвърна Зувгът.

— Другото неправилно еволюционно развитие, предполагам — подхвърли му Модиун. — Но съм длъжен съм да ви заявя, че техните знания за Единното Психопространство не са били съвършени. Аз успях да се възползвам от реактивната енергия на взрива, която, надявам се ще се съгласите с мен, съдържа в себе си сила, включваща всички възможни витални енергии...

— И за какво се използва тази енергия? — грубо го прекъсна съществото.

Модиун пое дълбоко дъх.

— От този момент нататък расата на Зувгите ще претърпи изменение и ще поеме по правилния еволюционен път на развитие! В течение на следващите няколко хилядолетия, продължителността на живота на всеки един неин представител ще е, предполагам, около... седемдесет-осемдесет земни години.

Докато обясняваше, Модиун бе започнал да изпитва ново усещане. Емоционалното напрежение на съществото нарастваше, надвисваше над тях в тъмната стая.

Ненадейно... Гласът на Зувга прозвуча неестествено променен.

— Това... изменение в направлението, което вие сте коригирали в нас... Един от моите колеги току-що ме запита... дали не може да се отмени тази пренастройка и да се възстанови първоначалната ни посока на еволционно развитие?

Модиун се колебаеше. Беше изненадан от бързината на тяхната реакция. Беше им нанесъл жестоко поражение... и на практика те мигновено се бяха опитали да възстановят всичко.

„Време е да очаквам ответната контраатака“ — помисли си напрегнат. Но се беше възползвал от техния единствен недостатък — незнанието. Не искаше нищо повече да направи. *Неговото препограмиране вече бе факт и те много добре го оствързаха.*

Ала се налагаше откровено да отговори на въпроса им.

— В действителност, не съм мислил, но надявам се, може да се даде утвърдителен отговор. Работата все някой ден може да стане, но ще е твърде отегчително, пък се изисква и много време. А трябва най-откровено да ви заявя, че аз нямам никакво намерение да...

Отговорът отново пристигна мълниеносно, което показваше в какъв шок бяха изпаднали.

— Ние сме единствената безсмъртна раса в космоса. — гласът на Зувга прозвуча грубовато. — А вие ни направихте смъртни! Това е неправилно и пагубно зло!

В известен смисъл те имаха право. Нещо, което бе уникално, каквато и да бе причината за безсмъртието им, трябаше да остане непокътнато.

„Но те са безчинствали над толкова хора! — заоправдава се Модиун. — Доводите им вече са несъществени!“

Аз чисто и просто съм атакуван. Аз съм съгласен с тях.

Зувгът продължаваше да настоява:

— Няма нищо по-неприосновено от естествения подбор. На Земята хората го промениха, като видоизмениха животните...

Гласът продължаваше своя монолог, но за един определен момент той бе единственото, което Модиун възприемаше. Смисълът на думите не достигаше до съзнанието му. Модиун се почувства

физически нестабилен, отпаднал. Беше се изморил. Отмаял. Тръсна глава, помъчи се да проясни зрението си. Звуците се размираха в мозъка му, превърнаха се в нечленоразделен поток от изшепнати звуци. С крайчеца на съзнанието той следеше възстановяването на своите сетива, а след това леко изумен се досети: „Силата на думите е необятна, тя не само създава, но и убива. Чрез думите в момента те започват да ме контролират и управляват!“

Възможно ли беше той да поеме огромния риск и да активира в отговор системите си за възприятия и въздействие, за да се защити?

Възникналата тревожна мисъл като че ли го облекчи, привидно беспокойството му намаля. Не изпитваше нищо, освен световъртеж. Разбира се, не фатален, дори не бе и непоносим. После го навести идеята, че всичките оскръбления, измами, заговорите на тези същества бяха нарушили чистотата на неговите реакции. „Изминах дълъг път — замисли се той, — и вероятно по-голямата част от него в неправилната посока!“ Но при така стеклите се обстоятелства Модиун за нищо не съжаляваше.

Вече се бе посъзвел и контролираще положението.

Започна отново да възприема гласа на члена на комитета.

— Моят колега предлага да ви върнем жената в замяна на нашето възстановяване. Според него тази жена ви е нужна за оцеляването на собствения ви род. Тя самата е в безсъзнание и в опасност! Затова смятаме, че нямате избор!

Модиун бе зашеметен от бързината и безупречността на тяхната логика. Бяха позволили да открият пробив в системата им, бяха допуснали някои фатални грешки. Но и хората бяха сторили същото. А Зувгите отново вземаха превес. Човекът едва ли можеше да успее, освен ако...

„Хванаха ме — помисли си той. — Не мога да използвам системата за възприятия и въздействие, за да получа информация. Те могат да я унищожат. Но едва ли ще се осмелят да действат по този начин срещу мен, защото аз съм единственият, който може да им помогне...“

Получило се бе пълно равновесие на силите между човека и неговия най-опасен противник. В ситуацията имаше някаква зловеща красота.

Проблемът обаче продължаваше да съществува.

— Готов съм да ви възстановя и върна към предходното състояние. Но не знам как да го направя. Разбирате ли? — Модиун надигна безпомощно ръце, както често правеше Нерл. — Веднага щом върна в предходното му състояние който и да е член на комитета, той ще бъде свободен да прави каквото си поиска. А след това никакъв договор не би могъл да го застави да защити Судлил.

Замълча.

— Признавам, тя е в ръцете ви. Остави се да я подмамите и заловите. Представям си как със своята житейска философия, непризнаваща насилието, и типичната й женска позиция Судлил е била изключително доверчива.

— Безкрайно сте прав! — нетърпеливо го прекъсна Зувгът. — Направихме тялото й безсъзнателно, но, естествено, не пожелахме да въздействаме пряко на системата й за възприятия. Така че сега вие бързо трябва да се отзовете и да вземете решение. Произхождайки от тази необходимост, решихме да не губим повече време. Разбираме, че човек с вашата... хм... безупречна житейска философия, колкото и да е неправилна, ще удържи поетото обещание.

Останалото бе изречено набързо.

— Затова, ако ни обещаете, че ще възстановите нашето първоначално състояние в течение на следващата седмица, ние ще ви кажем къде точно се намира Судлил.

„Да, значи съм под контрол!“ Това бе единственото правдоподобно обяснение.

Каквото и да бе станало, в действителност Модиун не се чувстваше по-различен. Напротив, изпитваше усещането, че е свободен да взема самостоятелно решения...

„Мога да дам обещание и да не го изпълня!“ — такова бе чувството, напиращо в него.

Ала кой знае защо той действаше в противовес със същото това чувство.

Зувгът настойчиво го подкани:

— По-добре е да се решите да го направите! Необходимо е за безопасността на жената!

За Модиун решението вече не беше проблем. Той простишко заяви:

— Много добре. Обещавам да го направя. Къде е тя?

— Тя е в стаята, в която се влиза през лявата врата в приемната! — мълниеносно долетя до него отговорът на събеседника му. — Бяхме подготвили нещата така, че при посещението си да видите най-напред нея. И в момента, в който сетивата ви изцяло щяха да са погълнати от окаяното й състояние, ние щяхме масирано да ви атакуваме.

Зениците на Модиун се разшириха.

— Хмм — измънка. — Интересно ми е да разбера какво ли щеше да се получи?

Но докато преценяваше, съзнанието му неочеквано бе разпалено от нова мисъл:

— Защо точно хиляда? — запита. — Как се получи така, че Зувгите останаха толкова малко на брой?

— Ние сме едно-единствено семейство — зае се да му обяснява членът на комитета, но изглежда вниманието му бе насочено другаде. — А е пределно ясно, че там, където има много семейства, в крайна сметка едно от тях е длъжно да унищожи другите. Това се случи много отдавна, преди години...

XXXVI

Модиун се надигна в каютата на спасителния кръстосвач.

— В този момент пристигнаха войниците. Нунули и Зувгите избягаха по някакъв коридор, водещ към вътрешността на планината. Аз побързах да отида в приемната и засновах като стража пред прословутата врата вляво. Някои от войниците пожелаха да я разбият, но всеки път се задоволявах да им внушавам нареддане да се разотиват.

Модиун се замисли.

— В действителност, всички бяха твърде миролюбиво настроени. Лесно ми е да си представя обаче какви ли диваци са изглеждали в очите на членовете на комитета, които не бяха допуснали никого досега да проникне отвъд тяхната бариера и поради тази причина нямаха защита срещу голям брой врагове. Дори и да съществуваше някакъв проблем, той изчезна, веднага щом дадох указания на хората да слязат и се нахранят в столовите. За първи път в живота си хората-животни бяха толкова гладни. Въпреки това се подредиха на опашка като добре възпитани граждани. После веднага ви извиках и вие пристигнахте с носилката за Судлил.

Тържествуващо Руузб възклика:

— Искам да отбележа, че този път паметта ти не изневери — ти си спомни всичко докрай! Така беше! Което означава, че онези изчадия адови не са те повредили с техните свръхмощни хипнози!

— Да, убедих се сам в това! — кимна Модиун в съгласие.

Той се отправи към пулта за управление. Усети как в гърба му се впиха внимателните им погледи, но натисна бутона, отварящ външния шлюз.

— По-добре да тръгвам! — каза им решително, а след това се насочи към двойната врата. Там се поспря на прага, обърна се към четиримата. — Ще се върна утре сутринта. Вие просто ме изчакайте тук!

После излезе и с широки крачки се закатери по склона. Пътешката скоро го изведе до градинката и зданието на Зувгите, надигнало своята грамада на около осемдесет метра от него. Трябва да бе изминал малко повече от половината разстояние, когато забеляза четиримата си приятели-животни да напускат кръстосвача и на бегом да хукват подире му. Продължи, без да спира, защото никой от тях не го повика, ала не се учуди, когато, запъхтени, те поеха редом с него.

— Накъде си се запътил? — долетя въпросът на Нерпл. Дишаše тежко.

Модиун спря. Припомни им за обещанието, което бе дал на Зувгите.

— Знаете много добре къде отивам и какво трябва да направя!

Тъкмо се канеше да продължи, когато забеляза странното изражение, изписано се по лицето на Дуулдн.

Човекът-ягуар с дрезгав глас му подхвърли:

— Сигурно се шегуваш? Ти май не си с всички си?

— Какво имаш предвид? — Модиун бе смаян.

— Нали не смяташ да изпълниш обещанието, дадено на най-големите мръсници в галактиката?

— Обещанието си е обещание! — отвърна му Модиун, а след това веднага се развика изумено: — Хей, какво правите?

Четиримата хора-животни се бяха нахвърлили върху му и го държаха здраво.

— Оставаш тук и никъде няма да ходиш! — озъби му се Руузб.

После го помъкнаха назад към кръстосвача, преди още да е разбрал намеренията им.

— Чуйте ме добре, приятели... — опита се да ги вразуми. — Ако продължавате в същия дух, ще се видя принуден да активирам срещу вас системата за въздействия!

— Много добре! — предизвика го Дуулдн. — Щом можеш да направиш това срещу твоите единствени приятели, то действай тогава!

— Но... моето обещание... Нали аз... — замънка несвързано Модиун.

Дуулдн не го изчака да се доизкаже.

— Помниш ли, когато преди експедицията ме попита какво съм работил по-рано? Аз не ти отговорих...

Модиун си спомняше. Само дето май нямаше никаква връзка със случилото се.

— Е, и? — заинтересува се.

— Е, бях санитар-охранител в клиника за душевноболни!

Повече не се разпростираха в подробности.

Четиридесетте хора-животни продължаваха здраво да държат Модиун. Дърпаха го, тикаха тялото му, което се противеше, но те не обръщаха внимание на протестите. Предизвикваха го да използва системата за въздействия — единственото, което той нямаше да се реши да направи. Отведоха го право до креслото пред пулта за управление. Настаниха го пряко волята му и го задържаха там, докато той с неохота боравеше с уредите. Най-сетне кръстосвачът се издигна, те закръжиха към оставения на орбита гигантски кораб, намиращ се на височина около 40 000 километра.

Модиун почувства възбуда в системата за възприятия... С невероятна бързина частичка от мозъка му определи чувството като сравнително безобидно.

Сега ще започне играта на въображението.

Те предизвикват това! Изпаднали са в отчаяние, защото виждат, че отлитам. Дали не се налага да изработя друга система за контравъздействия, която да реагира, докато има някаква заплаха, докато разбера каква е, по дяволите, тази илюзия?

Да.

После веднага се появиха халюцинациите. Той отново се озова в приемната на Зувгите. В дясната си ръка държеше химикалката, беше се навел над книгата за посетители. Започна да разбира значението на онова, което се бе случило. Засегнатото възприятие в мозъка му щеше да подпише вместо него, все едно че се намираше там.

Много дорбе.

Във въображението си Модиун се подписа и тъкмо бе започнал да се изправя, когато...

* * *

Модиун се разбуди в тъмното. Спомни си какво бе казал Дуулдн и неприятната мисъл изпълни съзнанието му: „Дявол да го вземе,

моите приятели смятат, че не съм с всички си!“

Но онова, което го вълнуваше, бе, че той разбираше причините, накарали ги да действат така.

Аз наистина не бях с всички си!

„Бил съм програмиран и се оказах продукт на расово усъвършенстване.“ До неотдавна той никога не бе използвал своя интелект, за да премине отвъд тези граници. А ако случилото се с него не бе умопобъркване, то какво беше в такъв случай?

Модиун лежеше в краткия мрак и сега, когато очите му привикнаха с тъмнината, той осъзна, че е в своята каюта на борда на големия земен кораб. Съмтно различи фигурите на двете същества, седнали край леглото. Проясни съзнанието си и разбра, че бяха Руузб и Дуулдн. „Пазят ме. Те са мои приятели!“ Някаква топлина и тъга се прокраднаха в него. Тъга, защото подозираше, че те щяха да бъдат нещастни, ако последният мъж и жена бяха изпълнили онова, което бе трябвало да изпълнят: да си отидат от живота на живите.

Подозираше, че тази идея му е била внушена години преди това, тогава, когато Нунули бяха програмирали человека. После си даде сметка, че всъщност, източникът на правдива информация вече е без значение.

Във всеки човешки мъжки индивид съществуващо нещо тайнствено, една изпълъзываща се, неестествена, безкрайно упорита и настойчива безсмислена умствено-емоционална нишка, която го правеше най-омразното същество в галактиката.

В далечните времена при най-малкия изгоден случай той изцяло щеше да използва преимуществата на всяка случайност, за да се издигне над другите човешки същества. И никаква политическа система не би могла да го удържи. Както и нямаше да има никакъв предел за неговата алчност.

Зувгите се оказваха прави. Човешката раса трябваше да изчезне.

Мисълта със закъснение се вряза в съзнанието му. Те грубо бяха проникнали в мозъка му, бяха му внущили тази идея в момента, в който той бе изпитал лек световъртеж. Впечатлението, че бързо се е възстановил, се бе окказало невярно. Илюзията беше перфектна, осъществена от класни експерти.

„Битката бе истинска! Те ме победиха и аз ги победих! А сега нанасят своя съкрушителен удар, за да си отмъстят!“

„Странно!“ — удиви се той.

И двете раси бяха негодни. Разбира се, онова, което Зувгите правеха със себе си, засягаше не него, а единствено тях самите. Значи трябваше да отмени промяната, която бе направил в тях. Бе повече от ясно.

Съвсем наблизо в тъмнината се разнесе гласът на Руузб.

— Дуулдн, струва ми се, че нашето приятелче се събуди.

— Оффф!

За няколко секунди човекът-ягуар изглеждаше объркан. После тромаво се изправи на крака.

„Сега ще включи осветлението...“

Модиун неволно се напрегна, приготви се да посрещне ослепителното изригване. Когато светлината блесна, той зажумя, примига с очи.

— М-д-а-а-а... Правилно си забелязал! Той действително се е събудил!

Беше Дуулдн. Двамата с Руузб наблизиха кревата, надвесиха се отгоре му.

— Приехме твоите мисли! — долетя до Модиун дрезгавият глас на Руузб. — Преди да отиде на танци, Судлил ни помогна да осъществим мисловна връзка с твоя разум. Направо си за оплакване, приятелю!

— Как така за оплакване? — Модиун не проумяваше и говореше като автомат. — За какви танци става въпрос?

Човекът-мечка се направи, че не чува въпросите му.

— Судлил ни обясни, че ти сам би трябвало да се справиш с тяхната хипноза... Иначе... За нея това би означавало да насили мозъка ти и да проникне в неприосновеността на твоите тайни!

— Точно така! — съгласи се Модиун. Разумът му беше спокоен.

— Н... но... след като ви е свързала телепатично с мен, все едно е направила същото! Това си е чисто посегателство!

— Е, Судлил прецени, че оттук нататък всичко вече е в нашите ръце! — обясни му Дуулдн, изпълнен с доволство. — И повярвай ми, друже, ние нямаме никакви скрупули! Готов ли си Руузб?

— Да, готов съм! — закима човекът-мечка. Бе никак си напрегнат.

— Чуй сега какво е положението, приятелю! — започна Дуулдн.
— Трябва да се решиш! Помолихме Судлил така да подготви нещата, че или ни убиваш, или ни позволяваш да ти помогнем да унищожиш зувгската хипноза и да я изхвърлиш от нервната си система. Така че приготви се да се сражаваш за живота си!

Модиун приседна на ръба на кревата. Погледът му се плъзна от едното лице на другото. И двете бяха изпълнени с решимост. Развълнуван от онова, което прочете, той каза:

— Ще съм принуден да активирам срещу вас моите възприятия!...

— Да! И това ще ни убие — отвърна Руузб, — след връзката, която установихме със Судлил и с теб...

След което, без да чака, юмрукът му се стрелна към гърдите на Модиун. Ударът бе толкова силен, че дишането на человека секна.

— Господи... — с мъка учлени Модиун.

Но не можа да довърши. В същия миг Дуулдн му нанесе жесток удар в слепоочието.

— Активирай възприятията, за да се освободиш от хипнозата! — закрещя човекът-ягуар.

Юмрукът на Руузб разтресе челюстта му и Модиун издаде странни гъргорещи звуци.

— Слушайте, не е хубаво така да... — запища неистово той. — ...тяхното безсмъртие...

Дуулдн прекрати думите му с директен прав в стомаха.

— Активирай възприятията, глупако!

Модиун направи отчаяни усилия да се защити. Съвзе се на колене пред вратата, където Руузб го бе хванал за врата, душеше го и крещеше:

— Активирай, мръсник такъв безподобен!

Бавно, на тласъци, у Модиун започна да се оформя идеята, че внушението действително можеше да приема най-различни форми. Методът на Зувгите наистина бе повече от съвършен.

Минута по-късно лежеше проснат на пода. Дуулдн седеше върху краката му, а коленете на Руузб го притискаха в бицепсите. Юмрукът на човека-мечка висеше надвесен, явно готов с всичка сила да нанесе решителен удар в лицето.

Това вече бе прекалено. Човекът най-сетне се предаде.

— Не удряй! — произнесе с мъка. — Ще направя всичко, каквото поискате!

Дълбоко в съзнанието му проблесна искрица почуда. Определено Зувгите никога не си бяха помисляли, че някой ще се загрижи за съдбата на човешките същества.

Надвесеният юмрук се отпусна.

— Добре тогава! Активирай възприятията!

Модиун се подчини. После пое дълбоко дъх.

— Каквото било — било! Не е правилно, но стореното — сторено!

Те се изправиха на крака. Прегърнаха го. Очите на Руузб се бяха налели със сълзи.

— Приятелю... — захълца той. — Беше най-трудното, което съм вършил в живота си! Но сега има още нещо, което си длъжен да направиш! Четири милиарда човешки създания са решили, че животът не си заслужава да бъде живян. Така ли е?

Модиун изчакваше. Долавяше, че не е необходим никакъв отговор на подобен въпрос. Човекът-мечка продължи:

— У теб все още трябва да се таят наслоени утайки от подобна нелепост, когато под хипноза си помогал на Зувгите. Прав ли съм?

Беше самата истина.

— Значи сега е време да въздействаш на твоите приятели, за да се убедят те, че няма нищо подобно. Тъй че ето какво — или тази жена ще забременее от теб през следващите няколко седмици, а защо не и по-рано, и ние ще останем тук да следим дали работата е свършена, както трябва, или ще ти хвърлим още един здрав бой, но много по-жесток, отколкото преди малко! Знаеш какво трябва да правиш! Избирай!

— Ами-и-и... — започна колебливо Модиун. — Струва ми се, че съм съгласен. После, в края на краищата, тя е и моя жена!

* * *

Модиун се смееше, танцуваше и подскачаше. Всички хоражivotни край него се носеха, весело пляскаха с ръце. Но той бе най-освободеният. Двигателните му центрове винаги бяха имали някакви

ограничения, но сега за известно време ограниченията бяха изчезнали. Ритмичната музика се разливаше, акордите звучаха в ушите му, подбуждаха тялото му към движение. Резултатът бе бърз, но удивително изящен танц.

Той умело се промъкна сред жизнерадостната подскачаща тълпа, за да стигне с последно грациозно завъртане до жената и да я улови в същия миг, в който и тя с пленителна лъчезарна усмивка се обръщаше към него. Преливаща от щастие, Судлил със звънлив смях пое ръцете му, които я обгърнаха и понесоха уверено в ритъма на танца.

И тъкмо в този момент, когато стъпките им се обединиха, за първи път погледите на двамата се срещнаха.

XXXVII

За пореден път същата мисъл, или по-скоро нов неин вариант, проблясна в мозъка на Модиун.

Всичко е твърде убедително!

Модиун оставил мисълта да проникне на тласъци в съзнанието му, изчака я да приеме форма и докато хаосът от повърхностни пулсации търсеше контакт с него, разумът на човека трескаво се вкопчи в нещо друго, ужасяващо: *не всичко е толкова убедително!*

Пред него лицето на жената като че ли потрепера. Двамата продължаваха да танцуват. Но илюзията, защото в момента Модиун така го възприемаше, продължаваше да е относително стабилна.

Ала той вече не бе част от играта. Изпълнен с любопитство, зачака паметта му да се прочисти от наслойлата се в нея плява, докато правилното възприятие си проправи път. Затова не бе особено изненадан, когато следващото проявление бе ново видение, поредната халюцинация: Банлт, човекът-плъх, неочеквано изникна пред него. Заговори му неуверено:

— Моята философия ли... Какво е това философия?

Двамата стояха един срещу друг: високият едър човек и човекът-плъх, също висок, но малко по-слаб... Стояха неподвижни в блещукащия мраморен коридор на земната съдебна зала и Модиун се мъчеше да му обясни, че философията е, така да се каже, една постоянна причина за действие. Затова...

— Коя беше причината, накарала те да откраднеш колата?

— Казах ти вече, прецених, че имам пълното право да го направя!

Банлт замълча. Протегна безпомощно ръце и зачака.

— Значи искаш да кажеш, че в този, създаден от хората свят, хората-хиени могат съвсем законно да поемат управлението на планетата, докато останалите да влизат в раздори заради незначителни нарушения на равенството?

Човекът-плъх замига на парцали.

— Хей? Аз ли съм казал всичкото това?

Изглеждаше впечатлен.

След което виденията на Банлт и на коридора се стопиха, изчезнаха като сцена във филм.

Макар все още Модиун да беше в плен на халюцинацията, краката му здраво го държаха. Той търпеливо зачака това състояние да премине, убеден, че мозъкът му продължава да се стреми да преодолее окончателно всякакво съпротивление. Краткият диалог с Банлт, който никога не се бе състоял в реалния живот, бе поредният опит от страна на Зувгите да дискредитират човечеството. Още веднъж те му бяха показали, че човекът и неговите разумни животни бяха шайка разглезени, непоправими, изпуснати и нерационални същества.

„Реално погледнато — замисли се Модиун, — положението на човека бе значително по-лошо, отколкото го беше представил Банлт. Зад обичайната съпротива по повод на нечии лъжи, у всеки човек се тай егоцентрично безумие!“

Импулсът за пробив назряваше, неуморимо търсеще пролука в противоречивите съждения на другите. И ако само за миг в цялото това програмирано съпротивление на мозъци се появеше пробойна, колкото и фатална да изглеждаше тя, ако само за миг чакащият безумец зърнеше някакъв изход, той веднага щеше да се устреми по този път. Каквото и подбуди да го водеха — желание за господство, за пари, за имущество, за власт, по какъвто и да е начин — с помощта на убийства, мъчения или арести на всички противници без състрадание, — той, човекът-безумец трябваше да получи желаното.

Колкото до жената, тя беше готова да бъде до своето божество — безгрижна и безразлична принцеса, не задаваща никога въпроси, изискваща от божеството единствено да е на върха... и да прави всичко възможно да се задържи там.

А онези мъже и жени, които не постигаха своите цели и бяха лишени от подобни облаги, чакаха търпеливо да дойде техния ред.

Зувгите бяха прави. Човешката раса бе недостойна да съществува.

Модиун не се изненада, че всичкото това вече не го вълнува. Той бе започнал постепенно да осъзнава, че се е променил.

Цялата тази неспирна битка... Така продължителна! Враговете му бяха безмилостни и изпълнени с решимост. Със своите постоянни

агресивни действия те се бяха опитали да го препрограмират. Започнали с автоматичното активиране на защитните му системи срещу първите хора-хиени... до величавата битка (макар той да не я бе възприел като чак толкова величава!), до атаката с неправдоподобното безумие — мощната черна дупка! За да приключат най-накрая с безпощадното покушение над самия него.

„Какви глупаци! — помисли си Модиун. — Успяха да ме превърнат във войн, без сам да разбера как!“

Мисълта проникна в мозъка и... освободи съзнанието му!

Видя се изправен прод прозрачните врати на зданието на Зувгите. Край него, зад него, пред него — навсякъде цареше безмерна тишина, такава, каквато никога не бе имало.

„Разбира се! — потрепна в него. — Напълно нормално е!“

Той току-що беше пристигнал.

Още в първия миг на пристигането му Зувгите бяха предприели колективен опит да овладеят разума му и да установят контрол над него. За тези няколко секунди мозъкът и способностите на человека, така великолепно усъвършенствани от Нунули, бяха водили битка за оцеляване на ниво подсъзнание, където, уви, единственият действащ фактор беше човекът!

Вечни и безмерни, скритите в глъбините на човешкия мозък сили бяха довели човешкия род до ръба на пропастта и нито един въпрос не беше възникнал. Съгласяващо се с всичко, толерантно към всичко, дори и към безсмислието на мимолетните настроения, човечеството бе стигнало до този повратен момент, в който един мъж и една жена се бяха озовали сега пред лицето на Вечността...

За седен път Модиун обходи с поглед планинския пейзаж, после погледът му се плъзна към вратите на зданието. Едва след това човекът се вгледа в себе си. Той повече не изпитваше съмнения.

— Всичко сега е наяве! — увери се. — Този път аз действително съм тук!

Оставаше единствено да вземе решението за своето бъдеще.

Модиун енергично отвори вратата и влезе в приемната. На десет метра от него Нунули седеше зад бюрото. Подаде химикалката и му посочи книгата за посетители.

Модиун взе химикала, наклони се напред и твърдо, без да се колебае, завъртя подписа си. Написа:

Модиун, човек от Земята, дошъл тук да обсъди идеята за постоянен мир в качеството си на победител, диктуващ своите условия на победения противник...

Написал тези няколко думи, той осъзна едва тогава, че те бяха в пълно противоречие с неговата житейска философия. „Е, какво пък? — хрумна му. — Убежденията ти са се променили, ти си станал различен!“

Сега разбираше, че една раса трябва да направи всичко възможно, за да оцелее. И никаква негативна мисъл, поставяща под въпрос съществуването на групата индивиди, не би била приемлива. В такъв контекст несъгласните личности можеха да очакват, че израстването и еволюцията в крайна сметка ще могат да премахнат неприятните моменти, придръжаващи еволюционното приспособяване на расата към окръжаващата я специфична среда. Но човешкият род никога нямаше да приеме такива ограничения.

Една раса приемаше живота.

Да, това беше съвсем друго чувство. Да, да, да, да.

Модиун размисли, после взе отново химикала и към онова, което беше написал, добави:

...и воден от един наистина толерантен разум.

Той подчертава думичката, носител на ключовата идея: „Наистина“.

След това се изправи в цял ръст. Осьзна, че изпитва ново, непознато чувство. Един вид своеобразно ликуване, защото след като се разписа, в резултат не последва никаква ответна реакция.

— Коя врата? — запита Модиун и гласът му проехтя като гръм в тишината на приемната.

Последва дълга пауза. Странно, напрегнато и уплашено изражение се изписа на гладкото сиво лице на Нунули. „Получава инструкции“ — помисли си Модиун.

Нунули бавно надигна ръка и с неохота посочи вратата вдясно.

Ликуващ като победител, Модиун се шмугна в другата стая.

Източник: Преводачът

Издание:

Издателство „Аргус“ — София, 2000

Редактор: Петър Колев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.